اے خُداوند خُدا ایس سوہنے دن دے لئی اسی تیرا شُکر ادا کردے آں۔ تے تیرے ایس وہڈے فضل دے لئی وی جیہڑا تیرے وسیلے دے نال سانوں حاصل اے تاں پئی اسی تیرے توں ہور سِکھ سکئیے۔ تیرے پُتر دی وہڈی قُربانی دے لئی اسی تیرا شُکر ادا کردے آں جیہڑی تُو ساڈیاں پاپاں دے لئی دے دِتی اے تاں سانوں خلاصی مِل جاوئے۔ اسی ایہناں ساریاں نعمتاں دے لئی وی شُکر ادا کردے آں جیہڑیاں تُو سانوں عطا کیتیاں نے۔ اسی بھائی گلِن دے لئی وی شُکر ادا کردے آں جہنوں تُو اپنے پاک کلام دی سمجھ عطا کیتی اے تے اوہناں ساریاں کوششاں دے لئی وی جیہڑیاں او تیرے پاک ناں دے جلال دے لئی کردا پیا اے۔ اسی اوہدے لئی قوت منگدے آں پئی او تیرے پاک کلام دی مُنادی ہور وی دلیری دے نال کر سکے۔ تاں پئی او اوہناں ساریاں دے لئی برکت دا سبب بنے جیہڑے ایس کلام نوں سُندے نے۔ اسی تیرے توں ایہہ منت کردے آں پئی سانوں اپنے پاک کلام نوں سمجھن دے لئی فہم عطا کر اسی ایہہ سارا کُجھ تیرے سوہنے پُتر اپنے خُداوند یسوع مسیح دا ناں لیندیاں ہوئیاں منگدے آں، آمین۔

اسی اعمال دی کتاب دے ۹اویں باب نوں پڑھدے پئے آں۔ اعمال دی کتاب دے بارے دے وچ اسی جاندے آں پئی ایہنوں لوقا نے لِکھیا اے۔ ۱۹واں باب پولس رسول دی خدمت نوں بیان کردا اے جیوں پئی پچھلیاں کُجھ باباں دے وچ اسی پولس دی خدمت دے بارے دے وچ ویکھیا اے۔ پولس

رسول خُداوند خُدا دی خدمت نوں بڑے جوش دے نال کردا پیا سی۔ تے خُدا نے جیہڑیاں نعمتاں اوہنوں عطا کیتیاں ہوئیاں سن او اوہناں نوں بڑے جوش دے نال استعمال کردا پیا سی۔ تے اوہنے اپنے آپ نوں پُورے طور تے خُدا دی خدمت دے لئی وقف کیتا ہویا سی۔ او بڑی محنت تے لگن دے نال خُدا دے جلال دے لئی اوہدی مرضی پُوری کردا پیا سی۔ تے رسولاں دے وچ اوہدا کردار ساریاں توں وکھرا سی کیوں جے اوہنے خُداوند دی خدمت دے لئی دُور دُور دے سفر کیتے سن۔ تے جیویں جیویں خُدا دے پاک روح نے اوہنوں ہدایت کیتی سی اوہنے اوہدی تابعداری کیتی سی۔

پولس رسول دا تیجا مشنری سفر شروع ہون والا اے جہدے وچ اوہنے افسس توں روم دا سفر کیتا اے۔ ایس سفر دے بارے اعمال دی کتاب دے تیجے حصے دے وچ بیان اے۔ پلوس رسول اپنے مُنجی خُداوند دی مرضی نوں پُورا کردا پیا سی جہنے اوہنوں ناں لے کے سدیا سی۔ کیوں جے خُداوند یسوع مسیح نے ایہہ حُکم دِتا سی پئی اوہدا ناں لے کے سارے جہان دے وچ مُنادی کرو۔ تے ایویں او یہودیہ تے سامریہ توں لے کے زمین دی انتہا تیکر خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کرن نوں نکلیا سی۔ اوہنے ہمیشہ خُداوند دی مرضی نوں پُوریا کیتا سی تے جیویں جیویں پاک روح نے اوہنوں ہدایت کیتی سی اوہنے خُدا دے پاک کلام نوں بڑی دلیری دے نال پیش کیتا سی۔ تے خُدا دے ناں دے جلال دے لئی اوہنے بہت ساریاں لوکاں نوں جِتیا سی۔ ایہہ پولس دی تابعداری سی جہدے وچ اوہنے

پُورے طور تے اپنی خدمت نوں پُورا کیتا سی۔ ایویں او خُدا دے پاک کلام نوں جتھے جتھے گیا لوکاں دے سامنے پیش کردا رہیا سی۔

۱۸ ویں باب دے وچ او افسس دے وچوں لنگیا سی تے پرسکلہ تے اکولہ نوں اوتھے چھڈ کے اوہناں تو رُخصت ہویا تے یروشلیم نوں چلا گیا سی۔ اسی ۱۸ ویں باب دے وچ اپلوس دی کہانی دا بیان وی پڑھیا اے جیہڑا بُنیادی طور تے یوحنا دے بپتسمے دا قائل سی تے اوہدے مُطابق ای گواہی دیندا سی۔ او مصری یہودی سی تے اوہنے یونانی زبان دی تعلیم پائی سی۔ ایویں زبان دے اعتبار دے نال او یونانی مائل یہودی سی۔ جدوں اوہدی مُلاقات اکولہ تے پرسکلہ دے نال ہوئی تے اوہناں نے جانیا پئی او یسوع مسیح دے بارے تھوڑا بہت علم رکھدا اے پر او زیادہ یوحنا دی تعلیم نوں جاندا اے۔ تے اوہ اوہنوں اپنے گھر لے گئے تے خُداوند یسوع مسیح دے بارے خالص تعلیم دے وچ اوہدی راہنمائی کیتی۔ اوہناں نے ایہہ تعلیم پولوس توں پائی سی جدوں او اوہناں دے نال رہندا سی۔ تے اوہناں نے ایہہ ساریاں گلاں اپلوس نوں وی سکھائیاں تے سمجھائیاں۔

پولوس رسول اوہناں ساریاں مُشکلاں دا ذکر کرنتھیوں دے ناں لکھے گئے خط دے وچ کردا اے۔ تے او اوہناں ساریاں جسمانی تے روحانی مسئلیاں نوں بیان کردا اے جہناں دا سامنا اوہنوں کرنا پیا سی۔ او کرنتھس توں ہُندا ہویا افسس نوں آیا سی۔ ایس ۱۹ ویں باب دے وچ پولس افسس دے وچ موجود

اے۔ افسس جاون توں پہلاں اوہنے کرنتھس دے وچ اپنی خدمت نوں انجام دِتا سی جیہڑا اوس ویلے دُنیا دے وچ مُعاشی اعتبار دے نال جانیا پچھانیا شہر سی۔ پولوس نے ایتھے خُداوند یسوع مسیح دی مُنادی کردیاں ہوئیاں بہت ساریاں لوکاں نوں یسوع مسیح دے بارے دسیا جہدے نتیجے دے وچ اوتھے کلیسیا قائم ہوئی سی۔ اوہنے یروشلیم دے بعد انطاکیہ دے وچ اپنی خدمت نوں شروع کیتا تے اوتھوں اوہدے پہلے مشنری سفر دا آغاز ہُندا اے۔ تے فیر او اگے وہدا گیا تے اوہدی خدمت دا دئرہ وسیع ہُندا گیا سی۔

کرنتھس شہر مُعاشی اعتبار دے نال امیر تے کاروباری اعتبار دے نال شہرت رکھن والا شہر سی۔ اپنے زمانے دے وچ ایہہ تیجا وہڈا شہر سی جیہڑا کاروباری تے تجارتی لحاظ دے نال اہم جانیا جاندا سی۔

۱۹ویں باب دے وچ پولوس رسول افسس پہنچدا اے۔ ایہہ باب اعمال دی کتاب دے وچ اِک اہم کہانی نوں پیش کردا اے جیہڑی افسس دے وچ پیش آئی سی۔ آؤ اسی افسس دے وچ پولوس رسول دی خدمت دے بارے سِکھدے آں۔ اعمال ۱۹ باب دیاں پہلیاں دو آیتاں دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تے جدوں پلوس کرنتھس دے وچ سی تے ایویں ہویا پئی پولس اوپر دے علاقے دے وچوں لنگدا ہویا افسس آیا تے کئی حواریاں نوں ویکھ کہ آکھیا پئی تُسی ایمان لیاوندیاں ہوئیاں پاک روح پایا؟ اوہناں نے آکھیا پئی اسی تے سُنیا وی نہیں پئی پاک روح نازل ہویا۔

ایہہ بڑی عجیب گل سی جیہڑی افسس وچ ہوئی سی۔ جدوں عام طور تے حواریاں دی گل ہُندی اے تے انجیلاں دے وچ یسوع مسیح دے حواریاں دے بارے ای پڑھن نوں مِلدا اے۔ بھاویں جے افسس دے وچ مُنادی دی ضرورت نہیں سی کیوں جے اوتھے پہلاں ای مشنری خدمت شروع ہو چُکی سی تے اوتھے حواری وی پہلاں توں ای موجود سن۔ تاں وی اوہناں دی روحانی صورتِ حال نوں ویکھن دے لئی پولوس دا اوتھے جانا ضروری سی۔ کیوں جے افسس دے ایماندار دوجیاں کلیسیاواں دے نال کئی ضرورتاں نوں ونڈ چُکے سن۔ تے اوہناں دے لئی ایہہ گل بڑی خُوشی دی سی پئی او دوجیاں بھائیاں دی مدد کر سکے سن۔

ایتھے پہلاں توں ای خُداوند یسوع مسیح نوں منن والے موجود سن۔ پر جدوں پولوس اوتھے پہنچیا تے او ایہہ سُن کے حیران ہویا پئی اوہناں مسیحیاں نے اجے تیکر پاک روح نوں حاصل نہیں کیتا سی۔ تے پولوس اوہناں دی روحانی حالت نوں ویکھدا اے جدوں اوہناں ایہہ آکھیا پئی اسی تے سُنیا وی نہیں اے پئی پاک روح نازل ہویا اے۔ اعمال دی کتاب دے وچ ایہہ پہلی تھاں اے پئی پولوس رسول

اوہناں نوں ایویں دا سوال کردا اے۔ کیوں جے ایس توں پہلاں پولوس یا کسے دوجے ایماندار نے ایویں دا سوال کلیسیا توں نہیں پچھیا سی۔

نویں عہد نامے دے وچ عام طور تے ایہہ اصول پایا جاندا اے پئی جدوں اسی یسوع مسیح نوں قبول کردے آں تے اسی پاک روح نوں وی حاصل کردے آں۔ تے ایویں ایماندار جان جاندے سن پئی پاک روح اوہناں دے اُتے نازل ہویا اے یا پاک روح اوہناں دے اندر وسدا اے۔ جدوں اسی نویں عہد نامے دے وچ ویکھدے آں تے جہناں شیواں دا ایماندار حیاتی دے وچ ہونا ضروری ہُندا اے اوہناں دا وجود ویکھن نوں مِلدا اے۔ پر جدوں پولوس اوہناں نوں ایہہ پُچھدا اے تے اوہناں دا جواب نہ وچ سی۔ اوہناں آکھیا پئی اسی تے سُنیا وی نہیں اے پئی پاک روح نازل ہویا اے۔

پاک روح تے نازل ہو چُکیا سی پر افسس دے لوکی اجے تیکر ایس برکت توں فیض یاب ای نہیں ہوئے سن۔ افسس دے سارے لوکی ایس گل دے اُتے ایمان رکھدے سن پئی او کلیسیا دا حصہ نے کیوں جے او ساریاں کماں دے وچ اِک دوجے دے نال رل کے کم کردے نے۔ اعمال ١٩ باب دی ٣ تے ۴ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

اوہنے آکھیا تے فیر تُسی کِدا بپتسمہ لیا اے ؟ اوہناں نے دسیا پئی یوحنا دا۔ پولس نے آکھیا پئی یوحنا نے تے لوکاں نوں ایہہ آکھدیاں ہوئیاں بپتسمہ دِتا سی پئی جیہڑا میرے باہجوں آوندا اے اوہدے اُتے یعنی یسوع اُتے ایمان لیاونا۔

پولوس ایس گل اُتے حیران سی پئی بھاویں جے او حواری نے پر اوہناں نے پاک روح حاصل نہیں کیتا سی۔ ایس ای لئی او اوہناں دے نال گل بات کردیاں ہوئیاں اوہناں توں ایہدی وجہ جانن دی کوشش کردا اے۔ کیوں جے یوحنا تے خُداوند یسوع مسیح دا پیش رو سی جہدی خدمت دا بُنیادی مقصد یسوع مسیح دی آمد سی۔ تے او آپ آکھدا اے پئی جیہڑا میرے باہجوں اون وال اے میں تے اوہدی جُتی دا تسمہ کھولن دے لائق وی نہیں آں۔ ایویں او ایہنا گلاں دے نال خُداوند یسوع مسیح دے بارے خُوشخبری نوں پیش کردا پیا سی۔ اوہنے ایہہ اقرار کیتا سی پئی میں تے تُہانوں توبہ دے لئی پانی توں بپتسمہ دیندا آں پر جیہڑا میرے باہجوں آوندا اے او تُہانوں پاک روح تے اگ دے نال بپتسمہ دیوئے گا۔

ایویں جدوں یوحنا نے یسوع مسیح دے بارے اپنے حواریاں نوں خُوشخبری دِتی سی تے اوہنے پاک روح دے بارے وی اوہناں نوں بیان کیتا سی۔ یوحنا اوہناں نوں دسدا اے پئی او تُہانوں پاک روح دے نال بپتسمہ دیوئے گا۔ تے اوہنے آپ وی پاک روح نوں کبوتر دی شکل دے وچ اُتردیاں ہوئیاں ویکھیا

سی۔ اوہنے یسوع مسیح نوں بپتسمہ دیندیاں ہوئیاں پاک روح نوں کبوتر دی شکل دے وچ یسوع مسیح دے اُتے اُتردیاں ہوئیاں ویکھیا سی۔ تے ایویں اوہنے ایہہ جان لیا سی پئی یسوع مسیح ای وعدہ کیتا ہویا مسیح اے۔ یوحنا تے آپ پاک روح دے نازل ہون دے بارے بیان کردا پیا سی۔

ہُن جدوں پولس رسول افسس دے وچ آیا سی تے اوس ویلے یسوع مسیح نوں بپتسمہ دِتے ہوئے ۲۵ ورے لنگھ گئے سن۔ تے ایہہ وی ہوسکدا اے پئی افسس دی کلیسیا صرف یوحنا دی تعلیم دے بارے ای جاندی ہوئے۔ تے اوہناں نوں پاک روح دے بپتسمے دے بارے علم نہیں ہوئے گا جیہڑا اوہناں دے اُتے نازل نہیں ہویا سی۔ ایس لئی جدوں حواریاں نے ایہہ آکھیا پئی اوہناں نے تے سُنیا وی نہیں اے پئی پاک روح نازل ہویا اے تے ایہدے توں مُراد اے پئی او اجے تیکر ایہہ ایمان نہیں لیائے سن پئی پاک روح ایمانداراں دیاں حیاتیاں دا حصہ بن چُکیا اے۔ خُدا دا پاک روح او اہم ذات اے جہدے بغیر ایمانداراں دیاں حیاتیاں کمزور رہندیاں نے۔ ایویں مضبوط ایماندار حیاتی دے لئی پاک روح دا نازل ہونا تے اوس حیاتی دے وچ رہنا بے حد ضروری اے۔ حواریاں دیاں ایہناں گلاں نوں سُندیاں ہوئیاں پولوس رسول نے اوہناں نوں یوحنا تے یسوع مسیح دے بپتسمے دے بارے پچھان کرائی۔ تے اعمال ۱۹ باب دی ۵ آیت ایویں بیان کردی اے پئی:

اوہناں نے ایہہ سُن کے خُداوند یسوع مسیح دے ناں دا بپتسمہ لیا۔

یوحنا دا بپتسمہ توبہ دا بپتسمہ سی۔ ایہدے توں مُراد اپنی پُرانی انسانیت نوں ترک کرنا سی جیہڑی پئی خُداوند خُدا دے خلاف سی۔ یہودیاں نوں ایس ای لئی ایہہ خبر دِتی جاندی پئی سی پئی او اپنیاں حیاتیاں دے اُتے دھیان کرن تے پاک صحیفیاں دی اصل رُوح نوں سمجھن۔ اوہدے اُتے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں اوہدے مُطابق اپنیاں حیاتیاں نوں بسر کرن۔ ایہہ نہیں پئی شریعت دیاں اصُولاں دے وچ اپنے لئی آسانیاں پیدا کرن یاں اوہناں وچ اپنے لچک پیدا کرن۔

پہلی صدی مسیحی دے سارے یہودی مسیحی نویں عہد دے وچ شامل نے۔ جہناں نے یسوع مسیح دی مصلوبیت قیامت تے اوہدے جی اُٹھن تے ابدی بادشاہت نوں قبول کر لیا اے۔ یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاون دے وسیلے دے نال خُدا نے اوہناں مسیحیاں دیاں حیاتیاں نوں تبدیل کیتا سی تے اوہناں نے نجات پائی۔ تے ایہہ پئی یسوع ای مسیح اے جہدے بارے پُرانے عہد نامے دے وچ پیشن گوئیاں دے وچ بیان کیتا گیا اے۔ ساریاں نبیاں نے اوہدے بارے دے وچ نبوتیاں کیتیاں سن۔ ایہہ نواں عہد تے نواں روحانی تجربہ اے جہدے توں انسان دے حیاتی دے بارے نظریئے، روحانی سوچ تے بلوغت دے وچ ترقی ہُندی اے۔

پُرانے عہد نامے دیاں کتاباں تے نبیاں دے وسیلے دے نال خُدا نے بنی اسرائیل تے ایہدے علاوہ بہت ساریاں قبول کرن والیاں نوں برکت دِتی سی۔ کیوں جے خُدا دا پاک کلام ازل توں ابد تیکر

لازوال تے معتبر اے۔ پُرانے عہد نامے دا کردار ایمانداراں دیاں حیاتیاں دے وچ قابلِ قبول اے۔ تے ایہدے وچ کوئی شک نہیں اے پئی ایہہ ہر اِک یہودی تے مسیحی منن والے دے لئی قیمتی اے۔ پُرانے عہد نامے دے وچ خُداوند خُدا دے انتظام دیاں بہت ساریاں مثالاں ویکھن نوں مِلدایاں نے۔ جیوں پئی یسعیاہ نبی دی رائیں بنی اسرائیل دے لئی خُدا دا پاک کلام سی۔ جیویں خُدا نے ساؤل دے باہجوں سموئیل نبی دی رائیں داؤد نوں مسح کیتا سی۔ پُرانے عہد نامے دے وچوں خُدا دے بارے بہت کُجھ بے مثال طور تے ویکھن نوں مِلدا اے۔ جیہڑا پئی اج وی ہر اِک ایماندار دے لئی قابلِ قبول تے مثال اے۔

یسعیاہ نبی وی داؤد دے باپ یسی دے بارے بیان کردا اے جہدے تنے توں اِک کونپل نکلے گی۔ ایہہ اِک پیشن گوئی اے جہدا براہِ راست تعلُق یسوع مسیح دے نال اے۔ تے نسلی اعتبار دے نال داؤد یسی دا پُتر سی۔ تے یسوع مسیح داؤد دے گھرانے تے نسل توں پیدا ہویا سی۔ ایویں ایس پیشن گوئی دے نال نال پُرانے عہد نامے دے وچ بیان کیتیاں گئیاں پیشن گوئیاں یسوع مسیح دی آمد تے اوہدی بزُرگی نوں بیان کردیاں نے۔

فیر جدوں اسی پولس رسول دی تعلیم نوں ویکھدے آں تے ایویں پتہ لگدا اے پئی شریعت تے گُناہ دی پچھان کرواندی اے پر ایہہ اپنے منن والیاں نوں کامل نہیں کرسکدی اے۔ ایس شریعت دے

پیروکار ہون تے ایہنوں منن دے لئی سانوں ایہدیاں ساریاں اصولاں دے اُتے عمل کرنا ضروری اے۔ یعنی اوہناں قُربانیاں نوں جیہڑیاں پُرانے عہد نامے دے وچ وی پائیاں جاندیاں نے۔ بالکُل ایویں ای جیویں پئی یہودی کردے سن۔

جدوں اسی حزقی ایل دی کتاب نوں پڑھدے آں تے سانوں اوتھے خُداوند خُدا دی ہیکل دے بارے نبوت پڑھن نوں مِلدا اے۔ تے جدوں اسی ایہندیاں روحانی معنیاں نوں ویکھدے آں تے ایہدا تعلُق وی براہ راست خُداوند خُدا دی ابدی بادشاہت تے اوس ابدی مکان دے نال اے۔

ایویں سانوں ہُن نویں عہد دے وچ پُرانے عہد نامے دیاں اوہناں ذمہ داریاں نوں پُورا کرن دی ضرورت نہیں اے۔ یاں اوہناں دی مشق کرن دی ضرورت نہیں اے جیویں پُرانے عہد نامے دے لوکی کردے ہُندے سن۔ پولس پُرانے عہد نامے دیاں گلاں دا ذکر کردیاں ہوئیاں ایہہ بیان کردا اے پئی یسوع مسیح ایہناں ساریاں گلاں دی تکمیل اے۔ پاپ دا رنگ کالا نہیں اے سگوں ایہدا نتیجہ بہت ای بھیانک اے، ایہدا نتیجہ خُدا توں جُدائی اے۔ تے اسی کیوں خُدا توں وکھ ہوئیے؟ ایس لئی اگے توں اسی گُناہ دے ماتحت حیاتی بسر نہ کرئیے سگوں اپنے آپ نوں خُداوند یسوع مسیح دے وسیلے دے نال پاک کرئیے۔ خُداوند یسوع مسیح دا پاک لہو سانوں گُناہ دے اثر تے ایہدے نتیجیاں توں رہائی دواندا اے۔ پر سانوں گُناہ دے مُعاملے دے وچ سنجیدہ ہونا چاہیدا اے۔

یوحنا نے وی اپنی مُنادی دے وچ ایویں ای بیان کیتا سی پئی جو کُجھ لوکی ظاہری طور تے کردے نے اوہدے حقیقی معنی تے مطلب نوں سمجھن۔ تے فیر اوہناں حُکماں نوں پُورا کرن جہناں دا ذکر موسیٰ دی رائیں توریت دے وچ کیتا گیا اے۔ ایویں بپتسمے توں مُراد ذہن تے سوچ دی تبدیلی اے تاں پئی اگے توں پُرانی انسانیت نوں ترک کردیں جیہڑی خُدا دیاں حُکماں دے اُلٹ اے۔ یاں جہدے توں خُدا تے اوہدا روح ناراض ہُندا اے۔ یوحنا اصل دے وچ اوس روح دا پیش رو سی جیہڑی اوہدی باہجوں آون والی سی تے او خُداوند یسوع مسیح اے۔

ایویں یوحنا نے اپنی مُنادی تے خُوشخبری دے وچ ہر تھاں تے یسوع مسیح دی شخصیت، اوہدے کردار تے اوہدے الٰہی مرتبے نوں ای پیش کیتا سی۔ تے اوہدے بارے پُرانے عہد نامے دیاں نبوتاں دے وچ وی زور دِتا گیا اے۔ یوحنا دی مُنادی پُرزور سی تے خُداوند یسوع مسیح دے بارے دے وچ اوہدا پیغام واضح سی پئی میں تے مسیح نہیں آں۔ ایویں جدوں خُداوند یسوع مسیح آیا تے یوحنا دی مُنادی دا ویلا پُورا ہو گیا سی تے ہیرودیس بادشاہ نے اوہنوں قتل کروا دِتا سی۔

اعمال دی کتاب دے وچ جہناں حواریاں دے بارے ذکر مِلدا اے او چنگی شخصیت رکھن والے سن۔ تے او کسے نہ کسے طرح دے نال یروشلیم توں ہجرت کر کے ایتھے آباد ہوئے سن۔ تے او یوحنا دی رائیں بیان کیتی گئی تعلیم نوں سُندے تے اوہدے اُتے ایمان رکھدے سن۔ جدوں اوہناں نے پولوس توں

ایہہ پیغام سُنیا تے او اوہدی تعلیم دے اُتے ایمان لیائے سن۔ ایویں اوہناں نے اپنے آپ نوں تیار کیتا تے او خُداوند یسوع مسیح دا بپتسمہ لین لئی تیار ہو گئے سن۔ ایویں ایہہ واحد ٹولہ سی جہناں نے دو واری بپتسمہ لیا سی، اِک یوحنا دا تے دوجا یسوع مسیح دا۔ کیوں جے جدوں پولس نے اوہناں نوں پچُھیا پئی تُسی کیہڑا بپتسمہ لیا اے تے اوہناں نے دسیا پئی یوحنا دا۔ تے فیر پولس نے اوہناں نوں یسوع مسیح دا بپتسمہ لین دا درس دِتا سی۔ پولس نے اوہناں نوں دعوت دِتی سی پئی او پُرانے عہد نامے وعدیاں نوں نویں عہد دے وچ پُورا کرن۔ تے اوہناں نوں تیار کیتا تاں پئی او نویں عہد دی اہمیت نوں پچھانن تے ایمان لیاون پئی یسوع ای مسیح اے۔ تے ایویں اوہناں نے یسوع مسیح دے ناں دا بپتسمہ لیا۔ اعمال ۱۹ باب دی ٦ تے ۷ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

جدوں پولس نے اوہناں دے اُتے ہتھ رکھے تے پاک روح اوہناں دے اُتے نازل ہویا تے او طرح طرح دیاں بولیاں بولن تے نبوت کرن لگے۔ تے او سارے تقریباً ۱۲ بندے سن۔

ایتھے پاک روح دا نزول سامریہ دے نزول نال مِلدا جُلدا سی جیہڑا پئی پہلاں ہو چُکیا سی۔ فلپس سامریہ دے وچ گیا سی تے اوتھے جا کے انجیل دی مُنادی کیتی سی۔ یروشلیم دے وچ جدوں عیدِ پینتیکوست دے دن پاک روح حواریاں دے اُتے نازل ہویا سی تے او سارے پاک روح دے نال بھر گئے سن۔ ایہہ نویں عہد دا شروع سی جدوں پاک روح دے وسیلے دے نال یسوع ناں تے اوہدی قُدرت توں

ساریاں نے برکت پائی سی۔ او سارے پاک روح دے نال بھر گئے سن تے غیر زباناں بولن لگے سن۔ تے ایہہ سارا کُجھ خُدا دے ناں نوں جلال دیون دے لئی سی نہ پئی اپنے جلال دے لئی۔ جیویں پئی پُرانے عہد نامے دے وچ اوہناں نے بابل دے بُرج نوں بنایا سی تاں پئی اوتھے اوہناں دا ناں ہوئے۔ تے ایہہ گل خُدا نوں پسند نہیں آئی سی تے لوکاں دیاں زباناں بدل گئیاں سن۔ جدوں پینتی کوست دے دن ایہہ معجزہ رونما ہویا سی تے سارے لوکی غیر زباناں بولن لگے سن تے ایویں ہر اِک سُنن والے نوں ایہہ سمجھ آندی سی جیویں او اوہدی اپنی ای بولی بولدے پئے سن۔

بابل دا بُرج بناوندیاں ہوئیاں اوہناں لوکاں دے وچ بے حد اتحاد تے ایکا سی تے ایویں اوہناں نے اوس بُرج نوں بنانا شروع کیتا سی۔ پر خُدا اوہناں دی سوچ توں راضی نہیں سی کیوں جے او خُدا دے خلاف سن تے ایس ای لئی خُدا نے اوہناں دیاں زباناں دے وچ اختلاف پا دِتا سی۔ پر پینتیکوست دے دن اوہناں نوں ایہہ غیر زباناں تحفے دے طور تے مِلیاں سن جہدے توں پاک روح دے نازل ہون دا اظہار مِلدا اے۔ ایہدا تعلُق نویں اَسمان، نوی زمین تے نویں یروشلیم دے نال اے۔ جہدے وچ اسی سارے شریک آں تے اوس خُدا دے تابع آں جیہڑا جیوندہ تے کامل نجات نوں عطا کرن والا اے۔

پینتیکوست دا واقعہ حیران کر دیون والا تے خُدا دی حضوری دا حیرت انگیز تجربہ سی۔ جہدے وچ پاک روح دے وسیلے دے نال ۱۲۰ لوکاں دی بھری ہوئی جماعت پاک روح دے نال بھر گئی تے غیر زباناں

بولن لگی سی۔ ایہدا مقصد لوکاں نوں حیران کرنا نہیں سی سگوں ایہدے وچ خُدا دی رضا شامل سی۔ جہدے وسیلے دے نال اوتھے موجود ساریاں لوکاں نے خُدا دا کلام تے گواہی نوں سُنیا سی۔ اوس دن بجنے وی لوکی پاک روح دے نال معمور ہوئے سن او سارے غیر زباناں بولن لگے سن۔ تے اوہناں دے کلام تے نبوتاں دا مقصد جیوندے خُدا دا اظہار کرنا سی جیہڑا ساڈا خالق تے مالک اے۔

حواریاں دے اُتے پاک روح دا نازل ہونا پاک روح دی موجودگی نوں ظاہر کردا پیا سی۔ او سارے ایمان دے ہیرو سن کیوں جے ایہدے باہجوں اوہناں نے یروشلیم توں شروع کردیاں ہوئیاں آسے پاسے دیاں ساریاں علاقیاں دے وچ یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کیتی سی جیویں جیویں پاک روح نے اوہناں نوں ہدایت کیتی سی۔ ایہدے لئی اوہناں نے سفر دیاں مُشکلاں نوں برداشت کیتا، اوہناں نوں ماریا گیا، ستایا گیا، اوہناں نے اذیتاں نوں برداشت کیتا سی۔ تے اسی ویکھدے آں پئی ساری کلیسیا دی بُنیادی ایہناں رسولاں تے حواریاں دے وسیلے دے نال ای خُدا نے رکھی سی۔

جدوں اسی خُدا دے حضور دے وچ عاجزی دے نال جاندے آں تے او ساڈے اُتے رحم کردا اے۔ پر جدوں اسی اپنی خُودی نوں اگے رکھدے آں تے ایہہ اوہنوں پسند نہیں اے سگوں او ایس گل نوں پسند نہیں کردا اے۔

غیر زبان پینتی کوست پاک روح دا تجربہ اے جیہڑا رسولاں نوں پاک روح دے نازل ہون دی صورت وچ ہویا سی۔ پینتیکوست دا واقعہ خُدا دے ارادے تے مرضی دے مُطابق ہویا سی تے ایہدے توں خُدا دی قُدرت ظاہر ہوئی اے۔ ایہدا مقصد رسولاں دی بڑائی کرنا نہیں سی سگوں خُداوند خُدا دی تعریف تمجید تے اوہدی گواہی دینا سی۔

جدوں اسی ایہہ گواہی دیندے آں پئی خُداوند خُدا نے تُہاڈی حیاتی دے وچ کُجھ کیتا اے تے ایہدے توں پاک کلام دیاں نبوتاں تے یسوع مسیح دے قول پُورے ہُندے نے تے ایویں اسی اوہدے وچ ہور وی زیادہ مضبوط ہُندے جاندے آں۔ ایویں غیر زبان خُدا دی قُدرت تے جلال دا اظہار اے۔ ایہہ پاک روح دی موجودگی دا اِک اظہار اے۔ خُدائے ثالوث دے مُطابق اوہدیاں سچائیاں دا اظہار خُداوند خُدا دی قُدرت دے نال ہُندا اے تے ساڈا ایمان روز بروز ترقی کردا جاندا اے۔

جدوں اسی عبرانیوں دے خط دے گیارہویں تے بارہویں باب نوں پڑھدے آں تے اوتھے سانوں ایمانداراں دا ذکر مِلدا اے۔ جہناں نے اپنیاں حیاتیاں نوں ایمان دے مُطابق گُزاریا سی تے او فاتح ہوئے تے برکتاں پائیاں سن۔ اوہناں نوں سنگسار کیتا گیا، ستایا گیا ایتھوں تیکر پئی قتل وی کیتا گیا سی۔ پر اوہناں نے فیر وی جیوندے خُدا دے اُتے ایمان رکھیا سی تے اوہدے نال وفادار رہئیے سن۔

پولس اپنی خدمت نوں جاری رکھدیاں ہوئیاں افسس نوں جاندا اے تے اوتھوں او ہور وی بہت ساریاں تھاواں تے خُداوند خُدا دے پاک ناں دی مُنادی کرن نوں جاندا اے۔ تے ایویں او اپنے مُنجی خُدا دے حضور دے وچ فتح مند ہُندا اے تے اوہدے جلال نوں ظاہر کردا اے۔ ایتھے اعمال ۱۹ اویں باب دی ۷ ویں آیت دے وچ بیان کیتے گئے بارہ بندے کلیسیا دے وچ بہت خاص اہمیت رکھدے نے۔ اوہناں بارہ دی وجہ توں ای افسس دی حقیقی کلیسیا قائم ہوئی سی۔ کیوں جے مُبارک نے او جیہڑے راستبازی دے بُھکے تے پیاسے نے، او آسودہ ہون گے۔

ایویں انجیل دے پیغام دے وچ خُداوند خُدا نے پُرانے عہد نامے دے وچ کیتے گئے سارے وعدیاں نوں پُورا کیتا اے۔ تے اوہناں ساریاں برکتاں نوں نازل کیتا اے جہناں دا وعدہ یسوع مسیح دے وسیلے دے نال ساڈے نال کیتا گیا اے۔ پُرانا تے نواں عہد نامہ ساڈے توں ایہہ توقع کردے نے پئی اسی اپنیاں دلاں دے وچ خُدا دی محبت نوں تھاں دئیے تے ساڈیاں حیاتیاں توں اوہدی محبت نظر آوئے۔ تاں پئی لوکی ساڈے جیوندے خُدا دی تعریف کرن۔ ایویں سانوں ایہہ دُعا کرنا اے پئی پاک خُدا سانوں اپنے پاک روح دے نال معمور کرے تے اسی پاک روح توں حاصل ہون والی روحانی تازگی نوں حاصل کرئیے۔ اسی پاک روں دے نال رفاقت تے شراکت رکھ سکدے آں کیوں جے او ساڈیاں دلاں دے وچ سکونت کردا اے۔ پُرانے عہد نامے دے لوکی وی پاک روح دے نال رفاقت رکھدے سن۔

داؤد اپنیاں کئی زبوراں دے وچ وی خُدا دے نال اپنی تڑپ نوں بیان کردا اے تے او خُدا دے حضور دے وچ اپنے دل نوں خالص طور تے اُنڈیلدا اے۔

اسی نویں عہد نامے دے وچ موسیقی دی رائیں خُدا دے پاک روح دی موجودگی دے وچ جیوندے خُدا دی حمد و ستائش کردے آں۔ ایویں اسی اوہدے روحانی تازگی نوں حاصل کردیاں ہوئیاں اوہدے توں لُطف اندوز ہُندے آں۔ اعمال ۱۹ باب دی ۸ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

فیر او عبادت خانے دے وچ جا کے تِن مہینے تیکر دلیری دے نال بولدا رہیا سی تے خُدا دی بادشاہی دے بارے بحث کردا رہیا تے لوکاں نوں قائل کردا رہیا سی۔

ایس توں پہلاں وی پولوس رسول دے بارے ذکر مِلدا اے پئی جتھے وی یہودیاں دا عبادت خانہ ہُندا سی او اوتھے جا کے خُدا دے ناں دے جلال دے لئی لوکاں نوں قائل کردا سی۔ ایہہ افسس وی کافی مشہور شہر سی تے ایتھے دے لوکی پولوس دےبارے پہلاں توں ای جاندے سن۔ کیوں جے ایتھے کافی سارے یہودی رہندے سن جیہڑے کاروباری سی۔ تے او کرنتھس تے دوجیاں شہراں دے وچ کاروبار کرن دے لئی جاندے سن۔ ایہناں لوکاں نے پہلاں ای پولوس دے بارے دے وچ جانیا سی پئی او خُداوند یسوع مسیح دا گواہ اے۔

پولس کرنتھس دے وچ ڈیڑھ ورے توں بہتا رہیا سی۔ جدوں پئی افسس دے وچ او کوئی تِن مہینے رہیا سی تے خُدا دے پاک کلام دی مُنادی کرا رہیا سی۔ اوہنے کدی وی انسانی حکمت نوں ترجیح نہیں دِتی سی۔ سگوں جدوں اوہدی مُلاقات یسوع مسیح دے نال ہوئی سی تے اوہنے یسوع مسیح نوں اپنا مُکتی داتا من لیا سی۔ تے اوہدے اُتے بھروسہ رکھدیاں ہوئیاں اوہنے وفاداری دے نال اوہدی خدمت نوں شروع کر دِتا سی۔ او دلیری دے نال بولدا سی جہدی اِک وجہ ایہہ وی سی پئی اوہنے بُنیادی طور تے یہودی شریعت دی تعلیم نوں پایا سی تے فیر اوہنے یہودی ربیّ ہون دی تعلیم وی پائی ہوئی سی۔ ایس لئی او کلام کرنا جاندا سی پئی اِک خطیب کیویں کلام نوں بیان کردا اے۔

بالُکل ایویں ای یسوع مسیح دے نال وی سی کیوں جے جدوں او کلام کردا سی تے کسے یہودی فقیہہ یا فریسی نوں جُرات نہیں ہُندی سی پئی اوہدے سامنے ٹھہر سکے یا کسے قسم دی گل بات یا بحث دے وچ اوہدے اُتے غالب آوئے۔ پولس رسول دے ایس قدر دلیری دے نال بولن دی اِک وجہ ایہہ سی پئی او منطقی سی، او دلیلاں دے نال بھرپُور تے پُرانے عہد نامے دیاں حوالیاں نوں پیش کردیاں ہوئیاں کلام کردا سی۔ تے ایویں کردیاں ہوئیاں او اپنی گل نوں ثابت کردا سی تے ایویں اوہدی گل نوں قابلِ قبول خیال کیتا جاندا سی۔ اوہدی گل دا مقصد تے مرکز خُدا دی بادشاہی سی جیہڑا پئی پاک انجیل دا بُنیادی پیغام اے۔

پُرانے عہد نامے دے مُطابق خُدا دی بادشاہی دا اظہار بہت ساریاں اصطلاحاں دی رائیں ہُندا اے جیویں پئی خُدا دی بادشاہی، اَسمان دی بادشاہی تے خُدا دا مقدس وغیرہ۔ ایہدے لئی بھاویں جے بہت ساریاں اصطلاحاں پائیاں جاندیاں نے پر لوقا ایتھے عام استعمال ہون والی اصطلاح نوں بیان کردا اے۔

نویں عہد نامے دے وچ یسوع مسیح دے رائیں آون والی بادشاہی ابدی بادشاہی اے۔ جہدے وچ اسی ہمیشہ ہمیشہ خُدا دی حضوری دے وچ رہواں گے جتھے کسے وی قسم دا دُکھ نہیں ہوئے گا۔ ایہہ اوس ویلے ہوئے گا جدوں اسی مُردیاں دے وچوں جی اُٹھاں گے تے خُداوند خُدا دے حضور دے وچ حاضر کیتے جاواں گے۔ پر جدوں اسی دوجے پاسے نوں دھیان کردے آں تے اسی ویکھدے آں تے خُدا دی بادشاہی توں مُراد اوہدی قُدرت تے اختیار اے جیہڑا ساڈے دلاں دے وچ پایا جاندا اے۔ تے ایویں خُدا دا پاک ناں ساڈیاں حیاتیاں دے وچ جلال پاوندا اے۔ اعمال ۱۹ باب دی ۹ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

پر کئی سخت تے نافرمان ہوگئے سن سگوں لوکاں دے سامنے ایس طریقے نوں پیہڑا آکھن لگے تے اوہنے اوہناں توں کنارہ کردیاں ہوئیاں حواریاں نوں وکھ کر لیا تے ہر روز تُرنس دے مدرسے دے وچ بحث کردا ہُندا سی۔

جدوں پولوس عبادت خانے دے وچ جا جا کے کلام کردا سی تے ضرور اوہناں دے وچوں بہت سارے لوکی ایمان لیاوندے ہون گے تے یسوع مسیح نوں مُنجی تے خُداوند قبول کردے ہون گے۔ تے ایہدے نال نال بہت سارے لوکی اجہے وی سن جیہڑے ناراض ہُندے سن تے غُصے دا اظہار کردے سن۔ پہلی صدی مسیحی دے عبادتخانیاں دے وچ یہودیاں دی تعداد خاصی زیادہ ہُندی سی۔ کیوں جے اوس ویلے وکھری کلیسیائی عمارت دا رواج شروع نہیں ہویا سی۔ تے جدوں یہودی مسیحی یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاوندے سن تے او وی اوہناں دی عبادتخانیاں دے وچ جا کے خُدا دی شُکرگُزاری کردے ہُندے سن۔ تے او اپنیاں نذراں ہدیے تے شُکرگُزاریاں خُدا دے اگے پیش کردے سن۔ خُداوند یسوع مسیح نے ایہہ فرمایا سی پئی راہ، حق تے حیاتی میں آں۔ او ساڈے نال اے تے ساڈے اندر سکونت کردا اے۔ تے ایہہ او مسیحی رویہ اے جہدی توقع خُدا ساڈے توں کردا اے۔ او چاہندا اے پئی ساڈا کردار اوہدی مرضی دے مُطابق ہوئے تے اسی اوہدے تابع اپنیاں حیاتیاں نوں بسر کریئے تاں پئی اوہد ناں ساڈیاں حیاتیاں نوں جلال پاوئے۔ ایہدے وچ ای خُدا دی خُوشی اے تے ایویں ای اسی اوہدے حواری تے پیروکار اکھواواں گے۔

یہودی بُنیادی طور تے رومی حکومت دے ولوں تصدیق شُدہ مذہب سی جہناں نوں اپنیاں رسماں تے عبادت دی ادائیگی دا پُورا حق حاصل سی۔ پر مسیحیت اجے سرکاری طور تے منظور شُدہ مذہب نہیں

سی۔ پر تاں وی ایہہ جیوندے خُدا دے منن والیاں دا مذہب سی تے یسوع مسیح دے وسیلے دے نال جیوندے خُدا دی پرستش دا علمبردار سی۔ تے ایویں خُداوند یسوع مسیح دے پیروکار خُدا دی تعریف تمجید کردے رہیے تے اوہدی گواہی دیندے رہیے سن۔

فیر خُداوند یسوع مسیح نے ایہہ فرمایا سی پئی میں بُوہا آں۔ ایویں خُداوند یسوع مسیح جیوندے خُدا دے کول جاون دا واحد راستہ اے۔ تے اسی اوہدے وسیلے دے نال خُدا باپ تیکر جا سکدے آں۔ تے ایہہ گل اوہناں یہودیاں دے لئی قابلِ قبول نہیں سی جیہڑے کٹر سن تے یسوع مسیح دی گواہی نوں سُنن تے اوہدے اُتے ایمان لیاون دے لئی تیار نہیں سن۔ بہت سارے یہودی پولوس دی گواہی دے خلاف شکایت کردے سن تے اوہدی گواہی نوں قبول نہیں کردے سن۔ سگوں او اوہنوں کوئی وکھری تعلیم بیان کردے سن تے ایویں کردیاں ہوئیاں او ایس تعلیم دا انکار کردے سن تے دوجیاں نوں وی ایہدے اُتے ایمان لیاون توں منع کردے سن۔ او خُداوند یسوع مسیح دے منن والیاں دے حق دے وچ بہت ساریاں غلط گلاں نوں بیان کردے سن۔ پر اسی ویکھدے آں پئی پولوس ایہناں گلاں نوں نہیں ویکھدا سی سگوں او دلیری دے نال خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی گواہی دیندا سی۔ پر او یہودی جیہڑے وسیع نظر سن او پولوس دی رائیں یسوع مسیح دے پیغام دے اُتے ایمان لیاوندے سن۔ اعمال ۱۹ باب دی ۱۰ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

دو وریاں تیکر ایویں ای ہُندا رہیا ایتھوں تیکر پئی آسیہ دے رہن والیاں کیہ یہودی کیہ یونانی ساریاں نے خُدا دا کلام سُنیا۔

ایتھے پولس دی مُنادی دی وجہ توں ہُن زیادہ تر یہودی مسیحی سن۔ ایہہ یہودی مسیحی خُداوند یسوع مسیح دے منن والے سن۔ او اوہدے اُتے بھروسہ رکھدے سن تےا وہدی تعریف تے تمجید کردے سن تے اوہدے پاک ناں نوں جلال دیندے سن۔ او یسوع مسیح دے حواری سن کیوں جے او اوہدی تعلیمات نوں سِکھن تے اوہدے اُتے عمل کرن دے مُشتاق سن۔

پولوس رسول یسوع مسیح دے بارے گل بات کرن دے لئی ترُنس دے مدرسے دے وچ جاندا ہُندا سی۔ اوہدیاں ساریاں خطاں توں ایہہ پتہ لگدا اے پئی اوہنے ہمہ وقتی خدمت نوں ترجیح دِتی سی۔ تے او ہر ویلے کلیسیا دی خدمت کرن دے لئی تیار رہندا سی۔ او اوہناں نوں سِکھاوندا، سمجھاوندا تے تعلیم دیندا سی۔ او اوہناں دیاں روحانی مسئلیاں دے وچ اوہناں دی مدد کردا سی۔ او تمبو بناندا سی تے ایس لئی او اپنے گُزارے دے لئی آپ کم کردا سی۔ ترُنس دا مدرسہ اِک باقاعدہ سکول سی جِتھے یہودی بچیاں نوں تعلیم دِتی جاندی سی۔ تے ہر اِک بالغ یہودی وی ایس مدرسے دے وچ اپنے دینی مسئلیاں دے حل دے لئی تعلیم پاون دے لئی آوندا سی۔ کِسے مُفسر دا ایہہ آکھنا سی پئی لوکی اپنیاں بچیاں دے لئی دینی تعلیم دے جوش توں بھرپُور ہُندیاں ہوئیاں کئی واری اوہناں نوں پیار دے نال مدرسے دے ناں

توں ای سددے سن۔ یعنی او اوہناں نوں ٹرنس آکھدیاں ہوئیاں سددے سن۔ ایویں اسی ایہہ تصور کرسکدے آں پئی او اپنیاں بچیاں نوں مذہبی تے شرعی تعلیم دوانا کِنا اہم خیال کردے سن۔

پولس اوتھے دو وریاں تیکر رہیا سی تے ہر اِک طبقہِ فکر توں تعلق رکھن والیاں لوکاں نے اوہدے توں خُدا دا پاک کلام سُنیا سی تے اوہنے اوہناں نوں خُداوند یسوع مسیح دے بارے خُوشخبری دے کلام دی مُنادی پیش کیتی سی۔ پولوس نوں زیادہ تر ٹرنس دے مدرسے توں ای ایہناں لوکاں دے وِچ مُنادی کرن دا موقع مِلیا سی۔ صوبہ آسیہ دے وسن والیاں نے ساریاں نے خُدا دے پاک کلام نوں سُنیا سی۔ اسی ایہہ پہلاں وی سُنیا سی پئی ایہہ علاقہ کاروباری سی۔ ایتھے دوجیاں شہراں تے صوبیاں توں لوکی کاروبار کرن دے لئی آوندے سن۔ ایویں ہر اِک یہودی تے یونانی نے خُدا دے پاک کلام نوں سُنیا سی۔

افسس آزاد شہر سی تے ایتھے دیاں لوکاں دا تعلُق رومی سینٹ دے نال سی تے ایتھے دے لوکی سینٹر سن۔ پولوس رسول نے صوبے آسیہ دیاں لوکاں نوں دو وریاں تیکر خُدا دے پاک کلام نوں پیش کیتا سی۔ ایہہ صوبہ آسیہ مغربی ایشیائے کوچک دے وِچ واقع ہے۔ بھاویں جے ایہہ صوبے رومیاں دے ماتحت سی پر تاں وی ایہنوں کنٹرول کرن والی حاکم ایہدے اپنے شہر دے ای سن۔ باہجوں ایہہ صوبہ ایشیائے کوچک دا مرکزی صوبہ بن گیا سی۔

یونان دی زیادہ آمدورفت افسس توں انطاکیہ دے ول نوں ہُندی سی۔ ایتھے پولوس رسول نے دو وریاں تیکر خُدا دے پاک کلام دی مُنادی نوں جاری رکھیا سی۔ افسس دے وچ دو طرح دی صورتِ حال دا سامنا سی۔ پہلا ایہہ پئی رسولاں اجے تیکر یوحنا دی تعلیم دے مُطابق ای چلدے پئے سن تے اوہناں نوں ضرورت سی پئی یسوع مسیح دی خالص تعلیم دے بارے تفصیل دے نال بیان کیتا تے سمجھایا جاوئے۔ دوجا ایہہ پئی صوبہ آسیہ دے وچ یسوع مسیح دی مُنادی نوں جیہڑے لوکی قبول نہیں کردے پئے سن یا جہناں نوں قبول کرن دی لوڑ سی اوہناں نوں پولس دو وریاں تیکر یسوع مسیح دے بارے تعلیم دیندا رہیا سی۔ ایہناں حواریاں دے ایمان دا مرکز پُرانے عہد نامے دی ساری تاریخ سی کیوں جے اجے تیکر اوہناں نے یسوع مسیح دے ناں دا بپتسمہ نہیں لیا سی تے نہ ای اوہناں نے پاک روح نوں حاصل کیتا سی۔ پر خُداوند یسوع مسیح دے حواری اوہدے اُتے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں نویں عہد دیاں اوہناں ساریاں برکتاں نوں حاصل کر چُکے سن جیہڑیاں یسوع مسیح دے نال جُڑیاں ہوئیاں سن۔ پر اوہناں بارہ نے جہناں دا تعلُق افسس دے نال سی اجے تیکر پاک روح دے نزول دے بارے وی نہیں سُنیا سی۔ ایویں پاک روح نوں پاون دے باہجوں او ایس کلیسیا دے مرکزی لوکی ٹھہرے سن۔ کیوں جے اوہناں نے پُورے طور دے خُداوند دی خدمت کیتی تے اوہدے ناں نوں جلال دِتا سی۔

ایس ای باب دے وچ اسی ویکھدے آں پئی جدوں پولوس ٹرنس دے مدرسے دے وچ آیا سی تے اوہناں لوکاں دے نال بحث کردیاں ہوئیاں اوہنے بہت ساریاں لوکاں نوں یسوع مسیح دے لئی قائل کر لیا سی۔ اعمال ۱۹ باب دی ۱۱ تے ۱۲ آیت دے وچ ایویں لکھیا ہویا اے:

تے خُدا پولوس دے ہتھوں خاص خاص معجزے وکھاوندا سی ایتھے تیکر پئی لوکی رومال تے پٹکے اوہدے بدن نوں لوا کے بیماراں دے اُتے پادیندے سن تے اوہناں دیاں بیماریاں جاندیاں رہندیاں سن تے بُریاں رُوحاں اوہناں دے وچوں نکل جاندیاں سن۔

ایہہ او معجزے سن جیہڑے حیران کُن تے غیر معمولی سن۔ پولوس رسول بُنیادی طور تے تمبو بناون والا سی۔ یسوع مسیح دے پاک ناں وچ قُدرت پائی جاندی اے جیہڑی پولوس دے وسیلے دے نال ایہناں کماں نوں کردی پئی سی۔ ایہناں معجزیاں دے پچھے خُدا دی پاک قُدرت سی جیہڑی پولوس دے پچھے کم کردی پئی سی۔ کیوں جے خُدا دا پاک روح اوہدے اندر سکونت کردا سی۔ تے او خُداوند یسوع مسیح دے اُتے اپنے ایمان دے وچ مضبوط سی۔ جہدے وسیلے دے نال او مُشکلاں دے اُتے غالب آوندا سی تے خُدا دے پاک کلام دی مُنادی نوں جاری رکھدا سی۔ ایویں پولوس دی رائیں ایہہ سارے معجزے رونما ہُندے پئے سن۔ ایہہ معجزات غیر معمولی سن کیوں جے بیماریاں فوری طور تے اوہناں دیاں بدناں نوں جُدا ہوجاندیاں سن۔

خُداوند یسوع مسیح دے حیاتی دے وچ ایویں دا ایمان سانوں ویکھن نوں مِلدا اے۔ جیوں پئی اوس عورت نے ایہہ یمان رکھیا سی پئی جے میں اوہدی پوشاک نوں ای چُھو لیواں گی تے شفا پا جاواں گی۔ تے جیویں ای اوہنے اوہدی پوشاک نوں چُھویا سی اوہنے اپنی ساری بیماری توں شفا پا لئی سی۔ تے اوس ای اویلے یسوع مسیح نے اپنی قُدرت دے نال ایہہ جان لیا سی پئی کِسے نے اوہنوں ایس غرض دے نال چُھویا اے۔ تے لِکھیا اے پئی اپنے ایمان دے سببوں اوہنے شفا پائی سی۔

خُدا ایہناں ساریاں شیواں دے بارے واضح کر دیندا اے۔ یسوع مسیح قادرِ مُطلق اے تے باپ دا سارا اختیار یسوع مسیح دے کول اے۔ کیوں جے یسوع مسیح تے خُدا باپ اِک ای نے۔ تے ایہہ ساری قُدرت دے نال بھرے ہوئے کم یسوع مسیح دی قُدرت دے نال ہُندے نے۔ او جلال دا بادشاہ اے تے او اپنے ناں دے وسیلے دے نال برکت دیندا تے قوت بخشدا اے۔ خُدا دا پاک کلام ایہہ بیان کردا اے پئی لوکی رسولاں دے پرچھاویں ہیٹھاں بیماراں نوں لٹا دیندے سن تے او شفا پاجاندے سن۔ ایس توں پہلاں لوکی شفا پاون دے لئی جادو منتر اُتے یقین رکھدے سن۔ پر خُدا جہنے انسان نوں پیدا کیتا اے او ای اپنی مخلوق دی محافظت کردا اے تے ایہہ یاد رکھنا چاہیدا اے پئی سارے معجزات خُدا دی پاک قُدرت دے نال وقوع وچ آندے سن۔

ایویں خُداوند یسوع مسیح نوں قبول کرنا تے اوہدے اُتے ایمان لیاونا چاہیدا اے۔ بیماریاں دے دُور ہون دا تعلُق انسانی پاکیزگی دے نال اے۔ خُداوند یسوع مسیح نے لوکاں نوں شفا دیون دے باہجوں ایہہ وی آکھیا سی پئی جا تیرے ایمان نے تینوں چنگا کیتا اے۔ جدوں خُداوند یسوع مسیح نے بدرُوحاں نوں حُکم دِتا سی تے او چلاوندیاں ہوئیاں بیماراں دے وچوں نکل جاندیاں سن۔ ایویں ای پولوس رسول تے دوجے حواری وی یسوع مسیح دے پیروکار سن تے خُدا دا پاک روح اوہناں دے وچ سکونت کردا سی جہدی بدولت او یسوع مسیح دے ناں توں ایہناں معجزیاں نوں انجام دیندے سن۔ او بیماراں نوں چنگیاں کردے تے بدرُوحاں نوں اوہناں دے وچوں کڈھدے سن۔ تے ایویں لوکی ایمان لیاوندیاں ہوئیاں یسوع مسیح نوں قبول کردے سن تے نجات حاصل کردے سن۔

ایہناں معجزیاں دے وسیلے دے نال پولس رسول اپنے مُنجی خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کردا پیا سی۔ کیوں جے او یسوع مسیح دے ناں توں بیماراں نوں چنگیاں کردا سی تے بدرُوحاں نوں جھڑکدا سی تے او اوہدے وچوں نکل جاندیاں سن۔ باقی کلیسیاواں دے علاوہ صرف افسس دے وچ ای خاص طور تے پولوس دی معجزانہ خدمت دے بارے ویکھن نوں مِلدا اے۔ کیوں جے ایتھے پولوس رسول نے مُنادی دے علاوہ کُجھ غیر معمولی کماں نوں وی سرانجام دِتا سی تاں پئی ایہناں کماں دی رائیں خُدا دا پاک نام جلال پاوئے۔

تاں وی ایہدے توں مُراد صرف بیماریاں نوں دُور کر دینا ای نہیں اے سگوں ایہدے توں وی خُدا دے ناں نوں جلال مِلدا اے۔ کیوں جے ایویں کر دیاں ہوئیاں خُدا اپنی قُدرت نوں ظاہر کر دا اے۔ خُدا مختلف موقعیاں تے اپنیاں لوکاں نوں بھیجدیاں ہوئیاں اپنی خدمت لیندا اے۔ تاں پئی او جیوندے خُدا دی مرضی نوں پُورا کرن تے لوکاں دی جسمانی تے روحانی نجات مُمکن ہوئے۔

پولوس رسول تے غیر قوماں دے وچ یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کر دا پیا سی۔ لوقا ایس رسالے دے وچ پطرس دے بارے وی بیان کر دا اے پئی لوکی اوہدے پرچھاویں دے وچ بیماراں نوں لٹا دیندے سن تے او چنگے ہو جاندے سن۔ پطرس دی نسبت ایہناں مرجزیاں دا تعلُق زیادہ تر یہودیاں دے نال اے۔ تاں وی پولوس دی خدمت دا زیادہ تر دھیان ایہناں معجزیاں دی بجائے خُداوند دے پاک کلام دی مُنادی سی تے لوکاں نوں یسوع مسیح دے کول لیانا سی۔ ایس ای لئی خُداوند خُدا نےاوہنوں افسس دے وچ ای اپنے ناں دے جلال دے لئی ورتیا سی۔

جیویں خُدا نے پطرس نوں ورتیا سی ایویں ای خُدا نے افسس دے وچ پولوس نوں ورتیا سی۔ ایویں اسی ایہہ جاندے آں پئی خُدا جیویں چاہندا اے او اپنی خدمت دے لئی سانوں جتھے چاہندا اے استعمال کر دا اے۔ ہر طرح دے خدمت دا مقصد خُداوند یسوع مسیح دے ناں نوں جلال دینا تے اوہدے ناں دی گواہی دینا اے۔ خُدا نے پولوس رسول نوں وی ایویں ای ورتیا سی جیویں پطرس نوں

اپنے ناں دے جلال دے لئی ورتیا سی۔ ایہہ خُدا دی مشنری تحریک سی جہدے وچ رسول اپنا اپنا کردار ادا کردے پئے سن۔ خُدا کسے دا طرفدار نہیں اے سگوں او جتھے چاہندا اے جہنوں چاہندا اے استعمال کردا اے۔ اسی ایہناں کماں دے اعتبار دے نال رسولاں دی خدمت نوں گھٹ یا زیادہ نہیں آکھ سکدے آں۔ ایویں اوہناں دی خدمت دے نتیجے دے وچ اوہناں دے مرتبے نوں وہداونا یا گھٹانا ساڈے اختیار دے وچ نہیں اے۔ خُدا ایہہ بہتر جاندا اے پئی اوہنے کیہڑا برتن کیہڑے مقصد دے لئی ورتنا اے۔

ایویں پولوس خُداوند خُدا دی تابعداری دے وچ اِک چنگا مشنری تے گواہ ٹھہریا سی۔ ایویں ای پطرس نے سامریہ دے وچ تے برنباس نے سائپرس دے وچ جیوندے خُدا دی مُنادی کیتی سی۔ ایویں ایہہ تابعداری ای اے پئی خُدا جیہڑے مقصد دے لئی بُلائے اوس مقصد نوں پُورا کیتا جاوئے۔ خُدا جیہڑی خدمت نوں ساڈے سُپرد کردا اے سانوں اوہنوں تابعداری دے نال انجام دینا اے۔ کیوں جے خدمت دا تعلُق ساڈی بُلاہٹ دے نال اے۔ پر یاد رکھو پئی ایہدے توں مُراد ایہہ نہیں اے پئی اسی غُلام آں سگوں اسی لے پالک پُتر آں۔ تے جدوں اسی بیٹے آں تے ایہہ ساڈےٗ اُتے فرض اے پئی اسی تابعداری وی کریئے۔

کلیسیاواں دوجیاں کلیسیاواں دے مالی طور تے وی مدد کردیاں سن تے ایہدے علاوہ وی لوکی اِک دوجے دی مدد کردے سن۔ کلیسیا دے وچ مختلف عہدے تے مختلف خدمتاں نے ایویں جیہڑی خدمت دا موقع خُدا دیندا اے اوہدے ای لئی او استعمال وی کردا اے۔ پاک کلام بیان کردا اے پئی خدمتاں طرح طرح دیاں نے پر روح اِک ای اے۔ ایویں ہر طرح دی خدمت دا مقصد خُدا دے ناں نوں جلال دینا اے۔ اعمال ۱۳ باب دی ۱۹ آیت ایویں بیان کردی اے:

پر کُجھ یہودیاں نے جیہڑے جھاڑ پُھونک دا کم کردے پِھرے سن۔ ایہہ کم شروع کیتا پئی جہناں وچ ناپاک روحاں سن اوہناں دے اُتے ایہہ آکھدیاں ہوئیاں پُھونکن پئی جیہڑے یسوع دی پولوس مُنادی کردا اے میں تُہانوں اوہدی قسم دیندا آں۔

پولوس رسول دی خدمت دے وچ یسوع مسیح دا ناں شامل سی کیوں جے او اوہدا گواہ سی۔ تے اوہدے ناں دے جلال دے لئی خدمت نوں کردا رہیا سی۔ پر افسس دے وچ کُجھ یہودی آئے سن جیہڑے اوتھے مُسافر سن۔ اوہناں نے کُجھ ایویں دے کماں نوں شروع کر دِتا سی جیہڑے جادو منتر دے وچ آوندے سن۔ تے خُداوند خُدا وی ایس گل نوں پسند نہیں کردا سی۔ اسی ایس توں پہلاں وی اِک جادوگر دا ذکر پڑھ چُکے آں جہدا ناں الیماس سی تے او بڑا مشہور سی۔او اپنے جادو دے کرتب وکھا کے لوکاں نوں اپنے ول نوں مائل کردا سی۔ تے ایہناں یہودیاں دا وی کُجھ ایویں دا ای حال سی۔ ایہناں

لوکاں نے خُداوند یسوع مسیح دے بارے قُدرت نوں جانیا سی۔ ایویں اوہناں نے بغیر کسے وجہ تے تعلُق توں ایس ناں نوں استعمال کرنا شروع کر دِتا سی۔ اوہناں نے ایس ناں نوں بدروحاں نوں کڈھن دے لئی ورتنا شروع کر دِتا سی۔ اوہناں نے یسوع مسیح دے ناں نوں آکھ دے طور تے ورتنا شروع کر دِتا سی۔

ایہناں یہودیاں دا طریقہ کار وی اجہیا ای سی اوہناں نے یسوع مسیح دے ناں نوں ورتنا شروع کر دِتا سی جہدے وسیلے دے نال او بدروحاں نوں کڈھے تے بیماراں نوں چنگیاں کرن دے لئی جھاڑ پھُونک کردے پھردے سن۔ افسس دی تاریخ دے وچ چھ ناں اجہے مِلدے نے جہناں نوں او قُدرت دے نال بھرپُور ہستیاں خیال کردے سن تے اوہناں ناواں نوں بدروحاں تے بیماریاں توں شفا دے لئی استعمال کردے سن۔ تے ایہناں کماں دے وچ او توہم پرستی دے قائل سن جیویں پئی ہر اِک بُت پرست قوم دے وچ ہُندا اے۔ کئیاں واری مسیحیت نوں قبول کرلین دے باہجوں وی کُجھ نسلاں تیکر ایویں ای ہُندا رہندا اے۔

ایویں اوہناں یہودی جادوگراں نے اوہناں ناواں دے وچ یسوع مسیح دے ناں نوں وی شامل کرلیا سی۔ تاں پئی او یسوع مسیح دے ناں دے وسیلے دے نال لوکاں دے وچ عجیب کم کرن دے قابل ہو سکن۔ اوہناں نے ایہہ خیال کیتا سی پئی یسوع مسیح عبرانیاں دا خُدا اے جہدے بارے پُرانے عہد

نامے دے وچ بیان کیتا گیا اے۔ تے ایویں اوہناں نے سوچیا پئی اوہدے ناں نوں براہِ راست ورتیا جاوئے۔ اعمال ۱۹ باب دی ۱۴ توں ۱۶ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تے سِکوا یہودی سردار کاہن دے بیٹے ایویں کردے ہُندے سن۔ بُری روح نے جواب وچ اوہناں نوں آکھیا پئی یسوع نوں تے میں جاندی آں تے پولوس توں وی واقف آں پر تُسی کون او؟ تے او بندی جھدے اُتے بُری روح سی کُد کے اوہناں اُتے جا پیا تے دوناں اُتے غالب آ کے اجہی زیادتی کیتی پئی او ننگے تے زخمی ہو کے اوس گھر وچوں نکل کے نسے۔

سِکوا نامی یہودی سردار کاہن دے ست پُتر سن۔ جہناں نے یسوع مسیح دے ناں دی قُدرت دا اندازہ لگا لیا سی تے اوہدے ناں نوں جادو دیاں کرتباں دے لئی ورتنا چاہیا سی۔ سِکوا سردار کان سی تے اسی جاندے آں پئی عبادتخانے دیاں ساریاں ذمہ داریاں سردار کاہن دے اُتے ہُندیاں نے۔ پہلی گل تے ایہہ ہے پئی اسرائیل نوں تے سردار کاہن نوں صرف خُدا دی عبادت کرن دا حُکم دِتا گیا سی پئی صرف اوہدے ای ناں دی پرستش کرن۔ تے یہواہ دی تھاں تے او ادونائی استعمال کردے سن یعنی اے میرے خُدا۔ تے ایہہ صرف خُدا نوں ای پُکارن دے لئی ورتیا جاندا سی۔ صرف سردار کاہن ای خُدا دے ایس ناں یعنی یہواہ نوں پُکاردے سن او وی صرف عبادت خانے دے وچ، ایہدے علاوہ عام طور تے ادونائی ورتیا جاندا سی۔ پاک کلام دی تلاوت کردیاں ہوئیاں وی جیس تھاں تے یہواہ ناں لِکھیا

ہُندا سی اوتھے ادونائی پڑھیا جاندا سی۔ ایس سردار کاہن دیاں ستاں پُتراں نے وی خُدا دے پاک ناں دی بجائے اوہناں چھ ناواں نوں ورتیا سی جہناں نوں دیوی دیوتیاں دے تعلُق دے نال افسس دے وچ معتبر منیا جاندا سی۔ تاں پئی او جیوندے خُدا دے ناں دی تضحیک کردیاں ہوئیاں موت دے شکار نہ ہو جاون تے ایویں اوہناں نے ایہہ طریقہ اختیار کیتا۔

عام حالات دے وچ تے او ایویں کرن دے وچ کامیاب سن تے اپنی مرضی دے مُطابق اپنے فائدے دے لئی ایویں کردے رہندے سن۔ پر ہُن جیہڑا کم او کرن والے سن او اوہناں دے لئی ٹھیک نہیں سی۔ کیوں جے خُداوند یسوع مسیح دے نال اوہناں دا کوئی تعلُق نہیں سی سگوں او صرف یسوع مسیح دے ناں نوں اپنے فائدے دے لئی ای ورتدے پئے سن۔ پر او حقیقی معنیاں وچ اوس قُدرت تے اختیار نوں قبول نہیں کردے سن جہدی اوہناں نوں لوڑ سی۔

اِک ہور حقیقت ایہہ ہے پئی شیطان تے اوہدے فرشتے وی خُداوند یسوع مسیح دے ناں تے اوہدی قُدرت نوں جاندے نے۔ تے او پولوس رسول نوں وی جاندے سن کیوں جے او خُدا چُنیا ہویا رسول تے برگُزیدہ سی۔ او یسوع مسیح دے اُتے ایمان رکھدا سی تے خُدا دا پاک روح اوہدے وچ کم کردا سی۔ فیر ابلیس کیویں اوہنوں ہرا سکدا سی؟

تے بدروح نے ایہہ اقرار کیتا پئی میں پولوس تے یسوع نوں جاندی آں۔ ایہنا بدروحاں دا تعلُق روحانی تے نادیدنی مخلوق دے نال اے۔ تے پاک کلام دے مُطابق ایہہ باغی فرشتے نے جیہڑے خُدا دی مرضی دے خلاف نے۔ ایہہ خُدا دے فرزنداں تے اوہدے پیروکاراں نوں تنگ کردے نے۔ تے او یسوع مسیح تے اوہدے رسولاں نوں جاندے سن۔ او یسوع مسیح دی الٰہی قُدرت توں وی واقف سن تے ایہہ وی پئی او اوہدیاں رسولاں دے وچ وی کم کردی پئی سے۔ اوہناں نوں علم سی پئی سِکوا سردار کاہن دے پُتر کیہ کردے پئے نے۔

خُدا دا اپنا اِک نظام اے جہدے وچ خُدا نے پاک فرشتیاں دیاں ذمہ داریاں لگائیاں ہوئیاں نے پئی او دُنیا دے وچ ایمانداراں دی خدمت کرن۔ ایویں او خُدا دیاں خدمتگُزار روحاں نے جیہڑیاں اوہدیاں پیروکاراں دی ساتھی ہُندیاں نے۔ ایویں ای ابلیس دے ساتھی فرشتے وی نے جیہڑے ایس دُنیا دے وچ انساناں نوں تنگ کرن دے لئی اپنیاں ذمہ داریاں پُوریاں کردے نے۔ ایہناں مقصد خُدا دے کم نوں روکنا، رکاوٹ پیدا کرنا تے لوکاں نوں گُمراہ تے پریشان کرنا اے۔

ہر اِک بدروح تے کمزوری بیماری دے اُتے یسوع مسیح دا اختیار اے کیوں جے او قادر خُدا اے۔ تے ہر اِک شے اوہدے اختیار وچ اے۔ ایہہ ہر اِیک ایماندار دی حیاتی دے وچ مُمکن اے تے جے اسی دل توں اوہدے اُتے ایمان لیاواں گے تے ایہہ معجزے ساڈی حیاتی دے وچ وی ہوسکدے نے۔ خُدا

ایہہ چاہندا اے پئی اسی اوہدے انتظام دے تابع رہئیے تے اوہدے فرزند بن جائیے۔ تے ایویں اوہدے توں روحانی تے جسمانی برکتاں حاصل کرئیے۔

ایویں یہودی سردار کاہن سِکوا دے پُتراں نے وی دوجے دیوی دیوتیاں دی طرح یسوع مسیح دے ناں نوں استعمال کرنا چاہیا سی۔ پر او نہیں جاندے سن پئی یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاون والے خُدا دے فرزند بن جاندے نے۔ تے او یسوع مسیح دے ناں نوں اپنے فائدے دے لئی نہیں ورتدے نے۔ سگوں جے کوئی ایویں کردا اے تے او خُدا دے ناں دی تحقیر کرن والے ٹھہردے نے۔ کیوں جے یسوع مسیح صرف انسان یا شخصیت نہیں اے سگوں او خُداونداں دا خُداوند تے بادشاہواں دا بادشاہ اے تے او اپنی ذات دے وچ آپ خُدا اے۔ او سارے معجزے جہناں نوں پولوس تے دوجیاں رسولاں نے انجام دِتا سی اوہناں دی قُدرت یسوع مسیح نے اوہناں نوں عطا کیتی سی۔ او اپنے جلال دے لئی اپنیاں فرزنداں نوں قوت دیندا اے تاں پئی ابلیس تے اوہدے سارے اختیار دے اُتے غالب رہن۔

یسوع مسیح اپنے اختیار تے قوت دے نال ایہناں ساریاں تاثیراں دے اُتے غالب آیا سی۔ یہودی سِکوا دیاں پُتراں نے یسوع مسیح دے نال وابستگی دے بغیر اوہدے ناں نوں استعمال کرن دی کوشش کیتی

سی۔ تے ایویں کردیاں ہوئیاں اوہناں دا نقطہ نظر وی غلط سی کیوں جے او غلط کم کردے پئے سن۔ او یسوع مسیح دا ناں وی ایویں ای استعمال کردے پئے سن جیویں پئی دوجے دیوی دیوتیاں دے ناں سن۔

کیوں جے اوہناں نے اجے تیکر خُداوند یسوع مسیح نوں خُدا دا پُتر تسلیم نہیں کیتا سی۔ تے نہ ای اوہناں نے اوہدے الہیٰ مرتبے نوں تسلیم کیتا سی تے فیر اوہناں دا مقصد وی ٹھیک نہیں سی۔ تے او بدرُوحاں نوں کڈھن دے ایس کم نوں اپنے مالی فائدے دے لئی ورتدے پئے سن۔ ایویں او بُنیادی طور تے خُدا دے دوست نہیں سن سگوں دُشمن سن۔ پر ایہناں بدرُوحاں نوں کڈھن دے لئی جیہڑی قوت پاک روح عطا کردا اے او کسے وی ہور طرح دے نال مُمکن نہیں اے۔ خاص طور تے یسوع مسیح دے ناں توں بدروحاں نوں کڈھن دے لئی اوہدے ناں شخصی وابستگی ہونا بے حد ضروری اے۔ یعنی اوہنوں قبول کردیاں ہوئیاں اوس قوت نوں حاصل کیتا جاندا اے جہدے نال اسی ایہناں کماں نوں اوہدے ناں دے جلال دے لئی کرسکدے آں۔ کیوں جے فیر خُدا دا پاک روح ساڈے اندر کم کردا اے تے او خُدا دے ناں دے جلال دے لئی ساڈے توں ایہناں معجزیاں نوں کروانداا ے۔ ایہدے توں مُراد ساڈی اپنی تعریف نہیں ہُندا اے۔ جیویں پئی پُرانے عہد نامے دے وچ بابل دا بُرج بناون والیاں نے اپنے ناں نوں پیدا کرنا چاہیا سی۔

خُدا دا پاک روح انسان نوں زرو دیندا اے تے اوہدی راہنمائی دے وچ انسان وڈے وڈے کماں نوں کردا اے۔ خُدائے پاک روح دی قوت انسانی سوچ توں وہد کے کم کردی اے تے ایہہ حیران کُن کم انسانی حیاتی دے وچ تبدیلی دا سبب بندے نے۔ جدوں خُدا دا پاک روح انسانی حیاتی دے وچ کم کردا اے تے انسان دا نظریئہ حیات بدل جاندا اے تے انسان خُدا دے جلال دے لئی اپنے آپ نوں وقف کر دیندا اے۔ جدوں ایویں ہُندا اے تے بدروحاں تے بُریاں تاثیراں انسان توں دُور رہندیاں نے کیوں جے خُدا دا پاک روح انسان دے اندر سکونت کردا اے۔

یسوع مسیح دی خدمت دے نال انسان دے وچ روحانی تے جسمانی ہر طرح دے تبدیلی پیدا کر دِتی سی۔ کیوں جے یسوع مسیح دی خدمت دا مقصد کُچلیاں ہوئیاں نوں آزاد کروانا سی۔ ایویں اسی پاک انجیل دے وچوں اوہدی خدمت نوں ویکھ سکدے آں۔ جدوں اسی ایمان لیاوندیاں ہوئیاں اوہنوں قبول کردے آں تے اوہدی پاک قُدرت ساڈیاں حیاتیاں دے وچ وی کم کردی اے۔

سِکوا سردار کاہن دے پُتر ایہناں ساریاں گلاں نوں سمجھے بغیر یسوع مسیح دے پاک ناں نوں استعمال کردے پئے سن، حالانکہ او اوہدے پاک ناں دی قُدرت نوں پچھاندے وی نہیں سن۔ جدوں اوہناں نے یسوع مسیح دے پاک ناں نوں استعمال کیتا سی تے بدروحاں جیہڑیاں حقیقت نوں جاندیاں سن او اوہناں دے اُتے غالب آ گئیاں سن۔ ایس واقعے دے وچ سِکوا دے صرف دو پُتراں دے ناں آئے

نے۔ اوہناں دوناں نوں بدروحاں نے للکاریاں سی تے او اوہناں دے اُتے غالب آئیاں سن۔ جدوں تیکر او یسوع مسیح دے اُتے ایمان نہیں لیاون گے اوہ یسوع مسیح یا پولوس دے ناں نوں استعمال کردیاں ہوئیاں اوس قوت نوں حاصل نہیں کرسکدے سن۔ ایہدے علاوہ جدوں خُدا دا پاک روح ساڈیاں حیاتیاں دے وچ آ جاندا اے تے اسی اوہنوں استعمال نہیں کردے آں سگوں خُدا دا پاک روح سانوں استعمال کردا اے۔ ایہہ حقیقت اے پئی خُدا ساڈا محتاج نہیں اے تے نہ ای اسی اوہنوں محدود یا قید نہیں کرسکدے آں۔ سگوں او ساڈے اُتے فضل کردیاں ہوئیاں ساڈے نال رفاقت رکھدا اے تاں پئی اسی نجات نوں حاصل کریئے۔ اعمال ۱۹ باب دی ۱۷ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تے ایہہ گل افسس دے وچ رہن والیاں ساریاں یہودیاں تے یونانیاں نوں پتہ لگ گئی سی تے ساریاں دے اُتے خوف چھا گیا سی تے خُداوند یسوع دے ناں دی بُزرگی ہوئی۔

ایہہ گل اوتھے بڑی چھیتی پھیل گئی کیوں جے سِکوا آپ وی یہودی سردار کاہن سی۔ تے لوکی اوہدیاں پُتراں دے بارے وی جاندے سن پئی او کیہ کردے نے۔ تے اوہناں ساریاں لوکاں نے ایس ماجرے نوں ویکھیا سی پئی اوہناں نے یسوع مسیح دے ناں نوں استعمال کرنا چاہیا سی پر اوہناں دے نال بہت بُرا ہویا سی۔ بدروح نے اوہناں نوں زخمی کر دِتا سی تے او اوہدا مُقابلہ نہ کرپائے تے اپنی جان بچاون

دے لئی نس گئے۔ ساریاں یہودیاں، یونانیاں تے اوہناں دے جانن والیاں ساریاں لوکاں نوں ایس گل دے بارے پتہ لگ گیا سی۔

جہناں لوکاں نے ایس گل نوں جانیا سی اوہناں نوں علم ہویا سی اوہناں ساریاں نے یسوع مسیح دے ناں دی تعریف تے تمجید کیتی سی۔ کیوں جے بدروحاں اوہدے ناں دا خوف منڈیاں نے تے ایہہ اقرار کردیاں نے پئی او یسوع مسیح خُدا دا پُتر اے۔

افسس شہر ترقی یافتہ شہر سی تے ایتھے دے لوکی صاحبِ علم سن۔ جدوں اوہناں نوں سِکوا دیاں پُتراں دا علم ہویا تے اوہناں نے یسوع مسیح دے ناں دی بُزرگی بیان کیتی سی۔ اوہناں نے یسوع مسیح دے ناں دا غلط استعمال کرنا چاہیا سی لیکن اوہناں دے نال جو کُجھ ہویا سی اوہدے توں یسوع مسیح دے ناں دی بُزرگی دا اظہار ہُندا اے۔ نہ صرف اوہناں بدروحاں دے آکھن توں سگوں پاک انجیل دے اختیار دے سببوں اسی خُداوند یسوع مسیح دے اختیار نوں سمجھدے آں پئی او قُدرت رکھدا اے۔

جدوں ایویں ہویا تے اوتھے دیاں ساریاں لوکاں نے خُداوند یسوع مسیح دے اختیار نوں تسلیم کر لیا سی تے اوہدی پاک قُدرت نوں جان لیا سی۔ ایویں اوہناں نوں ایہہ پتہ لگ گیا سی پئی خُداوند یسوع مسیح دے پاک ناں نوں بے فائدہ استعمال کرن دا کیہ انجام ہُندا اے۔ کیوں جے جہناں نے ایویں کیتا سی اوہناں نے نقصان اُٹھا لیا سی تے لوکاں نے خُداوند یسوع مسیح دے الٰہی اختیار نوں جان لیا سی پئی او

قادرِ مُطلق خُدا اے۔ تے ہر اِک شے اوہدے ماتحت اے تے او ساڈے ہر اِک اوس خیال توں وکھرا اے جیہڑا اسی جادو گری یا بدروحاں دے حوالے دے نال اوہدے بارے سوچدے آں۔ کیوں جے او ایہناں شیواں دے ماتحت نہیں اے سگوں او ایہناں ساریاں گلاں توں اعلیٰ قُدرت نوں رکھدا اے۔ تے ایہہ ساریاں قوتاں اوہدے توں ڈردیاں تے کمبدیاں نے۔ اعمال ۱۹ باب دی ۱۸ توں ۲۰ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تے جیہڑے ایمان لیائے سن اوہناں دے وچوں بہتیریاں نے آ کے اپنیاں کماں دا اقرار تے اظہار کیتا سی۔ تے بہت ساریاں جادوگراں نے اپنیاں اپنیاں کتاباں اکٹھیاں کر کے ساریاں لوکاں دے سامنے ساڑ دتیاں تے جدوں اوہناں دی قیمت دا حساب ہویا تے پنجاہ ہزار روپے دیاں ہوئیاں۔ ایویں ای خُدا دا کلام زور پھڑ کے پھیلدا تے غالب ہُندا گیا۔

جیہڑے ایمان لیائے سن اوہناں دے وچوں بہت سارے جادوگر سن تے اوہناں نے اپنیاں کتاباں ساڑ دِتیاں سن۔ ایہہ بہت ای دلچسپ گل اے پئی خُدا دا پاک کلام بُری روح تے اوس بندے دے وچ فرق نوں بیان کردا اے جہدے وچ بُری روح سی، او اوہناں نوں وکھ وکھ کردا اے۔ پہلاں بُری روح بولی تے فیر او بندہ کُد کے اوہناں دے اُتے جا پیا تے او اوہناں دے اُتے غالب آیا سی۔ اوہنے اوہناں دے کپڑے پھاڑے تے اوہناں نوں زخمی کر کے نسا دِتا سی۔ تے ایس گل نوں اوہناں ساریاں

لوکاں نے چنگی طرح دے نال جان لیا سی۔ جدوں اوس سارے علاقے دے وچ ایس شیطانی قوتاں دی خبر پھیلی سی تے اوہناں لوکاں دے اُتے ایس گل دا خوف چھا گیا سی۔ تے ایہدے نتیجے دے وچ خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی بُزرگی ہوئی سی۔ ایتھے سانوں کسے انسان یا پولوس دی بڑائی دا ذکر ویکھن نوں نہیں مِلدا اے سگوں خُدا دا پاک کلام ایہہ بیان کردا اے پئی خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی بُزرگی ہوئی سی۔ تے حقیقت ایہہ ہے پئی یسوع مسیح ای ساڈا حقیقی نجات دہندہ اے اے جیہڑا سانوں ساریاں پاپاں توں نجات دیندیاں ہوئیاں سانوں نجات نوں عطا کردا اے۔

اوہناں ساریہاں جادوگراں دے اُتے خُدا دے پاک روح نے اجہی قُدرت دے نال کم کیتا سی پئی اوہناں نے اپنیاں کماں نوں چھڈدیاں ہوئیاں یسوع مسیح دے اُتے اپنے ایمان دا ظہار کر دِتا سی۔ اوہناں نے اپنیاں اپنیاں کماں دا اظہار کردیاں ہوئیاں اوہناں نوں ترک کر دِتا سی۔ تے ایہدے باہجوں اوہناں نے اپنے ایمان دا عملی طور تے اظہار کیتا سی۔ اوہناں نے اپنیاں اپنیاں کتاباں نوں اکٹھیاں کیتا تے اوہناں نوں لوکاں دے سامنے ساڑ دِتا سی۔ تے اوہناں کتاباں دی قیمت دا جدوں حساب لگایا گیا سی تے او پنجاہ ہزار روپے سی۔ او اپنے ایہناں کماں دے سببوں اپنا روزگار حاصل کردے سن جہنوں او خُداوند یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں چھڈدے پئے سن۔ جدوں اوہناں نے خُداوند یسوع مسیح دی قُدرت دا اظہار ویکھیا تے او اوہدے اُتے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں

حواریاں دے وچ شامل ہوگئے تے خُداوند یسوع مسیح دے پیروکار بن گئے سن۔ ایس واقعہ دے رونما ہون دے باہجوں خُدا نے اوہنوں نوں ایہہ موقع دِتا سی پئی او اپنیاں حیاتیاں دے اُتے دھیان کرن۔ تے اپنی پُرانی انسانیت نوں ترک کردیاں ہوئیاں توبہ کرن تے ایمان لیاون پئی یسوع مسیح خُدا دا بیٹا اے تے او ای ابدی بادشاہ تے نجات دہندہ اے۔

اوہناں لوکاں دے وچوں کوئی ۲۵ وریاں توں تے کوئی ۳۰ وریاں توں ایہناں جادو دیاں کماں دی مشق کردا پیا سی۔ اوہناں ساریاں نے اپنیاں ایہناں کماں توں توبہ کیتی تے جیہڑیاں گلاں لُکیاں ہوئیاں سن اوہناں نوں بیان کردیاں ہوئیاں اوہناں ساریاں گلاں تے کماں توں توبہ کیتی۔

اوہناں نے اوہناں ساریاں کتاباں نوں جہناں نوں او ورتدے سن تے پڑھدے سن اکٹھیاں کیتا تے اوہناں نوں ساڑ دِتا سی۔ ایہہ پنجاہ ہزار اَج دے دور دے وچ بہت وڈی رقم بن گئی سی۔ او ساریاں شیواں جیہڑیاں اوہناں دی حیاتی دا حصہ سن تے جہناں نوں او اپنی حیاتی تے عبادت دے وچ استعمال کردے سن تے اوہناں دی مشق کردے سن اوہناں نے او سارا کُجھ چھڈ دِتا سی۔

ایویں اوہناں ساریاں نے یسوع مسیح دے بارے دے وچ جانیا سی پئی یسوع مسیح ای او شخصیت اے جہدے وسیلے دے نال نجات مُمکن اے۔ ایویں بہت ساریاں لوکاں دے اِک ساتھ خُداوند نوں قبول کرن دے نال بہت وڈی تبدیلی واقع ہوئی سی۔ تے او سارے ایمان لیاون دے سببوں خُدا دے

فرزند ٹھہرے تے حواریاں دے وچ شامل ہو گئے سن۔ اوہناں نے اپنی نوی روحانی حیاتی دا آغاز کیتا سی تے فیر اوہناں نے ایہہ وی جانیا سی پئی درحقیقت مُعافی کیہ اے تے ایہدا تعلُق کِدے نال اے۔ تے ایہہ پئی چھٹکارا تے نجات صرف خُداوند یسوع مسیح دے وسیلے دے نال ای مُمکن اے۔

ایہدے توں اوہناں دیاں حیاتیاں بدل گئیاں سن تے او نوی مخلوق بن گئے سن۔ تے اوہناں نے حقیقی آزادی حاصل کیتی سی کیوں جے ایس توں پہلاں او بدروحاں تے پاپ دے غُلام سن تے ایمان لیاون دے نال اوہناں دیاں حیاتیاں دے وچ تبدیلی واقع ہو گئی سی۔ تے ایہہ بہت اہم واقعہ سی جیہڑا رونما ہویا سی۔ جہدے وسیلے دے نال یسوع مسیح دی قُدرت ظاہر ہوئی سی تے ایہہ بہت وڈی تبدیلی سی جہدے نال یسوع مسیح دے ناں نوں جلال مِلیا سی۔ بُت پرستی دیاں رسماں نوں ترک کرن دے باہجوں ایہناں گلاں دا بڑا چرچا ہویا سی۔ تے ایہدے نتیجے دے وچ خُدا دا کلام ترقی کردا گیا تے پھیلدا گیا سی۔ اعمال ۱۹ باب دی ۲۱ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

جدوں ایہہ ہو چُکیا سی تے پولوس نے اپنے جی وچ ایہہ ٹھانیا مکدنیہ تے اخیہ توں ہو کے یروشلیم نوں جاواں گا تے آکھیا پئی اوتھے جاون دے باہجوں مینوں رومہ وی ویکھنا ضرور اے۔

ایویں یسوع مسیح دی مُنادی کرن تے اوہدے ناں دا جلال ظاہر کرن دے باہجوں پولوس نے ایہہ خیال کیتا ہُن او افسس نوں روانہ ہوئے گا۔ کیوں جے پاک روح دی ہدایت دے نال ہُن او کُجھ ہور

منصوبہ بندی کرن نوں سی تاں پئی رومہ دے وچ یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کرن نوں جاوئے۔ کیوں جے اوہنے بیریہ، لُسترہ، کرنتھس، کنخریہ تے بہت ساریاں خاص تھاواں دے وچ کلیسیاواں نوں قائم کیتا سی تے کلیسیا دا وجود رکھیا سی۔

پولوس رسول نے جتھے جتھے کلیسیاواں نوں قائم کیتا سی اوتھے اوہنے خاداماں نوں مُقرر کیتا سی تاں پئی او کلیسیا دی گلہ بانی کرن۔ تے او آپ اگے وہد گیا سی تاں پئی دوجیاں تھاواں تے خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کرے۔ تے ہُن پولوس دی ایہہ خواہش سی پئی او رومہ دا سفر کرے۔ اوتھوں او مکدینہ نوں روانہ ہویا تےے غیر یہودی کلیسیاواں نوں تسلی دیندا گیا تے اوہناں نوں مضبوط کردا رہیا۔ ایویں اوہنے خُداوند دی خدمت دے لئی اپنی ذمہ داری نوں پُوری ایمانداری دے نال پُورا کیتا سی۔ تے اوہنے نہ صرف یہودیاں دے وچ سگوں غیر یہودیاں دے وچ وی خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی دلیری دے نال کیتی سی تے بہت ساریاں روحاں نوں خُداوند یسوع مسیح دے ناں دے لئی پچاوندیاں ہوئیاں خُدا دے ناں نوں جلال دِتا سی۔ اوہنے ساریاں قوماں دے وچ یسوع مسیح دے ناں ناں نوں اُچیاں کیتا سی تاں پئی ہر اِک گھُٹنا یسوع مسیح دے اگے جُھکے۔ تاں وی بُنیادی پولوس دا مقصد روم دے وچ مُنادی دے لئی جانا نہیں سی کیوں جے اوتھے تے پہلاں ای خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی ہو چُکی سی۔ کیوں جے اکولہ تے پرسکلہ اوتھے کرنتھس توں آئے سن کیوں جے

رومی حکومت دے ولوں یہودیاں نوں رومہ توں کڈھ دِتا گیا سی۔ تے ایہہ کلودیس رومی حُکمران دے دور دے وچ ہویا سی جدوں اوہنے سارے یہودیاں نوں رومہ وچوں نکل جاون نوں آکھیا سی۔ پر پولوس تے روم ویکھن دے لئی صرف جانا چاہندا سی۔

پر پولوس نے سپین وچوں لنگ کے روم جانا سی پر سپین وچ اجے تیکر یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی نہیں ہوئی سی۔ اوہدا مقصد روم نہیں سی سگوں شاید اوہناں تھاواں تے مُنادی کرنا سی جِتھے اجے تیکر یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی نہیں کیتی گئی سی۔ ایویں پولوس رسول اپنی مشنری خدمت نوں جاری رکھنا چاہندا سی تاں پئی خُداوند یسوع مسیح دا ناں اوہدے وسیلے دے نال جلال پاوئے۔ اعمال ۱۹ باب دی ۲۲ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

پس اپنے خادماں دے وچوں دو نوں تیمتھیس تے اراستس نوں مکدنیہ وچ بھیج کے آپ کُجھ چِر آسیہ دے وچ رہیا سی۔

پولس نے اپنے اگے اگے تیمتھیس تے اراستس نوں مکدنیہ بھیجیا پر او آپ آسیہ دے وچ رہیا سی۔ ایہہ ای زمانہ سی جدوں اوہنے ۵۶ عیسوی دے وچ کرنتھس دی کلیسیا نوں نوں پہلا خط لِکھیا سی۔ تیمتھیس دے بارے دے وچ ایہہ بیان کیتا جاندا اے پئی او پولوس دا روحانی فرزند سی۔ تے ایہدے نال نال او پولوس دا ہمسفر تے نمائندہ وی بن گیا سی۔ اوہدا کردار بہت چنگا سی تے او وفادار تے تابعدار حواری

سی۔ پولوس دے نال کسے دا وی اینا زیادہ رہن دا ذکر نہیں مِلدا اے جِنا پئی تیمتھیس دے بارے بیان کیتا گیا اے۔ او عُمر دے وچ پولوس رسول توں بہت چھوٹا سی اوہدا باب یونانی تے اوہدی ماں یونیکے یہودی سی۔ اوہنے بچپن توں ای اپنی ماں تے نانی توں پاک نوشتیاں دی تعلیم پائی سی۔ فیر پولوس رسول نے ایس خُدا پرست خاندان نوں خُداوند یسوع مسیح دے بارے دے وچ تعلیم دِتی سی تے او یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیائے سن۔ ساریاں توں پہلے تیمتھیس دی نانی لوئیس تے ماں یونیکے نے یسوع مسیح نوں قبول کیتا سی۔ پولوس دی مدد کرن دے سببوں اوہدے پہلے مشنری سفر دے وچ تیمتھیس پولوس دے نال سی۔ اراستس وی تیمتھیس دا ہم خدمت بھائی تے پولوس دا حواری سی۔ ایہدے نال تیمتھیس دی مُلاقات کرنتھس دے وچ ہوئی سی۔ اعمال ۱۹ باب ۲۳ توں ۲۵ آیت دے وچ ایویں بیان کیتا گیا اے:

اوس ویلے ایس طریق دے بارے بڑا فساد اُٹھیا کیوں جے دیمتیریس ناں اِک سُنیارا سی جیہڑا ارتمس دے روپہلے مندر بنوا کے اوس پیشے والیاں نوں بڑا کم دواندا سی۔ اوہنے اوہناں نوں تے اوہناں دے بارے ہور پیشے والیاں نوں اکٹھیاں کر کے آکھیا اے لوکو! تُسی جاندے او پئی ساڈی آسودگی ایس ای کم دی بدولت اے۔

پولوس رسول دی خدمت دے وسیلے دے نال بہت سارے افسی اپنیاں بُتاں نوں چھڈ کے خُداوند دے ول نوں رجوع ہوئے سن۔ اوس شہر دے وچ روحانی بیداری ایس طور تے ہوئی سی پئی بُتاں نوں بناون والیاں دا کاروبار بند ہو گیا سی۔ ایس مندے دا شکار اِک سُنیارا وی ہویا سی جہدا ناں دیمتیریس سی تے جیہڑا ارتمس دیوی دے روپہلے مندر بنا کے ویچدا ہُندا سی۔

پر ہن ایس مسیحی تحریک نے ایس سارے کم نوں خراب کر دِتا سی۔ تے او سارے جیہڑا ایہہ کاروبار کردے سن او پریشان ہو گئے سن۔ پچھلے کئی وریاں توں بتونیہ دے وچ ایہہ کم بڑے عروج تے سی۔ بہت سارے لوکاں دا روزگار ایس کم دے نال جُڑیا ہویا سی۔

جدوں دیمتریس نے ویکھیا پئی اوہدا کاروبار ٹُک گیا اے تے اوہنے پولوس دی مُنادی نوں ڈکن دی کوشش کیتی تے فساد برپا کر دِتا سی۔ او ارتمس دے مندر نوں اِک ڈبے دی صورت وچ بناوندے سن تے اوہدے اندر اِک مورتی بناوندے سن جیہڑی ارتمس دیوی دی عکاسی کردی سی۔ ایہنوں پتھر تے چاندی دے نال وی بنایا جاندا سی۔ ایویں ایس پیشے دے وچ شامل لوکی اِک دوجے دے نال تعاون کردے سن۔ جیہڑے لوکی امیر ہُندے سن او سونے یا چاندی والی مورتی نوں خریددے سن تے عام لوکی پتھر والی مورتی نوں خرید لیندے سن۔

ایتھے نہ صرف مورتیاں سگوں ارتمس دیوی دے لئی خانکاہاں وی بنائیاں جاندیاں سن تے لوکی ایہناں خانکاہاں تے ارتمس دیوی دی پرستش کردے سن۔

ایویں آو سارے لوکی جیہڑے ایس کاروبار دے وچ شریک سن اوہناں ساریاں نے ایکا کیتا جہدے نتیجے دے وچ پولوس دی راہ وچ رکاوٹ کھڑی ہوئی۔ کیوں جے ایہناں بُت پرست لوکاں دے کاروبار نوں پولوس دی وجہ توں بڑا نقصان ہویا سی۔ او پولوس تے بڑے ناراض سن تے اوہناں نے شہر وچ بڑا فساد کھڑا کر دِتا سی۔ اعمال ۱۹ باب دی ۲۶ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تے تُسی ویکھدے تے سُندے او پئی صرف افسس وچ نہیں سگوں تقریباً سارے آسیہ دے وچ ایس پولوس نے بہت ساریاں لوکاں نوں ایہہ آکھ کے قائل تے گُمراہ کر لیا اے پئی جیہڑے ہتھ دے بنائے ہوئے نے او خُدا نہیں۔

ایس آیت دے وچ اسی ویکھدے آں پئی دیمتیریس نے اپنے نال دیاں کاروباری لوکاں نوں نال رلا کے اپنا موقف بیان کیتا اے۔ او ایس گل توں پولوس دے خلاف سن کیوں جے پولوس نے افسس دی بجائے سارے آسیہ دے وچ یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کر دِتی سی۔ تے لوکی بُت پرستی چھڈ کے یسوع مسیح اُتے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں نجات پاوندے پئے سن۔ ایہہ ای گل ہُن افسس دی کلیسیا

دے لئی گواہی بن گئی سی پئی بُت کُجھ اہمیت نہیں رکھدے نے سگوں جیوندہ خُدا ای پرستش دے لائق اے۔

ارتمس دی دیوی دی پُوجا اوہناں دا خاندانی کم بن گیا سی۔ اوہدی پُوجا چھدنا اوہناں لوکاں دے لئی اپنا مذہب تبدیل کرن دے برابر سی۔ جدوں جادوگراں نے اپنیاں کتاباں ساڑ دِتیاں سن تے اوہناں دا کاروبار ٹھپ ہو گیا تے او سارے بہت پریشان ہو گئے سن۔ تے بہت ساریاں لوکاں نے یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں نجات حاصل کر لئی سی تے اوہناں بُتاں توں کنارہ کر لیا سی۔ ایویں نہ صرف افسس دے وچ سگوں سارے صوبے دے آسیہ دے وچ یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی ہو گئی سی تے اِک وہڈی کلیسیا قائم ہو گئی سی۔

پولوس نے وی بالکُل ایویں ای مُنادی دی پیروی کیتی سی جیویں حزقی ایل یسعیاہ تے دوجیاں نبیاں نے کیتی سی۔ اوہناں نے غیر قوماں دیاں بُتاں نوں ناچیز جانیا سی تے اوہناں دی پرستش نہیں کیتی سی سگوں جیوندے خُدا دی پرستش کیتی سی۔ اعمال ۱۹ باب دی ۲۷ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

ایویں صرف ایہہ ای خطرہ نہیں اے پئی ساڈا پیشہ بے قدر ہو جائے گا سگوں وہڈی دیوی ارتمس دا مندر وی ناچیز ہو جائے گا جہنوں سارا آسیہ سگوں ساری دُنیا پُوجدی اے تے آپ اوہدی عظمت وی جاندی رہوے گی۔

ایہناں گلاں دے وچ اوہدی چالاکی نظر آوندی اے کیوں جے اوہدا بُنیادی مقصد او آمدنی سی جیہڑی اوس کاروبار توں اوہناں نوں حاصل ہُندی سی۔ ایس ای وجہ توں او غُصے دے وچ وی آئے سن تے دیمتیریس دی راہنمائی دے وچ او سارے پولوس دے خلاف اکٹھے ہوئے سن۔ تے اوہناں دیاں گلاں توں اوہناں دی چالاکی نظر آوندی پئی سی کیوں جے او اوس کم نوں چھڈنا نہیں چاہندے سن جہنوں اوہناں نے کئی وریاں توں شروع کیتا ہویا سی تے جیہڑا اوہناں دی کمائی دا ذریعہ سی۔ او دولت نوں خُدا دی نجات اُتے ترجیح دیندیاں ہوئیاں خُدا دے کم دی مخالفت کردے پئے سن۔

ایہہ دیمتیریس دا پاگل پن سی جہدی رائیں او بہت ساریاں لوکاں نوں گمراہ کردا پیا سی۔ جہناں نوں اوہنے اپنے نال مِلا لیا سی تاں پئی او پولوس دے خلاف کھڑے ہون تے اوہدی مُنادی دی راہ وچ رکاوٹ پاون۔ ایس سارے واقعے دی وجہ اوہناں دی مُعاشی حالت سی جہنوں نقصان پہنچیا سی۔ ایس ای وجہ توں او پولوس دے خلاف فساد کھڑا کرن نوں اکٹھے ہوئے سن۔ یونانی لوک ارتمس دیوی نوں کئی وریاں توں پُوجدے آئے سن۔ اوہناں دے باپ دادے وی اوہدی پُوجا کردے آئے سن۔ ایہہ یونانی دیوتیاں دے وچوں ساریاں نوں وڈی دیوی سی۔

ارتمس دیوی دے مندر دے وچ ہدیے بہت وافر مقدار دے وچ اکٹھے ہُندے سن تے اوہناں ددے نال دوجیاں دی مدد وی کیتی جاندی سی۔ پر جدوں کئی سو لوکاں نے اوہدی پُوجا نوں چھڈ دِتا سی تے

دیمتیریس تے اوہدے نال دے لوکاں دا کاروبار ختم ہو گیا سی۔ تے اوہناں نے ایس کاروبار نوں بحال کرن دے لئی ایہہ کوشش کیتی سی۔ ایس ای لئی اوہناں نے اپنے ہم خیال کاروباری لوکاں نوں اکٹھیاں کیتا پئی پولوس دے خلاف کُجھ کیتا جاوئے تے اپنے کم نوں بحال کیتا جاوئے۔ کیوں جے پولوس ایہہ تعلیم دیندا سی پئی اوس جیوندے خُدا دے سوا ہور کوئی خُدا ای نہیں اے۔ روزگار دے علاوہ دیمتیریس نے ایہہ نقطہ اُٹھایا سی پئی ساڈی دیوی دی عظمت جاندی رہوئے گی۔ کیوں جے پولوس بالکُل وی ایس دیوی دے حق دے وچ نہیں سی کیوں جے پرستش دے لائق صرف اِک ای خُدا اے۔ تے او ای جیوندہ تے ساری عبادت دے لائق اے۔ او ای ساڈی مدد حفاظت کردا اے تے سانوں سنبھالدا اے۔

ارتمس دیوی دا اِک ہور ناں ڈیانا سی جیہڑا اوہدا رومی ناں سی۔ اوہنوں روم دے وچ ڈیانا دے ناں توں پُوجیا جاندا سی۔ اعمال ۱۹ باب دی ۲۸ تے ۲۹ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

او ایہہ سُن کے قہر نال بھر گئے تے چلا چلا کے آکھن لگے پئی افسیاں دی ارتمس دیوی وہڈی اے۔ تے سارے شہر دے وچ ہلچل مچ گئی سی تے لوکاں نے گیُس تے ارسترخُس مکدینیہ والیاں نوں جیہڑے پولوس دے ہمسفر سن پھڑ لیا تے اِک دل ہو کے تماشا گاہ نوں دوڑے۔

سُنیاریاں دے ایس اجتماع نے ہنگامی صورتِ حال پیدا کر دِتی سی تے بلوہ دی صورت شروع ہو گئی سی جہدے وچ سارا شہر شامل ہو گیا سی۔ تے لوکی رولا پاندے پئے سن پئی افسیاں دی ارتمس دیوی وڈی اے۔ تے اوہناں نے پولوس دے دو ساتھیاں نوں پھڑ لیا تے اوہناں نوں لے کے تماشا گارہ دے ول نوں نسے سن۔ تے اعمال ۱۹ باب دی ۳۰ تے ۳۱ آیت دے وچ ایویں بیان اے پئی:

جدوں پولوس نے مجمع گاہ دے وچ جانا چاہیا تے رسولاں نے اوہنوں نہ جاون دِتا سی۔ تے آسیہ دیاں حاکماں دے وچوں اوہدیاں کُجھ یاراں نے آدمی بھیج کے اوہدی منت کیتی سی پئی تماشاگاہ وچ جاون دی جُرات نہ کرنا۔

لوکی اوہناں دوناں نوں جان توں مار دینا چاہندے سن۔ تے پولوس ایس مسئلے نوں حل کرن دے لئی آپ اوہناں دے کول جا کے اوہناں دے نال گل کرنا چاہندا سی پر حاکماں نے پولوس رسول نوں ایویں کرن توں ڈکیا سی کیوں جے اوس ویلے لوکی بہت زیادہ غُصے وچ سن۔ آسیہ دے حاکماں توں مُراد او لوکی سن جہناں نوں حکومت ولوں صوبے آسیہ وچ مُقرر کیتا گیا سی تاں پئی اوتھے دی سیاسی صورتِ حال نوں کنٹرول کرن۔ اوہناں حاکماں دی ایہہ ذمہ داری سی پئی او صوبے دے عوم دے نال تعلُقات نوں ٹھیک رکھن تے ہر طرح دی سیاسی تے مُلکی صورتِ حال دا خیال رکھن تاں پئی ظُلم و زیادتی نوں کنٹرول کردیاں ہوئیاں امن نوں قائم رکھیا جاوئے۔

بُنیادی طور تے ایہناں حاکماں نوں ایہہ حُکم جاری سی پئی او رومی طور تے منظور شُدہ مذہب دی پرستش دے لئی عوام نوں قائل کرن۔ پر ایتھے اسی ویکھدے آں پئی اوہناں حاکماں نے پولوس دی مدد کیتی سی کیوں جے اوہناں وچوں کُجھ پولوس دے دوست بن گئے سن۔ ایس لئی اوہناں نے پولوس دے خلاف کوئی مذہبی مسئلہ کھڑا نہیں ہون دِتا سی۔ سگوں اوہناں نے پولوس نوں ایس ہجوم توں دُور ای رکھیا سی تاں پئی او پولوس نوں کوئی نقصان نہ پہنچا سکن۔

تاں وی رومی حکومت دے نقطہ نظر دے وچ مسیحیت کوئی غیر قانونی مذہب نہیں سی کیوں جے ایہدی بُنیادی یہودیت سی۔ تے یہودیت رومی حکومت دے ولوں منظور شُدہ قدیم ترین مذہب سی۔ ایویں او یہودیت دے تابع تے نہیں سن پر ایہدے پیروکاراں نوں اپنی عبادت کرن دی اجازت دیندے سن۔ پر او مذہبی تعصب دی بنا تے کُجھ رکاوٹاں وی پیدا کردے سن تے یہودیت نوں دباون دی کوشش کردے سن۔

یوحنا نوں وی منادی دی راہ وچ بڑیاں رکاوٹاں آئیاں سن کیوں جے او وی رومی حکومت دے دور وچ مُنادی کردا رہیا سی۔ تے فیر خُداوند یسوع مسیح نے وی رومی حکومت دے ہتھوں دُکھ اُٹھائے تے مصلوب ہویا سی۔ تے ہُن پولوس نوں وی رومی حکومت دے وچ ای ایہناں مُشکلاں نوں برداشت کرنا پیندا پیا سی۔ پر سانوں ہر طرح دے حالات دے وچ خُدا دے پاک ناں نوں جلال دینا اے۔ اسی

مسیح دے ایلچی آں تے نجات بخش کلام دے پیامبر آں۔ تے سانوں اپنیاں حکومتاں دے تابع رہندیاں ہوئیاں اوہناں دے لئی دُعا کرنی اے۔ تاں پئی خُدا عقلمند حاکم برپا کرے تے خُدا دا ناں ایہناں مُلکاں دے وچ جلال پاوئے۔ اپنیاں حاکماں دے لئی دُعا کرنا ساڈی ذمہ داری اے۔ خُدا پولوس رسول دی رائیں اپنے حیران کُن کماں نوں ظاہر کردا پیا سی۔ خُدا جیوندہ اے تے او اپنے وجود نوں ثابت کردا پیا سی۔

اوہنے خُداوند یسوع مسیح دی رائیں تے اپنیاں رسولاں دے وسیلے دے نال نجات دا پیغام سانوں دِتا اے۔ تاں پئی اسی اوہدے پاک ناں نوں جلال دیون والے بن جائیے۔ خُدا چاہندا اے پئی اسی اپنیاں حیاتیاں دے وچ خُدا دی پرستش دے تجربات کرئیے۔ خُدا ایہہ سارا کُجھ پاک روح دے وسیلے دے نال ساڈیاں حیاتیاں دے وچ ممکن کردا اے تاں پئی ساڈے دل شکرگُزاری دے نال بھرے رہن۔ تے اسی وہدے پاک ناں دی تعریف تے تمجید کردے رہئیے۔ خُدا دے پاک روح دی موجودگی ساڈی تقدیس دا ثبوت اے پئی خُدا نے سانوں پاک کر دِتا اے۔ ایویں جے اسی اوہدے اُتے ایمان رکھدے آں تے سانوں اپنی روحانی حیاتی دے وچ سنجیدہ ہونا چاہیدا اے۔ تے سانوں نوی تے ابدی حیاتی دے لئی اپنے آپ نوں تیار کرنا چاہیدا اے۔ تے گلتیوں ۵ باب دے مُطابق پاک روح دے پھل ساڈے اندر موجود ہونے چاہیدے نے تاں پئی ساڈیاں حیاتیاں توں خُدا دا پاک ناں جلال پاوئے۔

کیوں جے جدوں اسی خُدا دے نال حیاتی بسر کرن دا عہد کر لیندے آں تے او ساڈی حیاتی دے وچ بہت غیر معمولی کماں نوں کردا اے۔ تے ایویں ساڈی حیاتی دے وچ سانوں کامیابی تے روحانی برکتاں حاصل ہُندیاں نے۔ تے جدوں خُدا سانوں برکتاں دیندا اے تے اسی اوہدے گواہ بن جاندے آں۔ اجہیاں برکتاں خُدا اوہناں لوکاں نوں عطا کردا اے جیہڑے اوہنوں قبول کردے نے تے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں نجات نوں حاصل کردے نے۔ سانوں پاک خُدا دے کلام تے اوہدی پچھان دے وچ وہدے تے ترقی کردے جانا اے۔ سانوں پاک روح دے نزول دے اوس تجربے نوں نہیں بُھلنا اے جہدے وسیلے دے نال سارے حواری پاک روح دے نال معمور ہو گئے سن۔ تے اوہناں نے بڑے جوش دے نال پاک روح دی معموری دے وچ خدمت کردیاں ہوئیاں کلیسیاواں نوں قائم کیتا سی۔ تے نہ صرف یہودیاں نوں سگوں غیر یہودیاں نوں وی خُدا دے بخشش دے کلام نوں پیش کیتا سی تاں پئی او وی نجات دی ایس تحریک دے وچ شریک ہون۔

ایہدے نال ای اسی اپنی اج دی گل بات نوں مُکاوندے آں۔ آؤ اسی دُعا منگئیے:

خُداوند خُدا اسی تیرا شُکر ادا کردے آں پئی تُو سانوں اپنیاں برکتاں عطا کیتیاں نے خاص طور تے اوس وہڈی نجات دے لئی جیہڑی تُو سانوں عطا کیتی اے۔ ایہدے نال ہُن اسی تیرے پاک ناں دے وچ مسرور تے شاد آں تے تیرے پاک ناں نوں جلال دیندے پئے آں۔ اسی اپنیاں حیاتیاں دے وچ

تیرے پاک ناں دے تعریف کردے آں جہدے لئی تُو سانوں پیدا کیتا اے۔ اسی تیرے حضور دے وچ جُھکدیاں ہوئیاں تینوں سجدہ کردے آں۔ تیری محافظت تے نگہبانی دے لئی اسی تیرا شُکر ادا کردے آں۔ سانوں اپنے نال نال چلنا سِکھا تاں پئی اسی برگشتہ نہ ہو جائیے تے سانوں پاپ دی راہ توں محفوظ رکھ تے اپنا رحم تے فضل فرما دے۔ خُداوند تیرے پاک فضل تے مہربانی دے لئی اسی تیرا شُکر ادا کردے آں پئی تُو ساڈے نال رہندا ایں تے ساڈی فکر کردا ایں۔ تُو یسوع مسیح دے وسیلے دے نال ساڈے لئی نجات نوں مُمکن کیتا اے تے سانوں پاپاں توں چھُڈاوندیاں ہوئیاں ابدی نجات عطا کیتی اے۔ اسی خُدائے پاک روح دے لئی تیرا شُکر ادا کردے آں جیہڑا سانوں قوت تے زور بخشدا اے تے دلیری دیندا اے پئی اسی خُداوند اپنے جیوندے خُدا دی خدمت کریئے۔ تے ساڈیاں حیاتیاں توں اوہدے پاک ناں نوں جلال مِلے۔ اسی اپنی نجات دے لئی خُداوند اپنے خُدا دے اُتے بھروسہ رکھدے آں تے او ساڈیاں حیاتیاں توں ہمیشہ جلال پاوندا رہوئے۔ اسی ایہہ سارا کُجھ خُدا دے پُتر اپنے خُداوند یسوع مسیح دا ناں لیندیاں ہوئیاں منگدے آں، آمین۔

اے خداوندخدا اس خوبصورت دن کے لئے ہم تیرا شکر کرتے ہیں۔اور اس استحقاق کے لئے جو تیرے پاک نام کے وسیلہ سے ہمیں ملا ہے تاکہ تیرے متعلق مزید سیکھیں۔ تیرے بیٹے کی عظیم قربانی کے لئے شکر گزار ہیں جو تُو نے ہمارے گناہوں کی معافی اور ابدی نجات کے لئے دی۔ زندگی کی اُن تمام نعتموں کے لئے بھی شکر کرتے ہیں جو ہمیں عطا کی گئی ہیں۔ بھائی گلِن کے لئے تیرا شکر کرتے ہیں جسے تُو نے اپنی کلام کی سمجھ عطا کی ہے اور اُن تمام کاوشوں کے لئے جو وہ تیرے پاک نام کو جلال دینے کے لئے کر رہا ہے۔ اور تقویت عطا کر، تاکہ تیرے پاک کلام کی منادی کے لئے اور بھی دلیری سے بولے۔ تاکہ اُن سب کے لئے فائدہ مند ثابت ہو جو تیرا بارے میں سیکھنے کے مشتاق ہیں۔ اور تیری آرزو رکھتے ہیں۔ ہمیں اپنے کلام کو سیکھنے اور سمجھنے کے لئے فضل عطا کر۔یسوع مسیح کے پاک نام کے وسیلہ سے مانگتے ہیں۔آمین!

ہم اعمال کی کتاب کے ۱۹ ویں باب کا مطالعہ کرنے کو ہیں۔ اعمال کی کتاب کے بارے میں ہم جانتے ہیں کہ اس کا لکھاری لوقا ہے۔ ۱۹ واں باب پولس رسول کی خدمت کے بارے میں بارے کرتا ہے۔ پچھلے چند ابواب میں ہم نے پولس کی خدمت کے بارے میں دیکھا ہے۔ پولس رسول خداوند خدا کی خدمت بڑے جوش و خروش سے کر رہا تھا، پس اُسے جو استحقاق اور نعمت خداوند کی طرف سے عنایت ہوئی اُس نے پورے طور پر اُسکی خدمت کے لئے اپنے آپ کو وقف کر دیا تھا۔ اور وہ بڑے

لگن اور محنت اور خداوند خدا کی مرضی کے مطابق اُس کے جلال کے لئے کام کرتا رہا۔ اُس نے ہمہ وقتی خدمت کے لئے اپنے آپ کو وقف کر دیا تھا۔ یوں وہ خدا کا نذیر تھا۔ اور رسولوں میں اُس کا کردار الگ تھلگ تھا کیونکہ اُس نے دور دراز کے سفر کئے اور جہاں کہیں رُوح القدس کی طرف سے اُسے ہدایت ملی اُس نے خدمت کی۔

پولس رسول کا تیسرا مشنری سفر شروع ہونے کو ہے جس میں اُس نے افسس سے روم کا سفر کیا۔ اس سفر کا ذکر اعمال کے کتاب کے تیسرے حصہ پر محیط ہے۔ یوں پولس رسول اپنے منجی خداوند اور بلانے والے یسوع مسیح کا ارشاد پورا کر رہا تھا جس میں حکم ملا تھا کہ سارے جہان کے سامنے انجیل کی منادی کرو۔ یوں وہ یہودیہ اور سامریہ سے شروع کر کے زمین کی انتہا تک یسوع مسیح کی منادی کرنے کو نکلا۔ کیونکہ اُس نے ہمیشہ خداوند خدا کی تابعدای کی۔ جہاں کہیں کلام سنانے کو رُوح نے ہدایت نے کی اُس نے وہاں کلام کی خدمت پورے جوش اور دلیری سے کی۔ اور بہت سے لوگوں کو خداوند خدا کے جلال کے لئے جیتا۔ یہ پولس رسول کی تابعداری تھی، جس کے نتیجے میں اُس نے پورے طور پر خدمت انجام دی۔ یوں وہ خداوند خدا کے نجات بخش پیغام کو جا بجا پھیلاتا رہا۔

۱۸ ویں باب میں وہ افسس سے گزرا اور وہاں پرسکلہ اور اکولہ کو چھوڑا اور اُن سے رخصت لے کر خود یروشلیم کو روانہ ہوا۔ ہم نے ۱۸ ویں باب میں اپلوس کی کہانی کا بیان بھی پڑھاہے۔ وہ بنیادی

طور پر یوحنا کے بپتسمہ کا قائل تھا اور اُسی کے مطابق گواہی دیتا تھا۔ وہ مصری یہودی تھا اُس نے یونانی زبان کی تعلیم پائی تھی۔ یونانی زبان اُس کے لئے عام بول چال کی زبان تھی۔ زبان کے اعتبار سے وہ یونانی مائل یہودی تھا۔ جب اکولہ اور پرسکلہ کے ساتھ اُس کی ملاقات ہوئی تو اُنہوں نے جانا کہ اگرچہ وہ یسوع مسیح کے بارے میں تھوڑا بہت جانتا ہےمگر صرف یوحنا کی تعلیم کے مطابق ہی جانتا تھا۔ کہ یسوع مسیح آنے والا ہے۔ اور اُس کے مطابق وہ پرانے عہدنامہ کی پیشن گوئیوں کے مطابق یسوع مسیح کے بارے میں بیان کرتا تھا لیکن جب اُس کی ملاقات اکولہ اور پرسکلہ سے ہوئی تو اُنہوں نے یسوع مسیح کے بارے میں اَور بھی صحت کے ساتھ تعلیم دی۔

یسوع مسیح کے بارے میں یہ سارے تعلیم انہوں نے پولس سے پائی تھی۔ یوں وہ یسوع مسیح کے گواہ تھے اور اپلوس کو بھی انہوں نے یہ ساری باتیں سکھائیں اور سمجھائیں۔

پولس رسول اُن تمام مشکلات کا ذکر کرنتھیوں کے نام لکھے گئے خطوط میں بھی کرتا ہے، اور اُن تمام روحانی اور جسمانی مسائل کا تذکرہ کرتا ہے جو اُسے برداشت کرنے پڑے۔ پولس رسول کرنتھس سے ہوتا ہوا افسس میں پہنچا۔ ۱۹ ویں باب میں پولس افسس میں موجود ہے۔ افسس میں جانے سے پہلے اُس نے کرنتھس میں خدمت انجام دی، جو دنیا میں معاشی اعتبار سے جانا پہچانا شہر تھا۔ اور کافی مشہور تھا۔ پولس نے یہاں یسوع مسیح کی منادی کی اور بہت سے لوگوں کو یسوع مسیح کے بارے

میں بتایا جس کے نتیجے میں وہاں کلیسیا قائم ہوئی۔ اُس نے یروشلیم کے بعد انطاکیہ میں اپنے مشنری خدمات کا جِلا بخشی اور وہاں سے اُس کے پہلے مشنری سفر کا آغاز ہوا۔ یوں وہ آگے بڑھتا رہا اور خدمت کا دائرہ کار وسیع ہوتا گیا۔

کرنتھس شہر معاشی اعتبار سے امیر اور کاروباری اعتبار سے شہرت رکھتا تھا۔ اپنے زمانہ میں یہ تیسرا بڑا شہر تھا جو کاروباری اور تجارتی نقطہ نگا ہ سے اہم سمجھا جاتا تھا۔

۱۹ویں باب میں پولس رسول افسس میں پہنچا۔ یہ باب اعمال کی کتاب میں نہایت اہم کہانی کا ذکر کرتا ہے جو افسس میں پیش آئی۔ آئیں افسس میں پولس رسول کی خدمت کے بارے میں سیکھیں۔

اور جب اپلوس کرنتھس میں تھا تو ایسا ہوا کہ پولس اوپر کے علاقہ سے گزر کر افسس میں آیا اور کئی شاگردوں کو دیکھ کر۔ اُن سے کہا کیا تم نے ایمان لاتے وقت رُوح القدس پایا۔ انہوں نے کہا ہم نے تو سُنا بھی نہیں کہ رُوح القدس نازل ہوا۔ (اعمال 19:1-2)

یہ نہایت عجیب واقعہ جو افسس میں رُونما ہوا ہے۔ عام طور پر جب شاگردوں کی بات ہوتی ہے تو اناجیل میں یسوع مسیح کے شاگردوں کا ہی ذکر ملتا ہے۔ اس کی وجہ سے یہ ہے کہ ہم اکثر یسوع مسیح کے شاگردوں کا ذکر زیادہ کرتے ہیں نہ کہ یوحنا کے شاگردوں کا۔

افسس میں منادی کی ضرورت نہیں تھی کیونکہ وہاں پہلے ہی مشنری خدمت کا آغاز ہو چکا تھا اور وہاں شاگرد بھی موجود تھے، تاہم روحانی حالت کے پیش نظر پولس کا وہاں جانا ضرور تھا۔ کیونکہ افسس کے ایماندار دوسری کلیسیاؤں کے مسیحیوں کے ساتھ جسمانی ضرورتیں بانٹ چکے تھے۔ اور یہ بات اُن کے نہایت خوشی کی تھی کہ وہ دوسرے مسیحی بھائیوں کے مددگار ہیں۔

یہاں پہلے سے یسوع مسیح کے پیروکار موجود تھے۔ لیکن جب پولس وہاں پہنچا تو وہ سن کے حیران ہوا۔ جب اُسے علم ہوا کہ وہاں کے مسیحیوں نے ابھی تک رُوح القدس نہیں پایا۔ اور جب انہوں نے کہا کہ ہم نے تو سُنا بھی نہیں کہ رُوح القدس نازل ہوا ہے۔ جب پولس نے اُن کی روحانی حالت کے بارے میں پوچھا تو جواب ملا کہ ہم نے تو سنا بھی نہیں کہ روح القدس نازل ہوا ہے۔ اعمال کی کتاب میں یہ پہلا مقام ہے جہاں پولس نے اس قسم کا سوال پوچھا ہے کیونکہ اس سے پہلے پولس یا کسی دوسرے رسول نے ایسا سوال کسی ایماندار یا کلیسیا سے نہیں پوچھا۔

نئے عہدنامہ میں یہ عمومی اصول ہے کہ جب یسوع مسیح کو قبول کرتے ہیں تو اس کے بعد رُوح القدس کا بپتسمہ ہو جاتا ہے اور ایماندار جان لیتے ہیں کہ پاک رُوح ان پر نازل ہو چکا ہے اور یا رُوح القدس اُن کے دلوں میں سکونت کرتا ہے۔ جب ہم نئے عہد کو قبول کرتے ہیں تو ایماندار کی زندگی میں جب چیزوں کا وقوع پذیر ہونا ضروری ہوتا ہے وہ ہو جاتی ہیں۔ لیکن پوچھنے پر اُن شاگردوں کا

جواب نہ میں تھا کہ ہم نے تو سُنا بھی نہیں کہ رُوح القدس نازل ہوا ہے۔ اُن کا جواب در اصل یہ تھا کہ سُنا بھی نہیں کہ پاک رُوح نازل ہو چکا ہے۔

پاک رُوح نازل ہوچکا تھا لیکن دراصل افسس کے لوگ ابھی اس برکت سے فیض یاب نہیں ہوئے تھے۔ افسس کے سب شاگرد اس بات کا یقین رکھتے تھے کہ وہ کلیسیاکا حصہ ہیں کیونکہ وہ ایک دوسرے کی کلیسیائی مدد میں شانہ بشانہ تھے۔

اُس نے کہا پس تم نے کس کا بپتسمہ لِیا؟ انہوں نے کہا یوحنا کا بپتسمہ۔ پولس نے کہا یوحنا نے لوگوں کو یہ کہہ کر توبہ کا بپتسمہ دیا کہ جو میرے پیچھے آنے والا ہے اُس پر یعنی یسوع پر ایمان لانا۔

(اعمال 19:3-4)

پولس اس بات پر بڑا حیران ہوا کہ اگرچہ وہ شاگرد ہے تو انہوں نے رُوح القدس کیوں نہ پایا۔ پس اُن سے گفتگو کے دوران اُس نے جانا کہ دراصل انہوں نے یوحنا کا بپتسمہ لیا ہے۔ یوحنا تو یسوع کا پیش رو تھا جس کی خوشخبری کا بُنیادی کا مرکز مسیح تھا کہ جو میرے بعد آنے والا ہے مَیں اُس کی جوتی کا تسمہ کھولنے کے لائق نہیں۔ پس وہ ان الفاظ سے یسوع مسیح کے آنے کی خبر دے رہا تھا ۔اور اُس

نے اقرار بھی کیا کہ مَیں تو تم کو توبہ کے لئے پانی سے بپتسمہ دیتا ہوں لیکن جو میرے بعد آتا ہے وہ تم کو رُوح القدس اور آگ سے بپتسمہ دے گا۔

یوں جب یوحنا نے یسوع مسیح کی بات خوشخبری دی تو اُس نے رُوح القدس کے بارے بھی اپنے شاگردوں کو بتایا۔کیونکہ یوحنا نے یہ الفاظ استعمال کئے کہ وہ رُوح القدس سے بپتسمہ دے گا۔ اور یوحنا نے خود بھی رُوح القدس کو کبوتر کی شکل میں اُترے دیکھا۔ اور خدا کے علمِ سابق کے مطابق یوحنا کو یہ بتایا کہ جس پر تُو رُوح کو کبوتر کی شکل میں اُترتے دیکھے، وہی یسوع مسیح ہے۔ یوں اُس نے بپتسمہ دیتے وقت یسوع مسیح پر رُوح القدس کو اُترتے دیکھا۔اور اُس نے جان لیا کہ یسوع ہی موعودہ مسیح ہے۔ یوحنا تو خود رُوح القدس کے نزول کے بارے میں سُن چکا تھا۔

اب جب پولس رسول افسس کی کلیسیا میں آیا تو یسوع مسیح کو بپتسمہ دئے ہوئے پچیس برس گزر چکے تھے۔ اور عین ممکن ہے کہ افسس کی کلیسیا زیادہ تر یوحنا کی تعلیم پر اکتفا کرتی تھی کہ انہوں نے رُوح القدس کی شخصیت کے بارے میں سُنا ضرور تھا کہ جس طرح یسوع مسیح کے شاگردوں پر رُوح القدس نازل ہو چکا تھا اس طرح اُن پر نازل نہیں ہوا تھا۔

جب شاگردوں نے کہا کہ ہم نے تو سنا بھی نہیں کہ رُوح القدس نازل ہوا تو اس سے مراد یہ تھی کہ وہ ابھی تک ایمان نہیں لائے تھے کہ رُوح القدس ایمانداروں کی زندگی کا حصہ بن چکا ہے۔ رُوح

القدس وہ اہم شخصیت ہے جس کے بغیر ایماندار زندگی کمزور رہتی ہے۔ پس مضبوط ایماندار زندگی کے لئے رُوح القدس کا نزول اور اُس کے حصول ، ایماندار کی کی زندگی میں اس کی سکونت ضروری ہے۔ شاگردوں کی یہ بات سُن کر پولس رسول اُنہیں یوحنا اور یسوع مسیح کے بپتسمہ کے بارے میں پہچان کرانے لگا۔

انہوں نے یہ سُن کر خداوند یسوع کے نام کا بپتسمہ لیا۔ (اعمال 5:19)

یوحنا کا بپتسمہ توبہ کا بپتسمہ تھا۔ اس کا مقصد پرانی طرزِ زندگی کو چھوڑنا تھا جو خداوند خدا کی منافی تھی اور یہودیوں کو اس واسطے یہ خبر دی جارہی تھی کہ وہ مقدس صحائف کی اصل رُوح کو سمجھیں۔ اور اُس پر ایمان لائیں اور اُس کے مطابق زندگی بسر کریں۔ نہ کہ شریعت کے اصولوں میں اپنے لئے سہل انگیزی سے کام لیں اور اصولوں یا قوانین میں لچک پیدا کریں۔

پہلی صدی مسیحی کے تمام یہودی مسیحی نئے عہد میں شامل ہیں۔ جنہوں نے یسوع مسیح کی مصلوبیت، قیامت اور اُس کی ابدی بادشاہت کو قبول کیا۔

یسوع مسیح پر ایمان لانے کے وسیلہ سے خداوند خدا نے پہلی صدی مسیحی کے یہودیوں کے رویوں کو تبدیل کیا اور انہیں تیار کیا کہ وہ خداوند یسوع مسیح پر ایمان لائیں اور نجات پائیں۔ اور یہ کہ

یسوع ہی مسیح ہے جس کے بارے میں پرانے عہدنامہ میں پیش گوئیاں کی گئی ہیں۔ اور انبیا اکبر اور اور انبیا اصغر نے اُس کی بابت نبوتیں کی ہیں۔ یہ نیا عہد اور نیا رُوحانی تجربہ ہے جس سے انسان کا نظریہ حیات اور رُوحانی سوچ اور بلوغت میں ترقی ہوتی ہے۔

پرانے عہدنامہ کی کُتب اور انبیا کےوسیلہ سے خدا نے بنی اسرائیل اور اس کے علاوہ اور بہت سے قبول کرنے والوں کو جِلا بخشی کیونکہ اُس کے کلام ازل سے ابد تک لازوال اور معتبر ہے۔ پرانے عہد نامہ کا کردار ایمانداروں کی زندگی میں قابل قبول ہے اور بے شک ہر یہودی اور مسیحی ایماندار کے لئے گراں قدر ہے۔ پرانے عہد نامہ میں خداوند خدا کے انتظام کی بیش قیمت مثالیں ملتی ہیں۔ جیسے یسعیاہ نبی کی معرفت بنی اسرائیل کے لئے کلام۔ سموئیل کے معرفت ساؤل کے بعد داؤد نبی کی بطور بادشاہ مخصوصیت۔ پرانے عہدنامہ میں خداوند خدا سے منسوب ایسی گراں قدر کہانیوں کا تذکرہ ملتا ہے ۔ جو بے شک آج بھی ہر ایماندار کے لئے قابلِ قبول اور قابلِ تقلید ہیں۔

یسعیاہ نبی بھی داؤد کے باپ یسی کا بیان کرتا ہے جس کے تنے سے ایک کونپل نکلے گی۔ یہ پیشن گوئی ہے جس کے براہ راست تعلق یسوع مسیح سے ہے۔ اور نسلی اعتبار سے داؤد یسی کا بیٹا ہے۔ اور یسوع مسیح داؤد کی نسل اور گھرانے سے پیدا ہوا۔ یوں اس پیشن کے ساتھ ساتھ پرانے عہد نامہ میں مذکور پیشن گوئیاں یسوع کی آمد اور اُس کی بزرگی کا بیان کرتی ہیں۔

پھر پولس رسول کی تعلیم کے مطابق دیکھیں تو معلوم ہوتا ہے کہ شریعت تو گناہ کی پہچان کراتی ہے۔ اپنے ماننے والوں کو کامل نہیں کر سکتی۔ اس شریعت کے پیروکار ہونے اور اسے جاری رکھنے کے لئے ہمیں اس کے تمام اصولوں کی پیروی کرنا ضروری ہے۔ یعنی اُن قربانیوں کو بھی جو پرانے عہد نامہ میں مذکور ہیں۔ بالکل اسی طرح جس طرح یہودی کرتے تھے۔

حزقی ایل کتاب پڑھیں تو ہمیں خداوند خدا کی ہیکل کی بابت نبوت کا ذکر ملتا ہے اس کے روحانی معنی دیکھیں تو اس کا تعلق بھی خداوند خدا کی ابدی بادشاہت اور اُس ابدی مکان سے ہیں۔

پس ہمیں اب نئے عہدنامہ میں پرانے عہد کی اُن ذمہ داریوں کو پوری کرنے کی ضرورت نہیں یا اُن کی مشق کرنے کی ضرورت نہیں جس طرح پرانے عہد نامہ کے لوگ کیا کرتے تھے۔ پولس پرانے عہد نامہ کی باتوں کی تذکرہ کرتے ہوئے یسوع مسیح میں ان سب چیزوں کی تکمیل کا بیان کرتا ہے ۔ گناہ کا رنگ کالا نہیں بلکہ اس کا نتیجہ بھیانک ہے۔ اس کا نتیجہ خدا سے جُدائی ہے۔ پس ہم کیونکر خدا سے جُدا ہوں۔ اسلئے ہم آگے کو گناہ کے ماتحت نہ رہیں بلکہ خود کو یسوع مسیح کے وسیلہ سے پاک کریں۔ اس کے علاوہ یسوع مسیح کے خون ہمیں گناہ کے اثر اوراسکے نتائج سے نجات دلاتا ہے۔ لیکن ہمیں گناہ کے معاملے میں سنجیدہ ہونا چاہئے۔

یوحنا نے بھی اپنی منادی میں اسی بات پر زور دیا کہ جو کچھ لوگ ظاہری طور پر کرتے ہیں اُس کے حقیقی معنی اور مطلب کو سمجھیں تب ان احکامات کو پورا کریں جن کا ذکر موسیٰ کی توریت میں دیا گیا ہے۔ پس بپتسمہ کا کا مطلب ذہن اور سوچ کی تبدیلی ہے، کہ آگے کو پرانی طرزِ زندگی کو ترک کر دیں گے جو خدا کے احکامات کے برعکس ہے۔ یا جس سے خدا اور اُس کا روح رنجیدہ ہوتا ہے۔ یوحنا دراصل اُس شخصیت کا پیش رو تھا جو اُس کے بعد آنے والی تھی۔ اور وہ یسوع مسیح ہے۔

پس پولس نے اپنی منادی اور خوشخبری میں ہر جگہ پر یسوع مسیح کی شخصیت، اُس کے کردار اور اُس کی الٰہی مرتبے کو پیش کیِا ہے۔ اور اُس کے بارے میں پرانے عہدنامہ کی تمام نبوتوں پر زور دیا ہے۔ یوحنا کی منادی پُر زور تھی اور یسوع مسیح کے بارے میں اُس کا پیغام واضح تھا کہ مَیں تو مسیح نہیں ہوں۔ پس جب مسیح یسوع آیا تو یوحنا کی منادی کا وقت پورا ہوا اور ہیرودیس بادشاہ نے اُسے قتل کروا دیا۔

اعمال کی کتاب میں جن شاگردوں کا ذکر ملتا ہے کہ وہ اچھی شخصیت کے حامل یہودی معلوم ہوتے ہیں۔ اور شاید وہ کسی نہ کسی طرح یروشلیم سے یہاں ہجرت کر کے آگئے تھے اور یوحنا کی معرفت سُنی گئی تعلیم کو قبول کرتے اور اُس پر ایمان رکھتے تھے۔

جب انہوں نے پولس سے یہ پیغام سُنا تو وہ یسوع مسیح کا بپتسمہ لینے کو تیار ہوئے۔ پس انہوں نے پھر یسوع مسیح کا بپتسمہ لیا۔ یہاں یہ واحد گروہ ہے جس نے دو مرتبہ بپتسمہ لیا ایک یوحنا کا اور دوسرا یسوع مسیح کا۔ جب پولس نے اُن سے معلوم کیا کہ انہوں نے کس کا بپتسمہ لیا ہے تو شاگردوں نے جواب دیا کہ یوحنا کا۔ تب پولس نے انہیں یسوع مسیح کے نام کا بپتسمہ لینے کا درس دیا۔ پولس نے انہیں پرانے عہد نامہ کے وعدوں کو نئے عہدنامہ میں پورے ہونے کی دعوت دی اور اُسے قبول کرنے کے لئے تیار کیا۔ تاکہ وہ نئے عہد کی اہمیت کو پہچانیں اور ایمان لائیں کہ یسوع ہی مسیح ہے۔ پس انہوں نے یسوع مسیح کے نام کا بپتسمہ لیا۔

جب پولس نے اُن پر ہاتھ رکھے تو رُوح القدس اُن پر نازل ہوا اور وہ طرح طرح کی زبانیں بولنے اور نبوت کرنے لگے۔ اور وہ سب تخمیناً بارہ آدمی تھے۔ (7-6:19)

یہاں رُوح القدس کا نزول سامریہ میں روح القدس کے نزول سے ملتا جُلتا ہے۔ جو پہلے وقوع پذیر ہو چکا ہے۔ فلپس سامریہ میں گیا اور وہاں انجیل کی منادی کی۔ یروشلیم میں عید پینتی کوست کے روز جب کلیسیا پر رُوح القدس نازل ہوا تو وہ سب رُوح القدس سے بھر گئے۔ یہ نئے عہد کا آغاز تھا جس میں رُوح القدس کے وسیلہ سے یسوع مسیح کے نام اور قدرت کے باعث سب نے بالاخانہ پر برکت پائی۔ وہ سب رُوح القدس سے بھر گئے اور غیر زبانیں بولنے لگے۔ یہ سب کچھ خداوند خدا کے نام کو

عزت اور جلال دینے کے لئے تھا نہ کہ اپنے جلال کے لئے جس طرح پرانے عہد نامہ کیِا گیا جب انہوں بابل کا بُرج یہ کہہ کر بنایا کہ ہم یہاں اپنا نام کریں۔ اور یہ بات خداوند کو پسند نہ آئی۔ اور لوگوں کی زبانیں بدل گئیں۔ لیکن پینتی کوست کے روز حیرت انگیز واقعہ رُونما اور سب لوگ غیر زبانیں بولنے لگے۔ پس ہر ایک سننے والے کو یوں سمجھ آتی تھی جیسے وہ اُسی کی بولی بول رہے ہیں۔

بابل کا بُرج بناتے ہوئے لوگوں میں کس قدر اتحاد اور یگانگت تھی کہ انہوں نے بُرج بنانا شروع کیِا۔ وہاں اُن کی زبانیں بدل گئیں۔ تاہم وہ سب خداوند خدا کے مدِ مقابل تھے اور خداوند اس بات سے خوش نہ تھا۔ لیکن پینتی کوست کے دن غیر زبانیں بطور نعمت ملی ہیں سے جس رُوح القدس کے نزول کا اظہار ہوا۔ اس کا تعلق نئے آسمان اور نئی زمین اور نئے یروشلیم سے ہے۔ ہم سب بھی اسی میں شریک ہیں۔ اور اُس خدا کے تابع ہیں جو زندہ ہے اور کامل نجات عطا کرتا ہے ۔

پینتی کوست کا واقعہ حیران کُن اور خدا کی حضوری کا حیرت انگیز تجربہ تھا۔ جس میں پاک رُوح کے وسیلہ سے ۱۲۰ لوگوں کی جماعت رُوح القدس سے بھر گئی اور وہ سب غیر زبانیں بولنے لگے۔ اسکا مقصد لوگوں کو حیران کرنا نہیں تھا بلکہ غیر زبانیں بولنے کا مقصد خدا کی مرضی اور رضا کو پوری کرنا تھا جس کے وسیلہ سے سب لوگوں نے وہاں خداوند کا کلام اور گواہی سنی۔ پینتی کوست کے روز جتنے

لوگ رُوح القدس سے معمور ہوئے وہ سب غیر زبانیں بولنے لگے اوراُن کے کلام اور نبوتوں کا مقصد زندہ خدا کا اظہار کرنا تھا جو ہمارا خالق اور مالک ہے۔

شاگردوں پر روح القدس کا نزول رُوح القدس کی موجودگی کا واضح اظہار تھا۔ وہ سب ایمان کے ہیرو تھے۔ کیونکہ اس کے بعد انہوں نے یروشلیم سے شروع کر کے گردو نواح میں ہر جگہ یسوع مسیح کی منادی کی اور گواہی جہاں کہیں رُوح القدس نے اُنہیں ہدایت کی۔ اس کے لئے انہوں نے سفر کی مشکلات اُٹھائیں۔ انہیں مارا گیا، انہیں ستایا گیا، انہوں نے ایذا ئیں برداشت کِیں۔ تمام کلیسیائی تاریخ انہی رسولوں اور شاگردوں کے ذریعہ سے قائم ہوئی۔

اگر ہم خداوند خدا کے حضور عاجزی کریں تو وہ ہم پر رحم کرتا ہے۔ لیکن ہم اپنی خودی کو آگے رکھیں تو یہ اُسے پسند نہیں بلکہ اس بات سے وہ خفا ہوتا ہے۔

غیر زبان پینتی کوست کا تجربہ ہے جو رسولوں کو روح القدس کی نزول کے ثبوت کے طور پر ہوا۔ پینتی کوست کا واقعہ خدا کے ارادہ اور مرضی کے مطابق ہوا، اس سے خداوند خدا کی قدرت ظاہر ہوئی ۔ اور اس کا مقصد رسولوں کی تعریف یا بڑائی نہیں بلکہ خداوند خدا کی تعریف اور تمجید اور اُس کی گواہی دینا تھا۔

جب ہم گواہی دیتے ہیں کہ خداوند خدا نے آپ کی زندگی میں کیا کچھ کِیا ہے تو اسے کلام مقدس کی نبوتیں اور یسوع مسیح کے اقوال پورے ہوتے ہیں یوں ہم اُس میں اَور بھی مضبوط ہوتے جاتے ہیں۔ پس غیر زبان اُس کی قدرت ، زور اور جلال کا اظہار ہے۔ یہ رُوح القدس کی موجودگی کا ایک اظہار ہے۔ یوں خدائے ثالوث کے مطابق سچائیوں کا اظہار خداوند خدا کی قدرت سے ہوتا ہے۔ یوں ہمارا ایمان روز بروز ترقی جاتا ہے۔

اگر ہم عبرانیوں کے خط کے گیارہویں اور بارہویں باب کا مطالعہ کریں تو وہاں ایمان کے مشاہیر (Heroes) کا ذکر ملتا ہے۔ جنہوں نے اپنی زندگی ایمان کے مطابق گزاری اور وہ فتح مند ہوئے اور برکات حاصل کیں۔ اُنہیں پتھراؤ کئے گئے، انہیں ستایا گیا، حتیٰ کہ قتل کِیا گیا۔ پھر بھی زندہ خدا پر ایمان رکھا اور اُس کے ساتھ وفادار رہے۔

پس پولس اپنی خدمت کا جاری رکھے ہوئے، وہ افسس میں جاتا ہے اور وہاں سے اور بھی بیشتر جگہوں میں خداوند کے پاک نام کی منادی کرتا ہے۔ یوں وہ اپنے منجی خداوند کے حضور فتح مند ہوتا اور اُس کے جلال کو ظاہر کرتا ہے۔ پس یہاں اعمال انیسویں باب کی ساتویں آیت میں مذکورہ بارہ آدمی افسس کی کلیسیا میں مرکزی کردار کے حامل ہیں۔ اور انہی بارہ لوگوں کی وجہ سے افسس کی حقیقی کلیسیا قائم ہوئی۔ کیونکہ مبارک ہیں وہ جو راستبازی کے بھوکے اور پیاسے ہیں ، وہ آسودہ ہونگے۔

یوں انجیل مقدس کے پیغام میں خداوند خدا نے پرانے عہدنامہ میں کئے گئے سارے وعدے پورے کئے اور ان تمام برکات کا نازل کیا جن کا وعدہ یسوع مسیح کے وسیلہ سے ہمیں دینے کا کیا گیا تھا۔ پرانا اور نیا عہدنامہ ہم سے توقع کرتے ہیں کہ ہم خدا کی محبت کو اپنے دلوں میں جگہ دیں یوں اُس کی محبت ہمارے دلوں سے چھلکے اور ظاہر ہو۔ تاکہ لوگ ہمارے زندہ خدا کی تعریف کریں۔ پس ہم دُعا کریں کہ خداوند خدا ہمیں پاک رُوح کی موجودگی سے مسح اور مسرور ہونے کا فضل دے، ہم رُوح کی طرف سے میسر آنے والی رُوحانی تازگی سے لطف اندوز ہوں ۔ پس ہم رُوح القدس کے ساتھ رفاقت اور شراکت رکھ سکتے ہیں کیونکہ وہ ہمارے دلوں میں سکونت کرتا ہے ۔پرانے عہد کے لوگ بھی رُوح القدس کے ساتھ رفاقت رکھتے تھے۔ داوٗد اپنے کئی مزامیر میں خداوند کے رُوح کے لئے اپنے دل کی تڑپ کا اظہار کرتا ہے۔ وہ اُس کے حضور اپنا خالص دل اُنڈیلتا ہے۔

ہم نئے عہد نامہ میں موسیقی کے ذریعہ سے خدا کے رُوح کی موجودگی میں زندہ خدا کی مدح سرائی کرتے ہیں اور اُس رُوحانی تازگی پاتے اور اس سے لطف اندوز ہوتے ہیں۔

پھر وہ عبادت خانہ میں جا کر تین مہینے تک دلیری سے بولتا رہا اور خدا کی بادشاہی کی بابت بحث کرتا اور لوگوں کو قائل کرتا رہا۔ (اعمال 8:19)

اس سے پہلے بھی پولس رسول کے بارے میں ذکر ملتا ہے کہ اُس نے تقریباً ہر جگہ جہاں اُس نے یہودیوں کا عبادت خانہ دیکھا، وہ وہاں گیا تاکہ زندہ خدا کی عبادت کرے۔ افسس بھی کافی مشہور شہر تھا۔ یہاں کے لوگ پولس رسول کے بارے میں پہلے سے جانتے تھے کیونکہ یہاں بھی کافی یہودی رہتے تھے جو کاروباری تھے۔ اور مختلف دوسروں شہروں اور کرنتھس میں کاروبار کی غرض سے جاتے تھے۔ ان لوگوں نے پہلے ہی پولس کے بارے میں جانا تھا کہ وہ یسوع مسیح کا گواہ ہے۔

کرنتھس میں پولس رسول ڈیڑھ سال سے زیادہ عرصہ تک رہا۔ یہاں افسس میں تقریباً تین مہینے تک رہا اور دلیری سے خداوند یسوع مسیح کی خوشخبری دیتا تھا۔ پولس نے کبھی انسانی حکمت کو ترجیح نہیں دی۔ بلکہ جب سے اُس کی ملاقات یسوع مسیح کے ساتھ ہوئی اُس نے خداوند یسوع مسیح کو اپنا منجی اور خداوند قبول کیا۔ اُس پر بھروسہ کیا اور اُس کی وفاداری کے ساتھ خدمت کی۔ وہ دلیری سے بولتا تھا۔ اس کی ایک وجہ یہ بھی تھی کہ اُس نے بنیادی طور یہودی شریعت کی تعلیم پائی پھر اُس نے یہودی ربّی ہونے کی بھی تعلیم پائی تھی اسلئے وہ کلام کرنا جانتا تھا کہ ایک مقرر کیسے خطاب کرتاہے۔ یوں وہ ماہرِ فنِ تقریر ثابت ہوا۔

بالکل اسی طرح یسوع مسیح کے ساتھ بھی تھا کیونکہ جب وہ کلام کرتا تھا کسی یہودی فقیہ یا فریسی کو جرات نہیں ہوتی تھی کہ وہ اُس کے سامنے ٹھہر سکے۔ یا کسی قسم کی گفتگو یا بحث میں اُس پر غالب

آئے۔ پولس رسول کے اس قدر دلیری سے بولنے کی وجہ یہ بھی تھی کہ وہ منطقی تھا،اور دلائل سے بھرپور اور پرانے عہدنامہ کے اقتباسات کے مطابق بات کرتا تھا، یہی وجہ ہے کہ وہ دلیری سے بولتا تھا۔ اور اپنی بات کو ثابت کرتا تھا۔ یوں اُس کا کلام یا بات قابلِ قبول سمجھی جاتی تھی۔ اُس کی بات کا مرکز خدا کی بادشاہی تھا خدا کی بادشاہی انجیل مقدس کا مرکزی پیغام ہے۔

پرانے عہدنامہ کے مطابق خدا کی بادشاہی کا اظہار بہت سی اصطلاحات سے ہوتا ہے یعنی خداوند کی بادشاہی، آسمان کی بادشاہی اور خدا کا مقدِس وغیرہ ۔ اس کے لئے بہت سی اصطلاحات موجود ہیں لیکن لوقا نے یہاں عام استعمال ہونے والی اصطلاح استعمال کی ہے۔ لیکن نئے عہد نامہ یسوع مسیح کی معرفت آنے والی بادشاہی ابدی بادشاہی ہے جہاں ہم ہمیشہ خداوند خدا کے ساتھ اُس کے حضور میں رہیں جہاں کسی قسم کا کوئی دکھ نہیں ہو گا۔ یہ اُس وقت ہو گا جب ہم مُردوں میں سے جی اُٹھیں گے، یہ یسوع مسیح کے وسیلہ سے ممکن ہوگا ، ہم اُسی کے وسیلہ سے مُردوں میں سے جی اُٹھیں گے اور خداوند کے حضور میں حاضر ہونگے ۔ لیکن اگر ہم دوسری طرف دھیان کریں تو خدا کی بادشاہی سے مراد اُس کی قدرت اور اُس کا اختیار ہےجو ہمارے دلوں پر خداوند خدا کا ہونا چاہیئے۔ اور یوں ہم اُس پر ایمان لانے کے وسیلہ سے کامل ہوتے ہیں۔ ہمارے دلوں اور ہماری سوچوں پر اُس کا اختیار ہونا چاہیئے۔ تاکہ اُس کا پاک نام ہماری زندگیوں سے عزت اور جلال پائے۔

لیکن جب بعض سخت اور نافرمان ہو گئے بلکہ لوگوں کے سامنے اس طریق کو بُرا کہنے لگے تو اُس نے اُن سے کنارہ کر کے شاگردوں کو الگ کر لیِا اور ہر روز تُرنّس کے مدرسہ میں بحث کِیا کرتا تھا۔

(اعمال19:9)

جب پولس رسول عبادت خانہ میں جا جا کر کلام کرتا تھا تو یقیناً اُن میں سے کئی لوگ ایمان لاتے اور یسوع مسیح کو منجی اور خداوند قبول کرتے تھے، لیکن بعض لوگ سخت ناراض ہوئے اور غم و غصہ کا اظہار کرنے لگے۔ پہلی صدی مسیحی میں عبادت خانوں میں یہودیوں کی تعداد خاصی زیادہ ہوتی تھی ۔ کیونکہ ابھی تک الگ کلیسیائی عمارت کی الگ تعمیر کا رجحان پید انہیں ہوا تھا۔ اور چونکہ یہودی مسیحی بھی یسوع مسیح پر ایمان لاتے تو بھی وہ عبادت خانوں میں ہی جا کر زندہ خدا کا شکر ادا کرتے اور اپنی نذر اور ہدئے اور شکر گزاریاں زندہ خد اکے حضور پیش کرتے تھے۔ کیونکہ یسوع مسیح نے خود فرمایا کہ راہ اور حق اور زندگی مَیں ہوں۔ بے شک وہ ہمارے ساتھ بلکہ ہمارے اندر سکونت کرتا ہے ۔ یہ وہ مسیحی رویہ ہے جس کی توقع خداوند یسوع مسیح ہم سے کرتا ہے۔ اور وہ چاہتا ہے کہ ہمارا کردار اُس کی مرضی کے مطابق ہو اور ہم اُس کے تابع ہو کر زندگی بسر کریں تاکہ اُس کے نام ہماری زندگیوں سے جلال پائے۔ اسی میں خداوند کی خوشی ہے۔ یوں ہم اُس کے پیروکار اور اُس کے شاگرد کہلائیں گے۔

یہودی بنیادی طور پر رومی حکومت کی طرف سے تصدیق شدہ مذہب تھا، جنہیں اپنی رسوم اور عبادات کی ادائیگی کا پورا حق تھا۔ لیکن مسیحیت ابھی منظور شدہ مذہب نہیں تھا۔ تاہم یہ مذہب زندہ خدا کی پیروی کا مظہر تھا۔ اور یسوع مسیح کے وسیلہ سے زندہ خدا کی پرستش کا علمبردار تھا۔ پس یسوع مسیح کے پیروکار خداوند اپنے خدا کی تعریف اور تمجید کرتے اور گواہی دیتے رہے۔

پھر یسوع مسیح نے فرمایا کہ میں دروازہ ہے۔ پس یسوع مسیح زندہ خدا کے پاس جانے کا واحد راستہ اور ذریعہ ہے۔ ہم اُس کے وسیلہ سے اور اُس کے ذریعہ سے زندہ خدا کے پاس جاتے ہیں ۔پس یہ بات اُن یہودیوں کے لئے قابل قبول نہیں تھی جو کٹر قسم کے تھے اور یسوع مسیح کی گواہی سننے اور اُس پر ایمان لانے کو تیار نہیں تھے لیکن جنہوں نے قبول کیا وہ مسیح یسوع کے پیروکار بن گئے اورزندہ خدا کے لئے گواہی دیتے پھرے۔ اکثر یہودی پولس کے خلاف شکایت کے الفاظ استعمال کرتے اور اُس کی گواہی کو قبول نہیں کرتے تھے۔ بلکہ وہ اس تعلیم کو کوئی الگ ہی تعلیم تسلیم کرتے اور خداوندیسوع مسیح کے مُنکر تھے۔ اور جو لوگ انکار کرتے تھے وہ دوسروں کو بھی اُس پر ایمان لانے سے باز رکھتے تھے ۔ یوں مسیح کے پیروکاروں کے حق میں بہت سی غلط باتوں کا اظہار کرتے تھے۔ لیکن پولس لوگوں کی باتوں کی پرواہ نہیں کرتا تھابلکہ وہ خداوند یسوع مسیح کی گواہی دیتا رہابلکہ دلیری سے بولتا تھا۔

لیکن جو وسیع النظر یہودی تھے وہ قبول کرتے اور یسوع مسیح کی بابت پیشن گوئیوں کو سمجھتے اور اُس پر ایمان لاتے تھے۔

دو برس تک یہی ہوتا رہا یہاں تک کہ آسیہ کے رہنے والوں کیا یہودی کیا یونانی سب نے خداوند کا کلام سُنا۔ (اعمال 10:19)

یہاں پولس کی منادی کی وجہ سے اب زیادہ تر یہودی مسیحی تھے۔ یہ یہودی مسیحی خداوند یسوع مسیح کے پیروکار تھے اُس پر بھروسہ رکھتے اور اُس کی تعریف اور تمجید کرتے اور اُس کے پاک نام کو عزت اور جلال دیتے تھے۔ اور وہ یسوع مسیح کے شاگرد تھے کیونکہ وہ اُس کی تعلیمات کو سیکھنے اور اُس پر عمل کرنے کے مشتاق تھے۔

پولس رسول یسوع مسیح کی بابت گفتگو کرنے کے لئے تُرنس کے مدرسہ میں جایا کرتا تھا۔ پولس کے تقریباً تمام خطوط سے پتہ چلتا ہے کہ پولس نے ہمہ وقتی خدمت کو ترجیح دی اور حتیٰ البساط کلیسیا کی خدمت کے لئے تیار رہتا تھا ،اُنہیں سکھاتا سمجھاتا اور تعلیم دیتا تھا۔ اُن کے رُوحانی مسائل میں اُنکی مدد کرتا تھا۔ وہ خیمہ دوز تھا، پس وہ اپنے گزر اوقات کے لئے خود محنت کرتا تھا ۔تُرنس کا مدرسہ ایک باقاعدہ سکول تھا، جہاں یہودی بچوں کو تعلیم دی جاتی اور ہر بالغ یہودی بھی اس مدرسہ سے اپنے دینی مسائل کا حل تلاش کرنے کے لئے ربیوں کے پاس آتا تھا ۔کسی مفسر کا کہنا ہے کہ لوگ اپنے بچوں کو

مذہبی تعلیم کے جوش سے بھرپور ہوتے اکثر پیار سے مدرسے کے نام سے ہی بُلاتے تھے۔ یعنی تُرنس کہہ کر بُلاتے تھے ۔ یوں ہم تصور کر سکتے ہیں کہ وہ اپنے بچوں کو مذہبی اور شریعت کی تعلیم دلوانا کتنا اہم سمجھتے تھے۔

پولس رسول وہاں دو برس تک رہا۔اور تقریباً ہر طبقہ فکر کے لوگوں نے خداوند کا زندہ کلام سُنا، اور اُنہیں یسوع مسیح کے بارے میں خوشخبری دی گئی۔ اور پولس کو زیادہ تر تُرنس کے مدرسہ کی ذریعہ دوسروں کو خوشخبری سنانے کا موقع ملا۔ صوبہ آسیہ کے سب رہنے والوں نے خداوند کا کلام سُنا۔ ہم پہلے بھی کہہ چکے ہیں کہ یہ علاقہ کاروباری تھا، یہاں اکثر دوسرے شہروں اور صوبوں کے لوگ بھی کاروبار کے لئے آتے تھے پس تقریباً ہر یہودی اور یونانی نے خداوند کا زندگی بخش کلام سُنا۔

افسس آزاد شہر تھا کیونکہ یہاں کے لوگوں کا تعلق رومی سینیٹ سے تھا۔ یہاں لوگ سینیٹر تھے ۔ پولس رسول نے صوبہ آسیہ کے لوگوں کو بھی دو برس تک کلام خدا کی تعلیم دی۔صوبہ آسیہ مغربی ایشیائے کوچک میں واقع تھا۔ اگرچہ یہ بھی روم کے ماتحت تھا لیکن اس کے کنٹرول کرنے والے حکمران اس کے اپنے ہی شہری تھے۔ بعد ازاں یہ صوبہ ایشیائے کوچک کا مرکزی صوبہ بن گیا۔

یونان کی زیادہ تر اہم آمدورفت افسس سے انطاکیہ کی طرف آتی تھی۔دو برس تک پولس رسول نے خداوند یسوع مسیح کی منادی کے کام کو جاری رکھا۔ افسس میں دو قسم کی صورت حال کا سامنا تھا

پہلا یہ کہ شاگرد ابھی تک یوحنا کی تعلیم کے مطابق چل رہے تھے اور انہیں یسوع مسیح کی تعلیم اور ابھی صحت کے ساتھ سمجھانے اور بتانے کی ضرورت تھی۔ اور دوسرا صوبہ آسیہ میں یسوع مسیح کی منادی کے لئے جو لوگ قبول نہیں کر رہے تھے یا جن کو تعلیم دینے کی ضرورت پولس رسول دو برس انہیں تعلیم دیتا رہا۔ ان شاگردوں کے ایمان کا مرکز پرانے عہدنامہ کی ساری تاریخ تھی کیونکہ ابھی تک انھوں نے نہ تو یسوع کے نام کا بپتسمہ لیا تھا اور نہ رُوح القدس پایا تھا۔ لیکن یسوع مسیح کے شاگرد اُس پر ایمان لانے کے بعد نئے عہد کے اُن تمام وعدوں اور برکتوں کو حاصل کر چکے تھے اور خداوند کے ساتھ منسوب تھے۔ لیکن ان بارہ نے جن کا تعلق افسس سے تھا ابھی تک رُوح القدس کے نزول کے بارے میں سُنا بھی نہیں تھا۔یوں وہ اس کلیسیا کے مرکزی ممبران ٹھہرے۔ کیونکہ رُوح القدس پانے کے بعد انھوں نے پورے طور پر خداوند خدا کے لئے خدمت کی اور اُس کے پاک نام کو عزت اور جلال دیا۔

اسی باب میں ہم دیکھتے ہیں کہ جب پولس تُرنس کے مدرسے میں جا کر بحث کِیا کرتا تھا تو اُس کے اس بحث کرنے کے نتیجے میں اُس نے بہت سے لوگو ں کو یسوع مسیح کی تعلیمات کے لئے قائل کِیا۔

اور خدا پولس کے ہاتھوں سے خاص خاص معجزے دکھاتا تھا یہاں تک کہ رومال اور پٹکے اُس کے بدن سے چھُوا کر بیماروں پر ڈالے جاتے تھے اور اُن کی بیماریاں جاتی رہتی تھیں اور بُری رُوحیں اُن میں سے نکل جاتی تھیں۔ (اعمال 19:11-12)

یہ وہ معجزات تھے جو حیران کُن اورغیر معمولی تھے۔ پولس رسول بنیادی طور پر خیمہ دوزی کا کام کرنے والا تھا۔ بعض مفسرین کا کہنا ہے کہ ہو سکتا ہے جو خیمے پولس بناتا تھا جب لوگ اُس کے پاس کے شفا کے لئے آتے تو انہیں خیمہ کو ہاتھ لگا کر بیمار پر ڈالتے تو وہ اچھے ہو جاتے تھے۔ پھر یہ کہ اُس کے ہاتھ سے رومال کو چھوا کر بیمار پر ڈالنے سے بھی بیمار شفا پاتے تھے۔ اور اُن کی بیماریاں جاتی رہتی تھیں۔ اعمال کی کتاب میں یہ پہلی بار ہے جہاں پولس کے نسبت سے اس قسم کے معجزات کا بیان ملتا ہے۔ پس یسوع مسیح کے نام کے میں قدرت موجود ہے جو اُس پر ایمان لاتا ہے وہ اس قسم کے معجزات دکھاتا ہے بلکہ ان سے بھی بڑے بڑے کام کرتا ہے۔

یہ معجزات معمولی نہیں تھے کیونکہ خداوند خدا پولس کے ذریعہ یہ معجزات دکھا رہا تھا۔ اس کے پیچھے خداوند خدا کی قدرت کار فرما تھی جو پولس کے اندر کام کرتی تھی۔ کیونکہ خداوند کا رُوح اُس میں سکونت کرتا تھا۔ اور یسوع مسیح کا عطا کردہ ایمان ۔ جس کے وسیلہ سے وہ مشکلات پر بھی غالب آتا اور خداوند کے پاک کلام کی منادی بھی کرتا تھا۔ یوں یہ معجزات پولس کے ذریعہ سے رُونما ہو

رہے تھے۔ یہ معجزات اس لئے غیر معمولی تھے کیونکہ یہ بیماریاں فی الفور ان لوگوں کے جسموں سے جُدا ہوئیں۔

یسوع مسیح کی زندگی میں بھی ایسا ایمان لوگ رکھتے تھے کیونکہ اس خاتون نے یہ اعتقاد کیا کہ اگر اُس کی پوشاک ہی چھو لوں گی تو اچھی ہو جاؤں گی۔ پس اُس نے یسوع کی پوشاک کو چھوا۔ اور یسوع مسیح کی قوت نے اُس عورت کی تمام بیماری کا خاتمہ کر دیا۔اور یسوع نے اپنی قدرت سے یہ جانا کہ کسی نے اُس کو اس غرض سے چھوا ہے پس وہ شفایاب ہوئی۔ اور اُس کے ایمان نے اُسے اچھا کر دیا۔

خداوند ان چیزوں کے بارے میں واضح کرتا ہے۔ یسوع قادر مطلق ہے۔ باپ کا سارا اختیار یسوع مسیح کے پاس ہے۔ کیونکہ یسوع مسیح اور خدا باپ ایک ہی ہیں۔ یہ قدرت سے بھرپور کام یسوع مسیح کے نام سے وقوع پذیر ہوتے ہیں۔ وہ جلال کا بادشاہ ہے۔ وہ اپنے نام کے وسیلہ سے برکت بخشتا اور قوت دیتا ہے۔ کیونکہ لوگ اپنے بیماروں کو رسولوں کے سائے تلے بھی لٹا دیتے تھے تو وہ اچھے ہو جاتے تھے۔ شفا کا تعلق سے عموماً لوگ جادوائی تحریک خیال کرتے ہیں۔ لیکن خدا جس نے انسان کو پیدا کیا ہے اور وہ مخلوقات کی نگہداشت کرتا ہے، معجزات اُس کے نام سے اور اُس کی قدرت سے وقوع پذیر ہوتے ہیں۔

پس اُسے قبول کرنے اور اُس پر ایمان لانا چاہئے۔ بیماری کے دور ہونے کا تعلق انسانی کی پاکیزگی سے بھی ہے۔یسوع مسیح نے شفا دینے کے بعد ہر شخص سے یہ کہا جا تیرے ایمان نے تجھے اچھا کِیا۔ یسوع مسیح نے بھی بدروحوں کو حکم دیا اور وہ چِلاتے ہوئے بیماروں میں سے نکل گئیں۔ اسی طرح پولس رسول اور دوسرے شاگرد بھی یسوع مسیح کے پیروکار تھے اور پاک رُوح اُن میں سکونت کرتا تھا اسلئے وہ بھی یسوع مسیح کے نام سے معجزات کرتے تھے۔ اور بد روح گرفتہ کو بدروحوں سے آزاد کرتے تھے تاکہ نجات پائیں اور یسوع مسیح پر ایمان لا کر ابدی زندگی حاصل کریں۔

ان معجزات کے وسیلہ سے پولس رسول اپنے منجی خداوند یسوع مسیح کے نام کی تشہیر اور منادی کر رہا تھا کیونکہ بے شک وہ یسوع مسیح کے نام سے بیماریوں اور بدروحوں کو جھڑکتا تھا اور وہ اُن میں سے نکل جاتی تھیں۔ باقی تمام کلیسیاؤں کے علاوہ صرف افسس میں بالخصوص پولس کی معجزانہ خدمت کا بھی ذکر پایا جاتا ہے۔ اس کی وجہ یہ ہے کہ خدا نے یہ یہاں منادی کے علاوہ کچھ مزید غیر معمولی خدمت انجام دینے کا موقع دیا۔ تاکہ ایسا کرنے بھی خداوند خدا کا نام عزت اور جلال پائے۔

تاہم اس کا مقصد صرف بیماریوں کو دور کر دینا نہیں ہے بلکہ ایسا کرنا بھی خداوند خدا کی خاص مرضی اور اُس کے کلام کی تشہیر کا ذریعہ ہے۔ کیونکہ وہ اپنے قدرت کو اس طرح بھی ظاہر کرتا ہے ۔ یوں خدا موقع کی مناسبت اور ضرورت کے مطابق خدمات انجام دینے کے لئے اپنے لوگوں کو حکم دیتا اور

اُنہیں استعمال کرتا ہے تاکہ وہ زندہ خدا کی مرضی پوری کریں اور اُس سے لوگوں کی رُوحانی اور جسمانی نجات ممکن ہو۔

پولس رسول تو غیر قوموں میں یسوع مسیح کی منادی کر رہا تھا، لیکن لوقا اس رسالے میں پطرس کا بھی بیان کرتا ہے کہ لوگ اپنے بیماروں کو اُس کے سائے میں لٹا دیتے تھے۔ پطرس کی نسبت ان معجزات کا زیادہ تر تعلق یہودیوں سے ہے۔ تاہم پولس رسول کی خدمت کا زیادہ تر دھیان اور توجہ ان معجزات کی بجائے کلام سنانااور اُنہیں یسوع مسیح کے پاس لانا تھا۔ اسی وجہ سے خداوند خدا نے صرف افسس میں ہی بوقت ضرورت اسے اس خدمت کے لئے استعمال کِیا ہے۔

جس طرح پطرس کو خدانے استعمال کِیاجب وہ ہیکل کی طرف جا رہا تھاتو خدا نے پولس کو افسس میں معجزات کی خدمت کے لئے زیادہ استعمال کیا گیا۔ یوں ہم کہہ سکتے ہیں کہ خداوند خدا اپنی خدمت کے لئے جس طرح چاہے استعمال کر سکتا ہے ۔ اور جب چاہے جہاں چاہے۔ ہر طرح کی خدمت کا مقصد خداوند یسوع مسیح کے نام کی گواہی دینا اور اُس کا جلال ظاہر کرنا ہے ۔ خدا نے پولس رسول کو بھی اسی طرح استعمال کِیا جس طرح پطرس کو استعمال کر رہا تھا۔ یہ خدا کی مشنری تحریک تھی جس کا حصہ رسول ادا کر رہے تھے ۔ کیونکہ خدا کسی کا طرفدار نہیں بلکہ وہ جب چاہے جس کو چاہے استعمال کرتا ہے۔

ہم ان خدمات کے اعتبار سے رسولوں کی خدمت کو کم یا زیادہ شمار نہیں کہہ سکتے کیونکہ یوں اُن کی خدمات کے نتیجہ میں ان کے مرتبے مرتب کرنا ہمارے اختیار میں نہیں بلکہ خداوند خدا بہتر جانتا ہے کہ اُس نے کونسا کا برتن کس مقصد کے لئے تیار کِیا ہے۔

پس پولس رسول خداوند خدا کی تابعداری کے نتیجہ میں ایک اچھا مشنری اور تابعدار فرزند اور گواہ ٹھہرا۔ اسی طرح پطرس نے سامریہ اور برنباس نے سائپرس میں زندہ خدا کی منادی کی۔

کیونکہ یہ تابعداری ہی ہے کہ جس مقصداور خدمت کے لئے خداوند بلائے وہ خدمت انجام دیں۔ یعنی جس خدمت پر ہمیں مقرر کِیا جائے ہم دیانتدار سے اُسے انجام دیں جب تک ہمیں کسی دوسری خدمت کے لئے مقرر نہ کِیا جائے۔ کیونکہ خدمت کا تعلق خداوند کی بُلاہٹ سے ہے۔

لیکن اس کا یہ مطلب نہیں کہ ہم غلام ہیں، ہم غلام نہیں بلکہ لے پالک بیٹے ہیں۔ تاہم اس کا یہ بھی مطلب نہیں کہ ہم اپنی مرضی سے جو کچھ مرضی کرتے پھریں۔ اگر بیٹے ہیں تو بھی تابعداری ضروری ہے نہ کہ بغاوت۔

پس کلیسیا ئیں بھی دوسری کلیسیائیں کی مدد کرنے کے لئے مالی مدد بھیجتی تھیں۔ اوراس کے علاوہ بھی لوگ ایک دوسرے کی مدد کرتے تھے۔ کلیسیا میں مختلف عہدے اور مختلف خدمتیں ہیں یوں جس

خدمت کا موقع خداوند خدا دیتا ہے اُسی خدمت کے لئے وہ استعمال کرتا ہے ۔ یا پھر اگر مزید خداوند کسی خدمت کے لئے استعمال کرنا چاہے۔ کیونکہ خدمتیں طرح طرح کی ہیں لیکن رُوح ایک ہے ہے۔پس ہر طرح کی خدمت کا مقصد خداوند خدا کے پاک نام کو عزت اور جلال دینا ہے۔

مگر بعض یہودیوں نے جو جھاڑ پھونک کا کام کرتے پھرتے تھے۔ یہ اختیار کِیا کہ جن میں بُری رُوحیں ہوں اُن پر خداوند یسوع کا نام یہ کہہ کر پھونکیں کہ جس یسوع کی پولس منادی کرتا ہے مَیں تم کو اُسی کی قسم دیتا ہوں۔(اعمال 13:19)

یقیناً پولس رسول کی خدمت میں یسوع مسیح کا نام شامل تھا، کیونکہ وہ اُسی کا گواہ تھا۔ اور اُس کے جلال کے لئے خدمت انجام دے رہا تھا ۔لیکن افسس میں کچھ یہودی آئے جو یہاں مسافر تھے اور انہوں نے کچھ ایسی مشق شروع کی جو جادوگری کی زمرے میں آتی ہے۔ اور خداوند خدا بھی اس بات کو پسند نہیں کرتا۔ اس سے پہلے بھی ہم ایک جادو گر کا ذکر پڑھ چکے ہیں جس کا نام الیماس تھا۔ وہ کافی مشہور تھا۔ اور اپنے جادو کے کرتب دکھا کر لوگوں کو اپنی طرف مائل کرتا رہتا تھا۔ ان یہودی جادو گروں کا بھی کچھ ایسا ہی حال ہے۔ ان لوگوں نے یسوع مسیح کے نام کی قدرت کے بارے میں جانتا تھا ۔پس انہوں بغیر کسی وجہ اور تعلق کے یہ نام استعمال کرنا شروع کر دیا۔ اس نام کو انہوں نے

بدرُوحوں کو نکالنے کے لئے استعمال کیا۔ ان جادوگروں نے یسوع مسیح کا نام بھی اپنے مقصد کے لئے بطور آلہ استعمال کِیا کہ وہ اس نام کو استعمال کرکے اپنے فائدہ کے لئے استعمال کریں۔

ان یہودیوں کا طریقہ بھی ایسا ہی تھا کہ وہ ان ناموں کو استعمال کرتے تھے جن کے ذریعہ سے وہ بدروحوں کو نکالتے اور بیماریوں سے شفا کی غرض جھاڑ پھونک کرتے پھرتے تھے۔ افسس کی تاریخ میں چھ ایسے نام ملتے ہیں جنہیں وہ قدرت سے بھرپور ہستیاں تسلیم کرتے ہیں ان ناموں کو بدروحوں اور بیماریوں سے شفا کے لئے استعمال کرتے تھے۔ لیکن اپنے طور طریقوں سے وہ توہمات کے بھی قائل تھے۔ اور ایسا ہر اُس قوم میں ہوتا ہے جس کی بنیاد بُت پرستی یا دیوی دیوتاؤں کی پرستش ہوتی ہے۔ مسیحیت کو قبول کرنے کے بعد بھی اگلی چند نسلوں تک ایسا ہوتا رہتا ہے۔

اُن یہودی جادوگروں نے ان ناموں کی فہرست میں یسوع مسیح کا نام بھی شامل کر لیا کہ اس نام کے وسیلہ سے بھی وہ لوگوں میں ایسے عجائب دکھانے میں کامیاب ہو جائیں گے۔ پس انہوں نے یسوع مسیح کے عظیم نام استعمال کرناچاہا کہ اپنے مقاصد حاصل کریں۔ انہوں نے خیال کیا کہ یسوع مسیح عبرانیوں کا خدا ہے۔ جس کا ذکر پرانے عہدنامہ میں کِیا گیا ہے اور پیشن گوئیوں میں مذکور ہے۔ پس انہوں نے خیال کِیا کہ اُس یسوع کا براہِ راست نام استعمال کریں۔ اس کے علاوہ بائبل مقدس میں یہواہ خدا کے علاوہ ابرہام، موسیٰ اور دوسرے انبیا کے نام بھی موجود تھے۔

اور سِکوا یہودی سردار کاہن کے بیٹے ایسا کِیا کرتے تھے۔ بُری رُوح نے جواب میں اُن سے کہا کہ یسوع کو تو مَیں جانتی ہوں اور پولس سے بھی واقف ہوں مگر تم کون ہو؟ اور وہ شخص جس پر بُری رُوح تھی کُود کر اُن پر جا پڑا اور دونوں پر غالب آکر ایسی زیادتی کی کہ وہ ننگے اور زخمی ہو کر اُس گھر سے نکل بھاگے۔(اعمال 19:14-16)

سِکوا نام یہودی سردار کاہن کے سات بیٹے تھے جنہوں نے یسوع مسیح کے نام کی قدرت کو اندازہ کرکے اُس نام کو جادوگری کے کرتبوں کے لئے استعمال کرنا چاہا۔ سِکوا سردار کاہن تھا۔ سردار کاہن کے بارے میں ہم جانتے ہیں کہ عبادت خانہ کی تمام اہم ذمہ داریاں انجام دینا سردار کاہن کا کام ہوتا ہے۔ پہلی بات تو یہ ہے کہ بنی اسرائیل کو اور سردار کاہنوں کو صرف زندہ خدا کی عبادت کرنے کا حکم دیا گیا تاکہ صرف اُسی کے نام کی پرستش کریں۔ اور یہواہ کی جگہ وہ ادونائی استعمال کرتے تھے یعنی میرے خدا۔ یہ خدا ہی کو پکارنے کے لئے استعمال ہوتا تھا۔ صرف سردار کاہن خداوند خدا کا ذاتی اسم یعنی یہواہ پکارتے تھے اور وہ بھی صرف عبادت خانہ میں۔ اس کے علاوہ عام طور پر ادونائی پکارا جاتا تھا۔ کتاب مقدس کی تلاوت کے وقت بھی جس جگہ یہواہ اسم استعمال ہوتا تھا، وہاں ادونائی پڑھا جاتا تھا۔ پس ان ساتوں نے بھی زندہ خدا کی بجائے اُن چھ ناموں کا استعمال کِیا جو افسس میں معتبر

دیوی دیوتا سمجھے جاتے تھے۔ تاکہ زندہ خدا کے نام کی تضحیک کر کے موت کا شکار نہ ہو جائیں پس انہوں نے یہ فارمولا استعمال کیا۔

عام حالات میں تو وہ ایسا کرنے میں کامیاب تھے اور وہ اپنی مرضی سے اپنے فائدے کے لئے ایسا کرتے جا رہے تھے۔ لیکن اب جو کام وہ کرنے جارہے تھے وہ اُن کے لئے درست نہیں تھا کیونکہ یسوع مسیح کے ساتھ تو اُن کا بھی کوئی تعلق بھی نہیں تھا، وہ محض اپنے فائدہ کی بات سوچ رہے تھے۔ لیکن وہ اس قدرت اور اختیار کو قبول نہیں کرتے تھے جو انہیں شخصی طور پر قبول کرنے کی ضرورت تھی۔

ایک اَور حقیقت یہ ہے کہ ابلیس اور اُس کی فرشتے یسوع مسیح کے نام اور اختیار سے پوری طرح واقف ہیں۔ اوراُس کی ساری قدرت کو جانتے ہیں۔ اور پولس رسول سے بھی واقف تھیں کیونکہ وہ خداوند کا چنا ہوا اور اُس کے برگزیدہ تھا۔ اور اُس پر ایمان رکھتا تھا رُوح القدس قدرت اُس میں کام کرتی تھی۔ پھر کیونکر ابلیس اُس پر غالب آسکتا ، اور اُسے ہرا سکتا تھا۔

پس بدروح نے اقرار کیا کہ مَیں پولس اور خداوند یسوع مسیح کو جانتی ہوں۔ ان بدروحوں کا تعلق رُوحانی اور نادیدنی مخلوق سے ہے اگرچہ بائبل مقدس کے مطابق ان کا تعلق باغی فرشتوں سے ہے۔ اور یہ خدا کے مرضی کے منافی ہیں کیونکہ یہ نافرمان فرشتے ہیں، جو خدا کے برگزیدوں اور بنی نوع انسان

کو تنگ کرتے تھے۔ تاہم وہ یسوع کو اور اُس کے پیروکاروں کو پورے طور پر بھی جانتے ہیں۔ وہ یسوع کی قدرت اور اختیار سے واقف ہیں۔وہ بدروح یہ جانتی تھی کہ یہودی سکوا کے بیٹے کیا کر رہے ہیں۔

خدا کا اپنی ایک جوڈیشنل انتظام ہے جس کے تحت خدا نے پاک فرشتوں کی ذمہ داریاں لگائی ہیں کہ وہ خدا کے انتظام دنیا میں ایمانداروں کی خدمت کریں۔ یوں وہ خدا کی فرمان کی بجا آوری کے لئے خدا کی خدمت گزار روحیں جو ایمانداروں کی خدمت کے لئے بھیجی جاتی ہیں اس کے برعکس ابلیس کے ساتھی باغی فرشتے بھی ہیں جو اپنے اختیار کو بنی نوع انسان کو تنگ کرنے اور بالخصوص خدا کے کام کی مخالفت کرنے کے لئے ذمہ داریوں کا سنبھالے ہوئے ہیں۔ ابلیس نے بھی اپنے ساتھی باغی فرشتوں کے لئے جوڈیشنل انتظام مقرر کیا ہے ، جسے وہ غلط کاموں کے لئے استعمال کرتا ہےاور بوقت ضرورت یہ تاثیریں یا موکل ایک دوسرے کو مدد فراہم کرتے ہیں۔ یوں ان کا مقصد خدا کے کام کی مخالفت اور رکاوٹ پیدا کرنا ہےاور لوگوں کو گمراہ اور پریشان کرنا ہے۔

یسوع مسیح کا اختیار بدروحوں اور ہر طرح کی بیماری اور کمزوری پر ہے کیونکہ وہ قادر ہے۔ اور ہر چیز اُس کے اختیار میں ہے۔ ایسا ہر ایک ایماندار کی زندگی میں ممکن ہے، اگر ہم دل سے اُس پر ایمان

لائیں تو ہماری زندگی میں بھی معجزات ہو سکتے ہیں۔ پس خدا چاہتا ہے کہ ہم اُس کے انتظام کے تابع رہیں اُس کے فرزند بن جائیں تاکہ ہم اُس کے روحانی اور جسمانی برکات سے فیض یاب ہوں۔

پس یہودی سکوا کے بیٹوں نے اس نام کو بھی اسی طرح استعمال کیا جس طرح دوسرے دیوی دیوتاؤں کے استعمال کرتے تھے۔ لیکن یسوع مسیح کے پر ایمان لانے والے تو خدا کے فرزند ہوتے ہیں۔ پر اپنے مقاصد کے لئے یا اپنے فائدے کے لئے یسوع مسیح کا نام استعمال کرنے والے اُس کے فرزند ہرگز نہیں تھے۔ بلکہ زندہ خدا کی تحقیر کرنے والے ٹھہرے۔ کیونکہ یسوع مسیح محض انسان یا شخصیت نہیں بلکہ وہ خداوندوں کا خداوند ہے اور بادشاہوں کا بادشاہ ہے۔ وہ اپنی ذات میں خود خدا ہے ۔ جس طرح معجزات پولس رسول نے کئے یا دوسرے رسولوں نے کئے ، ان معجزات کی قدرت یسوع مسیح عنایت کرتاہے وہ اپنے جلا ل کے لئے اپنے فرزندوں کو قوت دیتا ہے تاکہ ابلیس اور اُس کے سارے اختیار پر غالب رہیں۔

یسوع مسیح اپنی قدرت سے ان تاثیروں اور بد ارواح پر غالب آیا۔ یہودی سکوا کے بیٹوں نے یسوع مسیح کے نام بغیر اُس کے ساتھ وابستگی کے استعمال کیا اور پھر ان کا نقطہ نظر بھی درست نہیں تھا کیونکہ وہ غلط کام کر رہے تھے۔ اور یسوع مسیح کا نام بھی ایسے ہی استعمال کر رہے تھے جیسے دوسرے دیوتاؤں کا۔

کیونکہ انہوں نے یسوع مسیح کو ابھی تک خدا کے اکلوتا بیٹا تسلیم نہیں کیا تھا۔ اور نہ ہی وہ اُس کی الٰہی ہستی اور مرتبے کو پہچانتے اور قبول کرتے ہیں۔ اور پھر ان کا مقصد بھی درست نہیں تھا کیونکہ وہ بدروحوں کا نکالنے کا کام شاید اپنی مالی فائدے کے لئے کر رہے تھے ۔ پس بنیادی طور پر وہ خدا کے دوست نہیں بلکہ خدا کے دشمن تھے۔

لیکن ان بدروحوں کو نکالنے کے لئے جو قوت پاک رُوح دیتا ہے وہ قوت کسی اور طرح ممکن نہیں۔ بالخصوص یسوع مسیح کے نام سے بدروحوں کو نکالنے کے لئے اُس کے شخصی تعلق اور وابستگی ہونا ضروری ہے یعنی اُسے قبول کرنا ضروری ہے تب وہ قوت دیتا ہے اور پاک رُوح ہمارے اندر سکونت کرتا ہے تو بھی معجزات کا مقصد اپنا نام پیدا کرنا نہیں بلکہ یسوع مسیح کا جلال کرنا ہے۔ جس طرح پرانے عہدنامہ بابل کا بُرج بنانے والوں نے اپنا نام پیدا کرنے کے لئے بُرج بنانا شروع کیا۔ پاک رُوح کی قوت کا ایک اور واقعہ پرانے عہد نامہ میں سمسون ہے جسے خداوند نے بڑا زور بخشا تھا۔

پاک رُوح انسان کو زور بخش سکتا ہے۔ اور انسان حیرت انگیز کام کرتا ہے ۔پاک رُوح کی قوت انسانی سوچ سے بڑھ کر کام کرتا ہےاور اس کے حیران کُن کام انسانی زندگی اور تبدیلی کا سبب ہوتے ہیں۔ جب پاک رُوح انسان کے اندر سکونت کرتا ہے تو اس کا نظریہ حیات بالکل بدل جاتا ہے۔ یوں وہ خداوند کے جلال کے سبب بنتا ہے۔ اور اپنے آپ کو اُس کے لئے وقف کر دیتا ہے پھر خداوندخدا

اپنے جلال اور بزرگی کے اظہار کے لئے استعمال کرتا ہے۔ جب ایسا ہوتا ہے تو بدروحیں یا بُری تاثیریں انسان سے دُور ہی رہتی ہیں۔ کیونکہ انسان کے اندر پاک رُوح سکونت کرتا ہے ۔

یسوع مسیح کی خدمت نے روحانی اور جسمانی ہر طرح کی تبدیلی پیدا کر دی۔ کیونکہ یسوع مسیح کی مقصد کچلے ہوؤں کو آزاد کرنا تھا۔ پس اُس کی قدرت انجیل مقدس میں دکھائی دیتی ہے۔ اور ہم ایمان سے اُسے قبول کرتے ہیں پھر وہ ہماری زندگی میں بھی کام کرتی ہے۔

ان ساری باتوں کے سمجھنے کے بغیر سکوا یہودی کے بیٹے یسوع مسیح کا نام استعمال کررہے تھے حالانکہ اس قادر خداوند کو پہچانتے ہی نہ تھے۔ پس جب انہوں نے یسوع مسیح کانام استعمال کیا تو بدروح اُن پر غالب آئی اس واقعہ میں سکوا کے صرف دو ہی بیٹے تھے۔ دونوں کو بدرُوح نے للکارا اور اُن پر غالب آئی۔ کیونکہ نام استعمال کرنے سے نہ تو پولس کی اور نہ ہی یسوع کی قوت اُن کے اندر آ سکتی تھی جب وہ یسوع مسیح پر ایمان نہیں لاتے۔ اور پھر اگر پاک رُوح ہم پر نازل ہو بھی جائے تو وہ ہمیں استعمال کرتا ہے نہ کہ ہم اُسے استعمال کر سکتے ہیں۔ یہی حقیقت کہ خدا ہمارا محتاج نہیں نہ ہم اُسے محدود یاقید کر سکتے ہیں۔ بلکہ وہ ہم پر فضل کرتا ہے ہمارے ساتھ رفاقت رکھتا تھا تاکہ ہم نجات پائیں ۔

اور یہ بات افسس کے سب رہنے والے یہودیوں اور یونانیوں کو معلوم ہو گئی پس سب پر خوف چھا گیا اور خداوند یسوع کے نام کی بزرگی ہوئی۔ (اعمال 19:17)

یہ بات آگ کی طرح پھیل گئی کیونکہ یہودی سکوا خود سردار کاہن تھا اور اُس کے بیٹوں کے بارے میں بھی سب جانتے تھے کہ کیا وہ کرتے ہیں لیکن یہ ماجرا جو اُن کے ساتھ پیش آیا۔ یہ بھی سب نے دیکھاکہ اُنھوں نے یسوع مسیح کا نام استعمال کرناچاہا لیکن بدروح نے کس طرح اُن کو زخمی کر دیا اور وہ اُس کے مقابلہ نہ کر سکے اور وہاں سے ڈر کے مارے بھاگ نکلے۔ اس بات کا علم سب یہودیوں اور یونانیوں اور اُن کے سب جاننے والوں کو ہوا۔

جن لوگوں نے اس بات کو جانا اور اُنہیں علم ہوا اُن سب نے یسوع نام کی تعریف اور تمجید کی کیونکہ بدرُوحیں اُس کا خوف مانتی ہیں اور اُس کا اقرار کرتی ہیں کہ وہ زندہ خدا کا بیٹا مسیح ہے۔ اور وہ خدا تعالیٰ کا بیٹا ہے ۔

افسس شہر ترقی یافتہ شہر تھا۔ اس کے لوگ صاحبِ علم تھے ۔ انہیں سکوا کے بیٹوں کے کے واقعہ علم ہوا تو انہوں نے یسوع مسیح کی بزرگی ظاہر کی۔ کیونکہ اگرچہ سکواکے بیٹوں نے اِس کا غلط استعمال کیا۔ لیکن بدروحوں نے بھی یسوع مسیح کے نام کی قدرت کا اظہار اور اقرار کیِا۔ نہ صرف بدروحوں کے

کہنے پر بلکہ ہم تو انجیل مقدس کے مطابق یسوع مسیح کے اختیار کو مانتے اور تسلیم کرتے ہیں۔ کہ وہ قدرت رکھتا ہے۔

جب ایسا ہواتو تقریباً سب لوگوں نے جان لیا کہ وہ آئندہ کبھی یسوع مسیح کے نام کو اس طرح استعمال نہ کریں ورنہ وہ نقصان اُٹھائیں گے اور اس طرح انہوں نے یسوع مسیح کے اختیار اور قدرت کو بھی جان لیا وہ قادرِ مطلق ہے۔ اورہر ایک چیز اُس کے ماتحت ہے۔ وہ ہمارے ہر اُس خیال سے مختلف ہے جو ہم جادو گری یا بد ارواح کے حوالے سے اُس کی بابت سوچتے ہیں کیونکہ وہ ان کے ماتحت نہیں بلکہ ان پر اُس کی قدرت کام کرتی ہے۔ یہ اُس سے ڈرتے اور کانپتے ہیں۔

اور جو ایمان لائے تھے اُن میں سے بہتیروں نے آکر اپنے اپنے کاموں کا اقرار اور اظہار کیا۔ اور بہت سے جادوگروں نے اپنی اپنی کتابیں اکٹھی کر سب لوگوں کے سامنے جلا دِیں اور جب اُن کی قیمت کا حساب ہوا توپچاس ہزار روپے کی نکلِیں۔ اسی طرح خداوند کا کلام زور پکڑ کے پھیلتا اور غالب ہوتا گیا۔ (اعمال 19:18-20)

جو ایمان لائے اُن میں سے بہت جادو گر تھے انہوں نے اپنی کتابیں جلا دیں۔ یہ کیسی دلچسپ بات ہے کہ پاک کلام بُری روح اور وہ شخص جس میں بُری رُوح تھی دونوں میں بہت عمدہ امتیاز کرتا

ہے۔ اُن کو الگ الگ کرتا ہے۔ پہلے بُری رُوح بولی پھر وہ کُود کر سکوا یہودی کے بیٹوں پر جا پڑا۔ اور دونوں پر غالب آیا۔ اُن کے کپڑے پھاڑ ڈالے اور اُن کو زخمی کر دیا۔

شیطانی قوتوں کی اس شخص کی خبر سارے علاقے میں پہنچی تو لوگوں پر ایک عجیب خوف چھا گیا۔ اور خداوند یسوع مسیح کے نام کی بزرگی ہوئی۔ یہاں پولس کے نام کی بڑائی کا ذکر نہیں بلکہ یسوع کے نام کی بڑائی اور بزرگی کی گئی کیونکہ وہی ہماری نجات دہندہ ہے۔

جادو کے فن کے ماہرین پر خدا کے رُوح نے ایسی قدرت سے کام کیا کہ بہت لوگ مسیح کی طرف رجوع لائے۔ ایمان لائیں کہ یسوع ہی مسیح ہے نہ کہ جادو گر قدرت کے مالک ہیں۔ انہوں نے اپنے اپنے کاموں کا اقرار اور اظہار کیا اور اس کے بعد انہوں نے اپنے اپنے ایمان کا عملی اظہار کیا۔ اوروہ یسوع پر ایمان لائے اور اُسے قبول کر لیا۔

پھر اپنی اپنی جادوگری کی کتابیں اکٹھی کر کے سب لوگوں کے سامنے جلا دیں۔ ان کتابوں کی قیمت پچاس ہزار روپے تھی۔ یوں یہ جادو گر اپنےاپنے جادو کر کرتب کرتے اور اپنا روزگار حاصل کرتے اور لوگوں کو حیران کرتے تھے۔ جب انہوں نے یسوع مسیح کی قدرت کو دیکھا تو وہ ایمان لائے اور شاگردوں میں شامل ہوگئے اور آئندہ کو وہ یسوع مسیح کے پیروکار بن گئے۔ ایسا واقعہ رُونما ہونے

کے بعد خدا نے انہیں موقع دیا کہ اپنے اپنے کردار کے بارے میں سوچیں۔ اور اپنے پرانی انسانیت کو ترک کریں توبہ اور ایمان لائیں کہ یسوع ہی مسیح ہے اور وہی ابدی بادشاہ اور نجات دہندہ ہے۔

ان لوگوں میں کوئی پچیس برس سے اور کوئی تیس برس سے جادو گری کی مشق کر رہا تھا پس ان سب نے توبہ کی۔ ان سب کی جو پوشیدہ باتیں تھیں وہ سب انہوں نے بیان کیں اقرار بھی کیا اور اظہار بھی کیا اور پھر اس عمل سے توبہ کی۔

جو کتابیں وہ پڑھتے اور استعمال کرتے تھے ان سب کو انُھوں نے اکٹھا کیِا اور سب کو جلا دیا۔پچاس ہزار آج کے زمانے کی خاصی بڑی رقم بنتی ہے۔ وہ سب چیزیں جو اُن کی زندگی کا حصہ بن گئیں تھیں اور جنہیں اپنی عبادت اور رُوحانی زندگی کے لئےاستعمال کرتے اور اُن کی مشق کرتے تھے انہوں نے وہ سب کچھ ترک کر دیا۔

پس ان سب نے یسوع مسیح کے بارے میں جانا کہ یسوع مسیح شخصیت ہےاور اُس کے الہٰی مرتبے اور رُتبے کو بھی پہچانا۔ یوں بہت سے لوگوں ایک ساتھ یسوع مسیح کے پاس آنے سے ایک بڑی تبدیلی رُونما ہوئی۔ اور سب ایمان لانے کے سبب سے خداوند کے فرزند اور شاگرد ٹھہرے۔ اور انہوں نے نئی رُوحانی زندگی کا آغاز کیِا۔ تب انہوں نے یہ بھی جانا کہ در حقیقت معافی کیا ہے اور اس کا تعلق کس سے ہے۔ اور کس الہٰی ہستی کے وسیلہ سے معافی اور چھٹکارا ممکن ہے۔

اس سے ان کی زندگیاں پاک ہو گئیں اور وہ نیا مخلوق بن گئ۔ انہوں نے حقیقی آزادی حاصل کی کیونکہ پہلے وہ بدروحوں اور گناہ کے غلام تھے لیکن ایمان لانے سے اُن کی زندگی میں بالکل تبدیلی آئ۔ کیونکہ یہ نہایت بڑا اور اہم واقعہ تھا جو رُونما ہوا تھا۔ اور جس کے نتیجے میں یسوع مسیح کی قدر ظاہر ہوئ تھی۔ یہ ایک بہت بڑی تبدیلی تھی جس سے یسوع مسیح کے نام کو جلال ملا۔

بُت پرستی کی رسمیں ترک کرنے کے بعد اس واقعہ کا بہت چرچا ہوا۔ اور نتیجے میں خداوند کا کلام زور پکڑ کر پھیلتا اور غالب ہوتا گیا۔

جب یہ ہو چکا تو پولس نے جی میں ٹھانا کہ مکدنیہ اور اخیہ سے ہو کر یروشلیم کو جاؤنگا اور کہا کہ وہاں جانے کے بعد مجھے رومہ بھی دیکھنا ضرور ہے۔ (اعمال 19:21)

پس یسوع مسیح کے نام کی منادی کرنے اور اُس کا جلال ظاہر کرنے کے بعد پولس نے خیال کہ اب وہ افسس سے روانہ ہوگا۔ کیونکہ رُوح کی ہدایت سے اب وہ کچھ مزید منصوبہ بندی کرنے کو تھا۔ تاکہ رومہ میں یسوع مسیح کے نام کی منادی کرنے کو جائے۔ کیونکہ اُس نے بیریہ ، لُسترہ ، کرنتھس ، کنخریہ اور بہت سی اہم جگھوں میں کلیسیا قائم کی اور کلیسیا کا وجود رکھا۔

پولس رسول نے جہاں جہاں کلیسیا قائم وہاں اُس نے خادموں کو مقرر کِیا تاکہ وہ کلیسیا کی گلہ بانی کریں اور خود آگے دوسری جگہوں میں منادی کے لئے روانہ ہوا۔اور اب پولس کی خواہش یہ تھی کہ وہ رومہ کا سفر کرے۔ وہاں وہ مکدنیہ کو روانہ ہوا اور غیر یہودی کلیسیاؤں کو تسلی دیتا اورانہیں مضبوط کرتا رہا۔ یوں اُس نے خداوند کی خدمت کے لئے اپنی ذمہ داری کو پورا کیا نہ صرف یہودیوں میں بلکہ غیر یہودیوں یعنی غیر قوموں میں اُس نے یسوع کے نام کو سر بلند کِیا تاکہ ہر ایک گھٹنا خداوند کے آگے جھکے۔ تاہم بنیادی طور پر پولس کا مقصد روم میں منادی کے لئے جانا نہیں تھا کیونکہ وہاں پہلے ہی یسوع مسیح کے نام کی منادی ہو چکی تھی کیونکہ اکولہ اور پرسکلہ وہیں سے کرنتھس آئے کیونکہ رومی حکومت کی طرف یہودیوں کو رومہ سے نکال دیا گیا تھا ۔اور یہ کلودیس رومی حکمران کے عہد میں ہوا تھا جب اُس نے تمام یہودیوں کو رومہ سے نکل جانے کو کہا۔ لیکن پولس تو روم دیکھنے کی غرض سے جانا چاہتا تھا۔

لیکن پولس نے سپین سے گزر کر روم جانا تھا اور سپین میں ابھی تک یسوع مسیح کے نام کی منادی نہیں ہوئی تھی۔ اُس کا مقصد روم میں نہیں بلکہ شاید اُن جگہوں میں منادی کرنا تھا جہاں ابھی تک یسوع مسیح کے پاک نام کی منادی نہیں کی گئی تھی۔ یوں پولس رسول اپنی مشنری خدمت کو جاری رکھنا چاہتا تھا۔ تاکہ یسوع کا نام عزت اور جلال پاتا رہے۔

پس اپنے خدمت گزاروں میں سے دو شخص تیمتھیس اور اراستس کو مکدنیہ میں بھیج کر آپ کچھ عرصہ آسیہ میں رہا۔ (اعمال 22:19)

پولس نے اپنے آگے تیمتھیس اور اراسُتس کو مکدنیہ بھیجا۔ مگر آپ کچھ عرصہ آسیہ میں رہا۔ یہی زمانہ تھا جب اُس نے ۵۶ عیسوی میں کرنتھس کے کلیسیا کے نام پہلا خط لکھا۔ تیمتھس کے بارے میں ہم جانتے ہیں کہ پولس کا رُوحانی فرزند ہے۔ اور پھر پولس رسول کا ہمسفر اور نمائندہ بھی بن گیا۔ اُس کا کردار بہت اچھا تھا وہ وفادار اور تابعدار شاگرد تھا۔ پولس کے کسی ساتھ کا اتنا زیادہ رہنے کا ذکر نہیں آتا جتنا تیمتھیس کا آتا ہے۔ وہ عمر میں پولس رسول سے بہت چھوٹا تھا۔ اُس باپ یونانی اور اُس کی ماں یونیکے یہودی تھی۔ اُس نے بچپن ہی سے عہد عتیق کے پاک نوشتوں کی تعلیم اپنی ماں اور نانی سے حاصل کی تھی۔ پھر پولس اس خدا پرست خاندان کو یسوع مسیح کے بارے میں تعلیم دی اور وہ یسوع مسیح پر ایمان لائے۔ سب سے پہلے تیمتھیس کی نانی لوئیس اور ماں یونیکے نے یسوع مسیح کو قبول کیا تھا ۔پولس کی مدد کرنے کی وجہ پولس کے پہلے مشنری سفر میں تیمتھیس پولس رسول کے ہمراہ تھا۔

اراستس بھی تیمتھیس کا ہم خدمت بھائی اور پولس کا شاگرد تھا۔ اس کے ساتھ تیمتھیس کی ملاقات کرنتھس میں ہوئی تھی۔

اُس وقت اس طریق کی بابت بڑا فساد اُٹھا کیونکہ دیمتریس نام ایک سُنار تھا جو ارتمس کے روپہلے مندر بنوا کر اُس پیشہ والوں کو بہت کام دلوادیتا تھا۔ اُس نے اُن کو اور اُن کے متعلق اَور پیشہ والوں کو جمع کر کے کہا کہ اے لوگو! تم جانتے ہو کہ ہماری آسودگی اسی کام کی بدولت ہے۔ (اعمال (25-23:19

پولس رسول کی خدمت کے نتیجے میں بہت سے افسی اپنے بُتوں کو چھوڑ کر خداوند کی طرف رجوع ہوئے۔ شہر میں روحانی بیداری ایسے وسیع پیمانے پر پھیلی کہ بُت تراشوں کا بازار ماند پڑ گیا۔ جو اس مندے کی زد میں آئے اُن میں ایک سُنار دیمتریس نام تھا۔ وہ ارتمس دیوی کے رُو پہلے مندر بنایا کرتا تھا۔

لیکن اب مسیحی تحریک نے اس سارے کام کو خراب کر دیا اور وہ سب اس بات سے پریشان ہو گئے۔ پچھلے کئی سالوں سے بتونیہ میں اِس کام کا عروج تھا۔ اور بہت سے لوگوں کا پیشہ اس کام سے وابستہ تھا اور وہ اپنا گزر اوقات کرتے تھے۔

جب دیمتریس نے دیکھا کہ اُس کا کاروبار ماند پڑ گیا تو اُس نے پولس کی منادی کو روکنے کے لئے کو شش کی اور فساد برپا کروا دیا۔ وہ ارتمس کے مندر کو ڈبے کی صورت میں بناتے اور اس کے اندر ایک مُورتی بناتے تھے جو ارتمس دیوی کی عکاس سمجھی جاتی تھی۔ یوں اس پیشے سے منسلک لوگ ایک

دوسرے کے معاون تھے۔ وہ ایک چھوٹے ڈبے کی صورت میں بنائی جاتی تھی اسے پتھر اور چاندی سے بھی بنایا۔ جو لوگ روپے پیسے کے اعتبار سے بہتر تھے وہ چاندی یا سونے کے کام والی مورت خریدتے تھے لیکن جو وسائل کے اعتبار سے بہتر نہ تھے وہ پتھر کی مُورتی خرید لیتے تھے۔

نہ صرف مورتیاں بلکہ ارتمس دیوی کی پرستش کے لئے خانکاہیں بھی تعمیر کی جاتی تھیں ۔ اور لوگ ارتمس دیوی کی پرستش ان خانکاہوں پر کرتے تھے۔

یوں وہ سب لوگ جو اُس کے ساتھ معاون تھے اُس کے ساتھ شریک ہو گئے اور پولس کے مخالف کھڑے ہوئے اُس کے نتیجے میں پولس رسول کی خدمت میں رکاوٹ کھڑی کی گئی۔ یوں بت پرستی کے ساتھ وابستہ ہونے کے باعث بہت سے لوگوں کو معاشی نقصان ہوا۔ اور وہ اس بات سے پولس سے خفا تھے۔ اور انہوں نے پولس کے خلاف فساد کھڑا کیا۔

اور تم دیکھتے اور سنتے ہو کہ صرف افسس ہی میں نہیں بلکہ تقریباً تمام آسیہ میں اس پولس نے بہت سے لوگوں کو یہ کہہ کر قائل اور گمراہ کر دیا ہے کہ جو ہاتھ کے بنائے ہوئے ہیں وہ خدا نہیں ہیں (اعمال 26:19)۔

اس آیت میں دیمتیریس نے اپنا موقف بیان کیا۔اور اپنے سب ہم پیشہ لوگوں کو ساتھ ملا کر وہ بات بیان کی جو پولس نے اکثر کہی اور حقیقت بیان کی۔لیکن وہ اس بات سے پولس کے خلاف تھے۔ کیونکہ پولس نے افسس شہر کے بجائے پورے صوبہ آسیہ میں یسوع مسیح کے نام کی منادی کر دی تھی اور وہ بہت لوگ بُت پرستی کو چھوڑ کر یسوع مسیح کے پیرو کار بن گئے اور اُسے اپنا نجات دہندہ قبول کر چکے تھے۔ یہی بات اب افسس کی کلیسیا کی گواہی بن گئی تھی کہ بُت کچھ چیز نہیں ہیں بلکہ زندہ خدا ہی پرستش کے لائق ہے۔

کیونکہ ارتمس دیوی کی پرستش اُن کا خاندانی کام بن گیا تھا۔ ارتمس دیوی کے پرستش چھوڑنا افسس کے لوگوں کے لئے اپنا مذہب تبدیل کرنے کے مترادف تھا۔ جب جادوگروں نے اپنی کتابیں جلا دیں تو اُن کا کاروبار ماند پڑ گیا اور وہ سب پریشان حال ہو گئے۔ اور لوگوں کی ایک بڑی تعدادیسوع مسیح پرایمان لا کر نجات پا چکی تھی اور وہ بُت پرستی سے کنارہ کر گئی تھی۔ یوں نہ صرف افسس میں بلکہ پورے صوبہ آسیہ میں یسوع مسیح کے نام کی منادی ہو چکی تھی اور ایک بڑی کلیسیا قام ہو گئی تھی۔

پولس نے بھی بالکل اسی منادی کی پیروی کی جس طرح حزقی ایل، یسعیاہ اور دوسرے نبیوں نے کی اور غیر اقوام کے بتُوں کو نا چیز سمجھا اور اُن کی پرستش نہ کی بلکہ زندہ خدا کی پرستش اور عبادت کی۔ جس نے بنی اسرائیل قوم کی نگہداشت کی اور وہ زندہ اور قائم ہے۔

پس صرف یہی خطرہ نہیں کہ ہمارا پیشہ بے قدر ہو جائیگا بلکہ بڑی دیوی ارتمس کا مندر بھی ناچیز ہو جائیگا اور جسے تمام آسیہ اور پوری دنیا پوجتی ہے خود اُس کی عظمت بھی جاتی رہے گی۔ (اعمال 19:27)

ان الفاظ میں اُس کی چالاکی نظر آتی ہے کیونکہ بنیادی مقصد اُس آمدنی کا نقصان تھا جو ارتمس دیوی کے رُو پہلے مندر یعنی خانکاہیں اور مُورتیاں بنانے سے ہوتی تھی۔ اس لئے وہ تلملائے اور دیمیریس نے ان لوگوں کی رہنمائی کی ان سب لوگو ں کو پولس کے خلاف جمع کیا جو اُس کے ہم پیشہ تھے اور اس پیشہ منسلک تھے۔ یوں اپنے بول چال سے بنیاد پرست ثابت ہو رہے تھے کیونکہ وہ اس کام کو جو انہوں نے کئی سالوں سے جاری رکھا تھا چھوڑنا نہیں چاہتے تھے بلکہ اپنے روزگار اور اپنی انا کو ترجیح دے رہے تھے اور زندہ خدا کی نجات کو نظر انداز کر رہے تھے بلکہ اُس کی مخالفت کر رہے تھے۔

یہ دیمتیریس کا پاگل پن تھا جس کے باعث وہ بہت سے لوگوں کو گمراہ کر رہا تھا اور جنہیں اُس نے اپنی سوچ کے تابع کر لیا تھا اور اُنہیں اپنے ساتھ ملا لیا تھا تاکہ وہ پولس کے خلاف کھڑے ہوں۔ اور پولس کی منادی میں رکاوٹ پیدا کریں۔

اس سارے جھگڑے کی وجہ سے اُن کی معاشی حالت کو نقصان پہنچنا تھی۔ اسی وج سے وہ پولس کے خلاف بولنے اور فساد کھڑا کرنے کے لئے تیار ہوگئے۔ یونان کے لوگ ارتمس دیوی کو کئی سالوں سے پوجتے آ رہے تھے۔ اُن کے آباؤاجداد بھی اسی کے پیروکار تھے۔ یہ یونانیوں کے دیوتاؤں میں سب سے بڑی اور اہمیت کی حامل دیوی تھی۔

ارتمس دیوی کے مندر میں جمع ہونے والے ہدیے اتنے وافر تعداد میں جمع ہوتے تھے کہ ان سے جمع کر دوسروں کی مدد کے لئے انہیں استعمال کیا جاتا تھا لیکن سینکڑوں کی تعداد میں لوگوں نے ارتمس کی پرستش کو ترک کر دیا تو یوں دیمتیریس اور اُس کے ساتھیوں کا کاروبار تو واقعی ماند پڑ گیا۔ پس اس وجہ سے اُس نے دوبارہ اس صورت حال کو قائم رکھنے کی کوشش کی۔ تاکہ بہت سے لوگوں کو اپنے ہم خیال بنا لے اور پولس کے خلاف قدم اُٹھایا جائے۔ کیونکہ پولس کی تعلیم یہ تھی کہ اُس زندہ خدا کے سوا کوئی اور خدا نہیں۔روزگار کے علاوہ دیمتیریس نے دوسرا بڑا نقطہ یہ اُٹھایا کہ ہماری دیوی کی عظمت جاتی رہے گی۔ کیونکہ پولس تو بالکل اس دیوی کے حق میں نہ تھا کیونکہ پرستش کے لائق

صرف ایک ہی خدا ہے وہ زندہ واحد خدا ہے جو اس جہان کا خالق ہے۔ اور وہی ہماری مدداور حفاظت کرتا اور ہمیں سنبھالتا ہے۔

ارتمس دیوی کا ایک اور نام ڈیانا ہے ڈیانا رومی نام ہے۔ اسی دیوی کوروم میں ڈیانا کے نام سے پوجا جاتا تھا۔

وہ یہ سن کر قہر سے بھر گئے اور چِلا چِلا کر کہنےلگے کہ افسیوں کی ارتمس دیوی بڑی ہے۔ اور تمام شہر میں ہلچل پڑگئی اور لوگوں نے گیُس اور ارسترخُس مکدنیہ والوں کو جو پولس کے ہم سفر تھے پکڑ لیا اور ایک دِل ہو کر تماشاگاہ کو دوڑے۔ (اعمال19:28-29)

سُناروں کے اس عوامی اجلاس نے فوراً ہنگامی صورت حال پیدا کر دی اور بلوہ کی صورت اختیار کر لی اور تمام شہر اس میں ملوث ہو گیا تمام لوگ چِلا چِلا کر کہنےلگے کہ افسیوں کی ارتمس دیوی بڑی ہے۔ پھر انہوں نے پولس رسول کے دو ہمسفروں کو پکڑ لیا اور انہیں لے کر بڑے تھیٹر کی طرف دوڑے۔

جب پولس نے مجمع میں جانا چاہا تو شاگردوں نے جانے نہ دیا۔ اور آسیہ کے حاکموں میں سے اُس کے بعض دوستوں نے آدمی بھیج کر اُس کی منت کی کہ تماشاگاہ میں جانے کی جرات نہ کرنا۔ (اعمال 19:30-31)

لوگوں کا ارادہ ان دونوں کو جان سے مارڈالنے کا تھا۔ پولس اس مسئلے کے حل کے لئے خود اُن کے بیچ جا کر اُن سے بات کرناچاہتا تھا لیکن پولس رسول کو حاکموں نے ایسا کرنے سے روکا۔ کیونکہ لوگ اشتعال میں تھے۔ آسیہ کے حاکموں سے مراد وہ لوگ جنہیں رومی حکومت کی طرف سے مقرر کیِا گیا تھا تاکہ وہ آسیہ کے صوبہ کی سیاسی صورت حال کو کنٹرول کریں۔ ان حاکموں کی ذمہ داری تھی کہ وہ عوام کے تعلقات کو درست رکھیں ہر طرح کی سیاسی اور ملکی صورت حال کو خیال رکھیں تاکہ ظلم و زیادتی کو کنٹرول کیا جائے اور جرائم کا خاتمہ کیا جائے۔

بنیادی طور ان حاکموں کو یہ حکم جاری تھا کہ وہ حکومتی طور پر منظور شدہ مذہب کی پرستش کے لئے رومی شہریوں کو قائل کریں۔ لیکن یہاں ان حاکموں نے پولس کی مدد کی کیونکہ ان حاکموں میں سے بہت لوگ پولس کے دوست بن گئے تھے۔ اس لئے انہوں نے پولس کے خلاف مذہبی مسئلہ کھڑا نہیں ہونے دیا بلکہ اُسے اشتعال زدہ لوگوں سے دُور ہی رکھا تاکہ وہ غصہ میں پولس رسول کو نقصان نہ پہنچائیں۔

تاہم رومی حکومت کے نقطہ نظر میں مسیحیت غیر قانونی مذہب نہیں تھا کیونکہ اس کی بنیاد یہودیت تھی اور یہودیت رومی حکومت کی طرف منظور شدہ مذہب تھا کیونکہ یہ قدیم ترین مذہب تھا۔ پس وہ اُس کے تابع تو نہیں تھے لیکن اس کے پیروکاروں کو اپنی عبادات کی مشق کرنے کی اجازت دیتے تھے۔ اگرچہ مذہبی تعصب کی بنا پر پھر بھی رکاوٹیں پیدا کرتے تھے اور یہودیت کو دبانے کی کوشش میں رہتے تھے۔

تاہم زیادہ وجہ یہی تھی کہ حکمران پولس رسول کے دوست بن گئے تھے پس پولس کے دوستوں سمیت اُن حکمرانوں نے بھی پولس کی مدد کی اور اُس سے منت کی کہ وہ تھیٹر میں لوگوں میں رُوبرو نہ جائے۔

یوحنا کو بھی منادی کے لئے مشکلات کا سامنا تھا کیونکہ اُس کی منادی کا دور بھی رومی حکومت میں ہی آیا۔ اوریسوع مسیح نے بھی رومی حکومت کے ہاتھوں دکھ اُٹھایا اس کے علاوہ پولس کو بھی اب رومی حکومت کی طرف دکھوں کا سامنا کرنا پڑ رہا ہے۔ لیکن ہمیں خداوند کی خدمت کرنا ہے اور اُس کے پاک نام کو عزت اور جلال دیتے رہنا ہے۔ ہم مسیح کے ایلچی ہیں اور نجات بخش کلام کے پیامبر ہیں۔ لیکن ہمیں اپنی حکومتوں کے تابع رہتے ہوئے ان کے لئے دُعا کرنی چاہئے تاکہ خداوند ان ملکوں میں

عزت اور جلال پائے اور خدا عقل مند حاکم برپا کرے۔ اپنے حکمرانوں کے لئے دُعا کرنا ہماری ذمہ داری ہے۔

مسیحیت ایسا مذہب ہے جس میں خداوند خدا اپنے بندے پولس رسول کے وسیلہ سے حیرت انگیز معجزات دکھا رہا تھا۔ خدا زندہ ہے اوراپنے وجود کو ثابت کرتا ہے۔

اُس نے یسوع مسیح معرفت اور اپنے رسولوں کے ذریعہ سے نجات کا پیغام ہمیں دیاہے تاکہ ہم اُس کے پاک نام کو عزت اور جلال دینے والے بن جائیں۔ خدا چاہتا ہے کہ ہم اپنی زندگی میں خداوند خدا کی پرستش کے تجربات کریں ۔ اور ہماری زندگی میں اُس کی پرستش کے تجربات موجود ہوں۔

خداوند خدا یہ سب کچھ ہماری زندگی میں پاک رُوح کے وسیلہ سے ممکن کرتا ہے تاکہ ہمارے دل ہمیشہ شکرگزاری سے بھرے رہیں۔ اور ہم اُس کی تعریف اور تمجید کریں۔رُوح القدس کی موجودگی ہماری تقدیس کا ثبوت ہے کہ خداوند خدا نے ہمیں پاک کر دیا ہے۔ پس اگر ہم اُس پر ایمان رکھتے ہیں تو ہمیں اپنی روحانی زندگی کے لئے سنجیدہ ہونا چاہئے۔ اور ہمیں نئی اور ابدی زندگی کے لئے خود کو تیار کرنا چاہئے۔ اور گلتیوں ۵ ویں باب کے مطابق رُوح کا پھل ہمارے اندر موجود ہونا چاہئے تاکہ ہماری زندگی سے خداوند کا نام عزت اور جلال پائے۔

کیونکہ جب ہم خداوند خدا کے ساتھ زندگی گزارنے کا عقد کرتے ہیں تو ہماری زندگی میں نہایت غیر معمولی کام کرتا ہے اور ہمیں اُس کے پاک نام میں روزمرہ زندگی میں کامیابی اور رُوحانی برکات حاصل ہوتی ہیں۔ پس اگر خدا نے ہمیں برکت دی ہے تو ہمیں اُس کے گواہ ہونا چاہئے۔ ایسی برکات خداوند خدا اپنے لوگوں کو عطا کرتا ہے جو اُسے قبول کرتے اوراُس پر ایمان لاتے ہیں۔ پس ہمیں خداوند خدا کے عرفان اور علم میں ترقی کرتے رہنا چاہئے۔ اور پینتی کوست کے اُس تجربے کو نہیں بھولنا چاہئے جو رسولوں اور شاگردوں کو ہوا اور جس کے نتیجے میں وہ سب رُوح القدس سے بھر گئے اور خداوند کی خدمت بڑے جوش اور کرتے رہے اور انھوں کے یسوع مسیح کے نام کے جلال کے لئے خدمت اور کلیسیائیں قائم کیں نہ صرف یہودیوں بلکہ غیر یہودیوں کو اور غیرقوموں کو بھی نجات کی خوشخبری دی۔ اور وہ نجات کی اس تحریک میں شامل ہوئے۔

خداوند ہم تیرا شکر ادا کرتے ہیں کہ تُو نے ہمیں برکات بخشی ہیں اور اُس بڑی نجات کے لئے جو تُو نے ہمیں عطا کی ہے۔ اب ہم تیرے پاک نام میں مسرور اور شاد ہیں۔ اور تیرے نام کو عزت اور جلال دے رہے ہیں۔ ہمیں تیرے نام کی تعریف اور مدح سراح کرنا ہےتا کہ ہماری زندگیوں وہ اہم مقصد پورا ہو جس کے لئے تُو نے ہمیں بُلایا ہے۔ اور ہم تیرے حضور جھکتے اور سجدہ ریز ہوتے ہیں۔ تُو ہمارا محافظ اور نگہبان ہے۔ ہمیں اپنے ساتھ ساتھ چلنا سکھا تاکہ ہم برگشتہ نہ ہو جائیں اور گناہ کی

راہ کی طرف نہ چل پڑیں۔ تُو اپنا فضل اور رحم فرما۔ خداوند تیرے رحم اور مہربانی کے لئے تیرا شکر ادا کرتے ہیں۔ تُو ہمارے ساتھ رہتا ہے اور ہماری فکر کرتا ہے۔ تُو یسوع مسیح کے وسیلہ سے ہماری نجات ممکن ہے۔ اس لئے اے خداوند یسوع ہم تیرا بھی شکر ادا کرتے ہیں تُو نے ہماری مدد کی اور ہمیں گناہوں سے چھڑایا اور نجات بخشی ہے۔ ہم پاک رُوح کے لئے بھی شکر گزار ہیں جو ہمیں قوت اور زور بخشتا ہے اور دلیری عطا کرتا ہے تاکہ خداوند اپنے زندہ خدا کے لئے خدمت کریں۔ اور ہماری زندگیوں سے اُس کا پاک نام عزت اور جلال پاتا رہے۔ اب ہم اپنی نجات کے لئے یقین رکھتے ہیں۔ ہماری زندگیوں سے خدائے ثالوث عزت اور جلال پاتا رہے۔ یسوع مسیح کے قادر اور جلالی نام سے۔ آمین!